

Tauw

planMER buitengebied Someren deel 2

17 mei 2019

Verantwoording

Titel	planMER buitengebied Someren deel 2
Opdrachtgever	Gemeente Someren
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Lex Bekker, Ilona Jacobsz
Tweede lezer	Martijn Gerritsen
Projectnummer	1262159
Aantal pagina's	155
Datum	17 mei 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
1.1 Achtergrond.....	11
1.2 Waarom dit MER?	12
1.3 Stappen in de m.e.r. procedure.....	12
1.4 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	13
1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport.....	13
2 Kader van dit MER	14
2.1 Plan- en studiegebied	14
2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie	16
2.3 Beleids- en wettelijke kaders.....	18
2.3.1 Beleid rondom agrarische sector, glastuinbouw en stikstofdepositie.....	18
2.3.2 Overige beleidskaders	24
3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek	27
3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling.....	27
3.2 Te onderzoeken alternatieven.....	28
3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie	28
3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'	28
3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief.....	28
3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied	29
3.4 Beoordelingsmethodiek effecten.....	30
4 Onderzoek stikstofemissies.....	31
4.1 Gebiedsgerichte benadering.....	31
4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek	31
4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling.....	31
4.1.3 Ontwikkeling van de worst case.....	32
4.1.4 Kenmerken van de bouwvlakken Intensieve Veehouderij	32
4.1.5 Maximaal mogelijke vulgraad in IV.....	33
4.1.6 Kenmerken van de bouwvlakken van de Grondgebonden Veehouderij	34
4.1.7 Maximaal mogelijke vulgraad bij grondgebonden veehouderij	35

4.2	Referentiesituatie	35
4.2.1	Referentie vanuit de Wet natuurbescherming	35
4.2.2	Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling	37
4.3	Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	38
4.4	Planalternatief	40
4.4.1	Planologisch slot op de muur voor de veehouderij	40
4.4.2	Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij	40
4.4.3	Fixeren van de harde (stal)muren	41
4.4.4	Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij en de glastuinbouw	41
4.5	Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie	43
4.5.1	Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen	43
4.5.2	Neveneffecten van de voorgestelde gebruiksbeperkingen	43
4.5.3	Mogelijkheden om af te wijken van de generieke gebruiksregel	44
4.6	De resultaten van het stikstof onderzoek samengevat	44
5	Effecten op natuur	46
5.1	Beoordelingskader	46
5.2	Te verwachten effecten	46
5.3	Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling	47
5.3.1	Autonome ontwikkeling biodiversiteit	47
5.3.2	Natura 2000-gebieden	48
5.3.3	Natuurnetwerk Nederland	49
5.3.4	Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	51
5.3.5	Soortbescherming onder de Wet natuurbescherming	52
5.4	Ecologische effectbeoordeling	55
5.4.1	Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)	55
5.4.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	59
5.4.3	Effecten beschermde soorten Wet natuurbescherming	61
5.5	Samenvatting	66
6	Effecten over milieuthema's	68
6.1	Methodiek en effectenonderzoek	68
6.2	Landschap	69
6.2.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	69

6.2.2	Effecten.....	71
6.3	Cultuurhistorie en archeologie	74
6.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	75
6.3.2	Effecten.....	77
6.4	Hydrologie en water	78
6.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	78
6.4.2	Effecten.....	80
6.5	Geomorfologie en bodem.....	80
6.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	80
6.5.2	Effecten.....	82
6.6	Verkeer.....	83
6.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	83
6.6.2	Effecten.....	83
6.7	Geluid.....	84
6.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	84
6.7.2	Effecten.....	85
6.8	Lucht	86
6.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	86
6.8.2	Effecten.....	87
6.9	Geur	90
6.9.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	90
6.9.2	Effecten.....	92
6.10	Gezondheid.....	96
6.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	96
6.10.2	Gevolgen voor de gezondheid	98
6.11	Klimaat en duurzaamheid	100
6.11.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	100
6.11.2	Effecten.....	103
7	De effecten op een rij	105
8	Uitvoerbaarheid van het plan - alternatief.....	107
8.1	Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid.....	107
8.2	Meer gedetailleerde analyse.....	108

8.2.1	Primaire beoordeling van de uitvoerbaarheid	108
8.2.2	Secundaire toetsing van de uitvoerbaarheid.....	108
9	Leemten in kennis en monitoring en evaluatie	110
9.1	Leemten in kennis	110
9.2	Monitoring en evaluatie	110
Bijlage 1	Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit.....	112
Bijlage 2	Begrippen en afkortingen.....	116
Bijlage 3	Wettelijke kaders en beleidsdocumenten.....	122
Bijlage 4	Literatuurlijst	130
Bijlage 5	Uitgangspunten voor de stikstof-, lucht- en geur-berekeningen.....	132
Bijlage 6	Gebruikelijke vulgraad van een bouwvlak.....	138
Bijlage 7	Emissie berekeningen en toetsing van de uitvoerbaarheid.....	143

Samenvatting

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. De herziening is gestart in het zuidelijkste deel van de gemeente (deelgebied 1 genoemd). Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 2 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren.

Planm.e.r.-plicht

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 2 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 2 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

Opzet van het planm.e.r.

In het planMER zijn per milieuthema de huidige milieusituatie en eventuele autonome ontwikkelingen beschreven: samen vormen dit de zogenaamde referentiesituatie. De referentiesituatie bevat een beschrijving van de binnen het plangebied aanwezige waarden (bijvoorbeeld vanuit de thema's landschap, cultuurhistorie, archeologie, natuur) en dient als vertrekpunt voor de effectbeschrijvingen.

Per milieuthema is een beschrijving opgenomen van de (potentiële) milieugevolgen als gevolg van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Dit wordt het voornemen genoemd. De ontwikkelingsruimte voor de veehouderij vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Op basis van jurisprudentie moet bij de beschrijving van effecten rekening worden gehouden met de maximale benutting van de bouwmogelijkheden in het

bestemmingsplan. Het startpunt van waaruit de maximale mogelijkheden zijn bepaald is de omvang van de bij recht toegekende bouwvlakken geweest. De aangehouden fysiek maximale grens aan de vulgraad voor de diervverblijfplaatsen is gedifferentieerd naar intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij. Bij het bepalen van de worst case is hiervoor uitgegaan van een vulgraad van respectievelijk 80 % en 50 % van de omvang van het bouwvlak op de plankaart. Opgemerkt wordt dat een dergelijke hoge bebouwingsgraad nu nog nergens is gerealiseerd.

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de veehouderijen, maar ook op de effecten als gevolg van de glastuinbouw en andere ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat daarbij om relatief kleinschalige ontwikkelingen, waaraan in de regels strikte voorwaarden worden gesteld zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen en mestbewerking van mest afkomstig van het eigen bedrijf.

Vastgestelde effecten

Emissies vanuit de landbouw kunnen, zonder maatregelen, er voor zorgen dat er negatieve effecten optreden als alle mogelijkheden die het plan biedt, zonder rekening te houden met de voorschriften uit de planregels. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Maar ook de luchtverontreiniging (met fijn stof) vraagt om maatregelen om ervoor te zorgen dat de grenswaarden niet worden overschreden. Vastgesteld is dat de regels in het plan de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

Van de overige beoordelingscriteria is vastgesteld dat een zeker negatief effect op de kwaliteit van het landschap door het ontwikkelen van de glastuinbouw in Vlasakkers niet kan worden voorkomen. De ontwikkelingen die daar mogelijk worden gemaakt zijn namelijk van een dusdanige omvang dat de voorgeschreven maatregelen slechts ten dele de negatieve gevolgen op het landschap kunnen voorkomen.

Door de relatief hoge geurbelasting in het hele gebied is het aspect gezondheid ook licht negatief beoordeeld. In de huidige situatie, wat betreft geur, geldt al een onvoldoende milieugezondheidskwaliteit in het plangebied. Ook bij een scenario dat uitgaat van een gematigde benutting van de bouwvlakken met intensieve veehouderijen (50 % vulgraad) neemt de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied mogelijk verder af, zelfs bij de inzet van de maximale technische reductie die is voorzien in de sectorale regelgeving. De inzet van deze technische maatregelen (op nieuwe en bestaande diervverblijfplaatsen) is in ieder geval nodig om verdere lokale verslechtingen te voorkomen. Doordat het aantal geurbronnen af zal nemen blijft het effect door de geurhinder per saldo wel neutraal.

Tot slot geldt dat er een kans bestaat op een toename van de hittestress, vooral in het glastuinbouw gebied. En omdat er in plan verder geen randvoorwaarden en uitgangspunten zijn opgenomen met betrekking tot klimaatadaptatie, en daarmee de kans bestaat dat de effecten toenemen als gevolg van de verdere invulling van het plangebied, is ook het effect op het toetsingscriterium 'klimaat' licht negatief beoordeeld.

De effecten op een rij van de gereguleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Natura 2000:		
- Depositie uit veehouderij	--	0
- Depositie uit glastuinbouw	--	0
- Impact op natuur- en landschapswaarden		0
• NNN (voorheen EHS)		0
• Beschermde soorten Wnb		0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Vanuit glastuinbouw		-
• Cumulatieve beoordeling		-
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterhuishouding		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Klimaat		-
• Duurzaamheid		0

De resultaten van het stikstofonderzoek samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de huidige bouwvlakken in het bestemmingsplan ten volle uit te kunnen benutten, zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van emissies/depositie uit een bouwvlak tot strijdig gebruik te verklaren kunnen significante effecten worden voorkomen. Een ongewenst neveneffect van deze gebruiksbeperking is echter dat voor ieder project dat op basis van het PAS wel vergunbaar zou zijn een buitenplanse procedure doorlopen zou moeten worden om een dergelijk project ruimtelijk inpasbaar te kunnen laten worden. Voor percelen waar al een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming voor is afgegeven kan van deze gebruiksregel worden afgeweken.

Een en ander betekent dat significant negatieve effecten op de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden kunnen worden voorkomen door in het plan een gebruiksbeperking op te nemen waardoor een toename van de emissie/depositie tot strijdig gebruik zal leiden, in combinatie met een afwijkingsbevoegdheid van deze gebruiksbeperking waar B&W alleen gebruik van mag maken op basis van een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming (inclusief passende beoordeling) die aan het bestemmingsplan wordt gekoppeld.

Uitvoerbaarheid van het plan voor de veehouderij

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volledig benutten van alle bouwvlakken die al eerder bij recht zijn toegekend. De inzet van bijvoorbeeld 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij en 60 % emissie reductie in de melkveehouderij maakt de maximaal mogelijke groei van de veestapel mogelijk zonder dat de gebiedsemissie toeneemt. Vanuit het perspectief van de gebiedsbenadering is daarmee vastgesteld dat, in redelijkheid, het bestemmingsplan uitvoerbaar is omdat, op basis van de genoemde gemiddelde emissie reductie, de gebiedsemissie afneemt van 113.392 kg/jaar tot 93.147 kg/jaar.

Echter, de generiek vastgestelde emissiereductie die ten grondslag ligt aan het plan-scenario volstaat op een aantal bedrijven niet om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt ook te kunnen realiseren. Berekeningen hebben aangetoond dat er in het plangebied 17 bedrijven zijn die de absoluut maximale vulgraad van 80 % respectievelijk 50 % niet zullen kunnen realiseren zonder dat de emissie toe zal nemen. Van deze 17 bedrijven zijn er zeven die wel kunnen groeien tot een meer realistische vulgraad van 50 % respectievelijk 20 %.

De resterende tien bedrijven die op basis van deze uitgangspunten ook niet de mogelijkheden hebben om binnen het bouwvlak zich te ontwikkelen zijn hoofdzakelijk de houders van jongvee, paarden of schapen. De Rav biedt voor de stallen voor deze diergroepen namelijk geen mogelijkheden om een emissiearme stal te realiseren. Uitbreiding van de bestaande stallen biedt dus vanuit de Rav geen mogelijkheden tot interne saldering. Ontwikkelingen op deze bedrijven is dus alleen mogelijk op basis van een buitenplanse procedure.

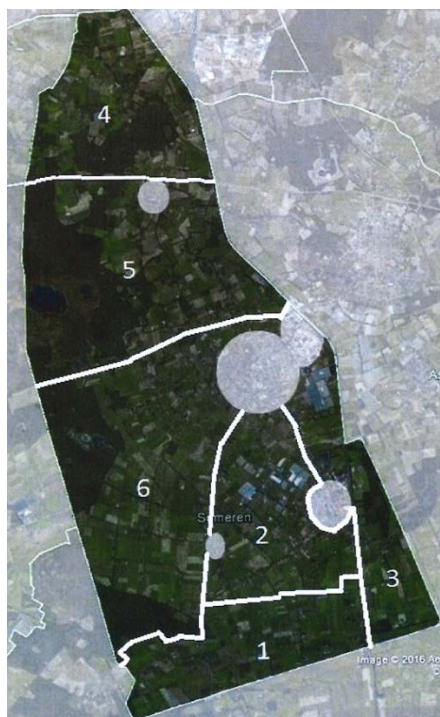
Ook zijn er een aantal melkrundveehouderijen die onvoldoende interne salderingscapaciteit hebben om binnen de planregels gebruik te kunnen maken van de maximale mogelijkheden die hen wordt geboden. Ook voor deze categorie geldt dat ontwikkelingen in principe wel mogelijk zijn op basis van een buitenplanse procedure. Daarmee wordt aan deze bedrijven dezelfde mogelijkheden geboden als aan de ondernemers die de nu bij recht toegekende bouwvlakken willen uitbreiden, binnen de grenzen die in het beleid van de provincie biedt.

1 Inleiding

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. In navolging op de herziening van deelgebied 1, het zuidelijkste deel van de gemeente in 2016 wordt in dit document ingegaan op deelgebied 2. Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 2 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r-procedure gezet worden.

1.1 Achtergrond

In 2011 en 2013 heeft de gemeente Someren een bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied 2011 omvat het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren. Voor de gebieden die buiten het bestemmingsplan van 2011 waren gelaten is het bestemmingsplan 2013 opgesteld. In de zomer van 2013 zijn delen van het bestemmingsplan 2011 echter vernietigd door de Raad van State, om verschillende redenen. In 2014 is vervolgens een nieuw bestemmingsplan buitengebied 2014 opgesteld, welke de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd zal worden. De herziening is gestart met het meest zuidelijke deel van de gemeente, deelgebied 1 in 2016. In dit document zal worden ingegaan op deelgebied 2 van het buitengebied van Someren (zie figuur 1.1 en 2.1).

Figuur 1.1 Buitengebied Someren deelgebieden

De gemeente Someren heeft een buitengebied wat aan veranderingen onderhevig is. Het is de afgelopen jaren getransformeerd van een primair agrarisch gebied naar een gebied met grotere diversiteit aan functies. Deze ontwikkeling is mede-aanleiding geweest om het beleid voor niet-agrarische functies te actualiseren en alle locaties in het buitengebied integraal te controleren in

het kader van het handhavingsprogramma. Deze controles zijn inmiddels uitgevoerd in deelgebied 2, waarbij gekeken is of de feitelijke situatie overeenkomt met hetgeen het bestemmingsplan toelaat. Diverse tegenstrijdigheden zijn hierbij aan het licht gekomen.

Voor iedere strijdigheid is bepaald of deze te legaliseren is. Is dat niet het geval, dan volgt een handhavingstraject met als doel de strijdige situatie te beëindigen. Indien legalisatie wel mogelijk is, volgt een legalisatietraject, meestal in de vorm van een herziening van het bestemmingsplan.

Het is efficiënt en overzichtelijk al deze herzieningen samen te voegen in één bestemmingsplan. Door naast deze herzieningen alle overige locaties (waar geen strijdigheden zijn geconstateerd) en omliggende gebieden ook mee te nemen, wordt er één actueel bestemmingsplan gecreëerd voor deelgebied 2.

1.2 Waarom dit MER?

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 2 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 2 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

1.3 Stappen in de m.e.r. procedure

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (zie ook bijlage 1). Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

De planm.e.r. is een uitgelezen instrument om in beeld te brengen waar verschillende ontwikkelingen wrijving opleveren c.q. waar die in elkaars nabijheid onmogelijk zijn (vanwege bijvoorbeeld harde wettelijke normen). Aan de andere kant stelt de planm.e.r. het gemeentebestuur in staat vast te stellen waar ontwikkelingen op een duurzame wijze naast elkaar kunnen plaatsvinden. Dit inzicht biedt de gemeente de mogelijkheid 'bestemmingsplantechnisch' aan de knoppen te draaien voor eventueel benodigde optimalisatieslagen.

Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

1.4 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER doorloopt zijn eigen procedure, parallel aan die van het bestemmingsplan. In de m.e.r.-procedure is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Someren initiatiefnemer. De gemeenteraad van Someren is het bevoegd gezag en stelt het bestemmingsplan, waar het PlanMER een onderdeel van vormt, vast.

1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding. Hierin zijn onder andere het doel van het bestemmingsplan, en de aanleiding voor het m.e.r. beschreven. De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan, wijze van uitvoering en de (reële) alternatieven daarvoor. De onderzoeksanpak stikstof wordt beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de alternatieven staat in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 worden conclusies getrokken omtrent de uitvoerbaarheid van het plan. Hoofdstuk 9 gaat in op de leemten in kennis.

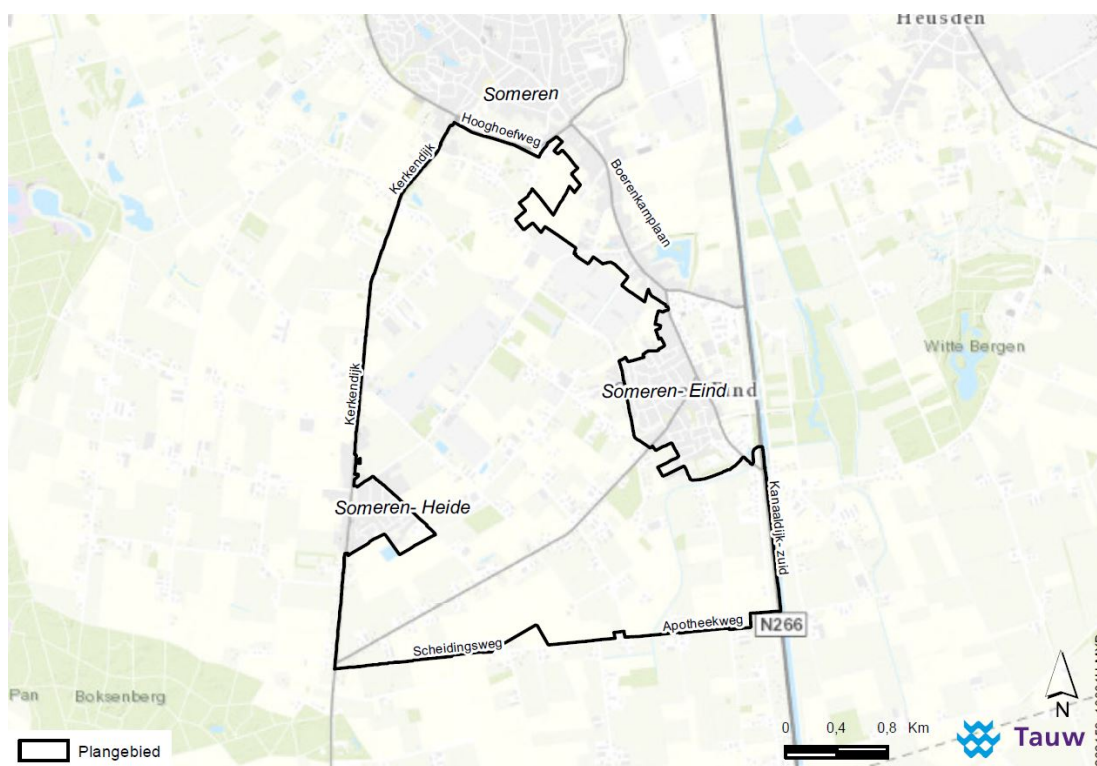
2 Kader van dit MER

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: een kenschets van het plangebied en de omgeving, het plan- en studiegebied en het relevante beleid dat doorwerkt in het bestemmingsplan buitengebied Someren. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Plan- en studiegebied

Someren ligt in de provincie Noord-Brabant, ten zuidoosten van Eindhoven, grofweg tussen de A67, Nationaal Park De Groote Peel, Weert en de A2. De gemeente Someren grenst aan zes gemeenten: Helmond, Asten, Nederweert (provincie Limburg), Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo. Tussen Someren en Asten ligt het kanaal de Zuid-Willemsvaart.

De gemeente Someren heeft circa 19.120 inwoners (bron: CBS, 2018). Naast de hoofdkern Someren bestaat de gemeente uit de dorpen Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop. Deelgebied 2 van het bestemmingsplan buitengebied Someren 2016 is gelegen aan de zuidzijde van de gemeente Someren (zie figuur 2.1). Het gebied wordt begrensd door de Kerkendijk, Hooghoefweg, Kanaaldijk-Zuid, Apotheekweg en de Scheidingsweg. De kernen Someren, Someren-Eind en Someren-Heide zijn gelegen aan de randen van deelgebied 2.

Figuur 2.1 Plangebied deelgebied 2 bestemmingsplan Buitengebied Someren 2018

In de gemeente Someren is het buitengebied van grote betekenis. De gemeente ontleent haar identiteit aan het plattelandskarakter (bron: Structuurvisie 2028). De agrarische bestemming is in deelgebied 2 sterk vertegenwoordigd. De woon- en bedrijfsbestemmingen liggen verspreid over

het deelgebied. Een maatschappelijk bestemming is te vinden aan de noordoostzijde van het deelgebied nabij Someren-Eind.

In het gebied liggen de volgende bouwvlakken:

Bestemming	Aantal
Agrarisch bedrijf	85 ¹
Wonen	191
Bedrijf	17
Maatschappelijke bestemmingen/sport	3
Totaal	296

In de nabijheid van het plangebied zijn vier grote Natura2000-gebieden gelegen. Deze staan afgebeeld in figuur 2.2.

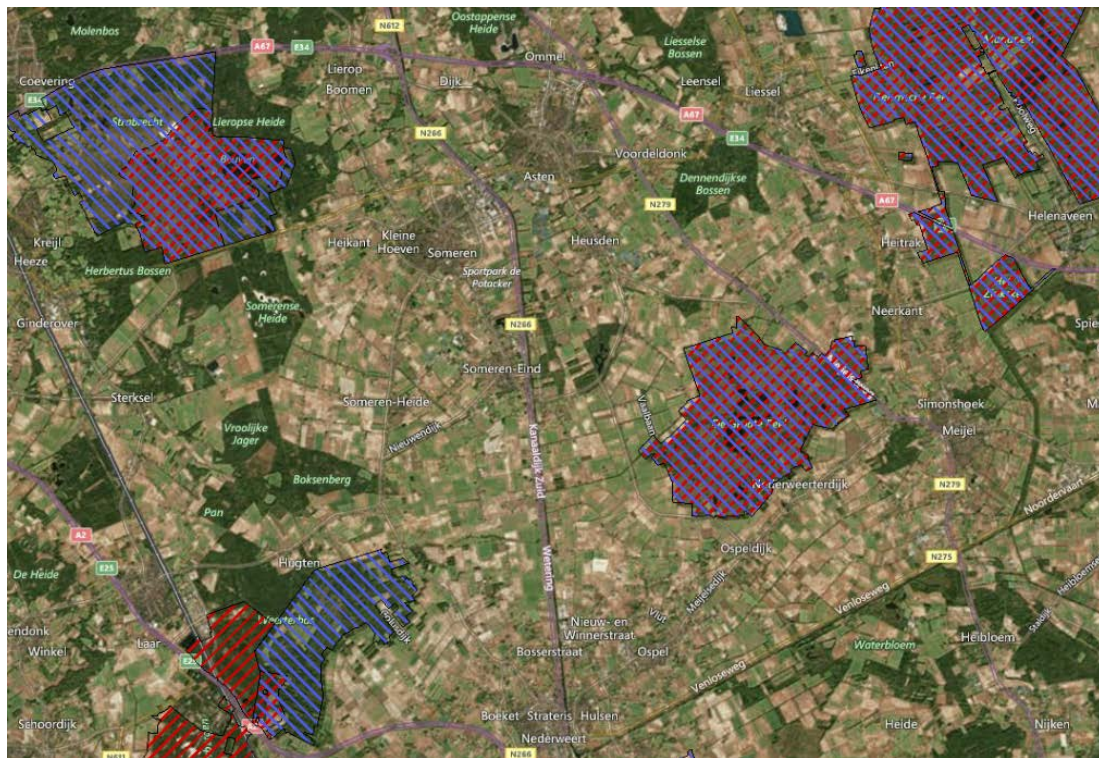
Plangebied

Het plangebied is het gebied waarin de daadwerkelijke aanpassingen plaatsvinden. Figuur 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. De kenmerken van het plangebied zijn beschreven in deze paragraaf.

Studiegebied

De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In dit MER is daar rekening mee gehouden, dit noemen we het studiegebied. In de directe nabijheid van het plangebied liggen verschillende Natura2000-gebieden. Deze gebieden maken onderdeel uit van het studiegebied. De omvang van het studiegebied kan daardoor per milieuaspect verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

¹ Van deze 81 agrarische bedrijven zijn er 38 een (intensieve) veehouderij

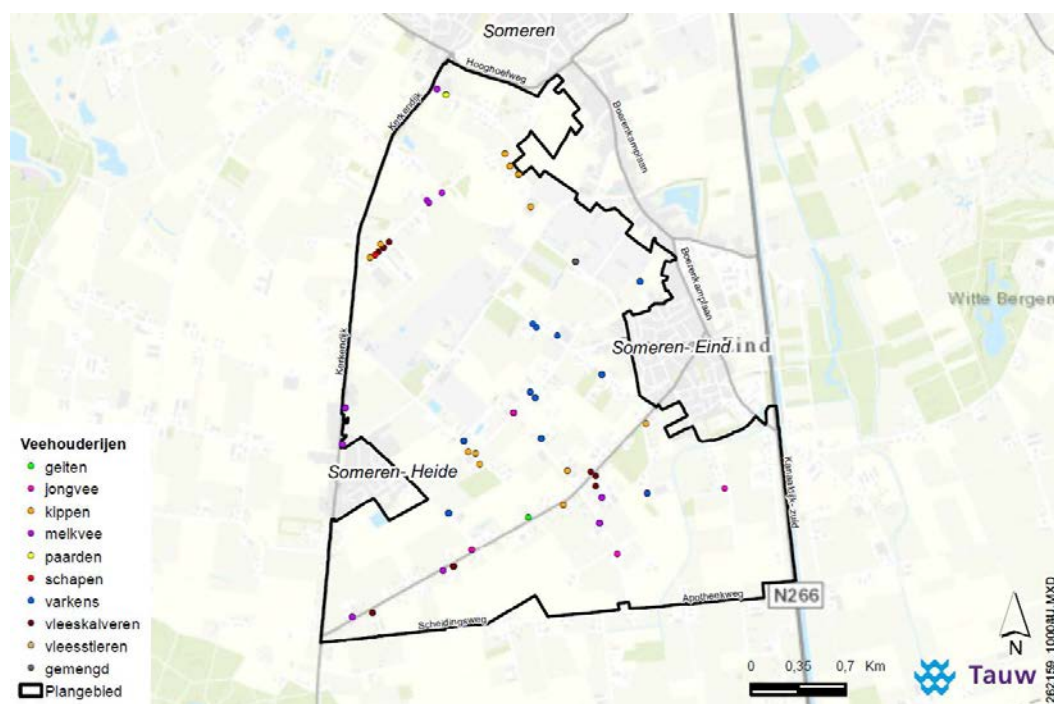

Figuur 2.2 Natura2000-gebieden rondom de gemeente Someren (bron: EU Natura 2000 viewer)

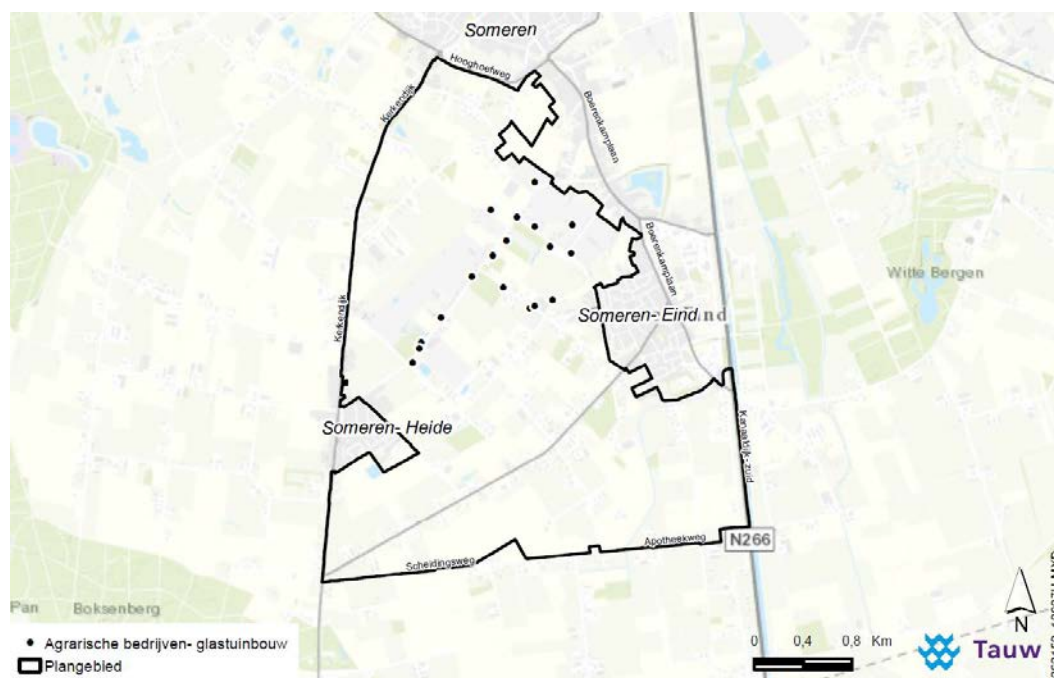
- A) Strabrechtse Heide & Beuven
B) Deurnsche Peel & Mariapeel
C) Weerter- en Budelerbergen & Ringselveen
D) Groote Peel

2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie

In het plangebied zijn ruim 80 agrarische bedrijven gelegen, op het gebied van veehouderijen zijn de meeste betrokken bij een vorm van rundveehouderij (in totaal zijn er 11 melkvee- en jongveebedrijven. Ook varkensbedrijven (7), kippenhouderijen (8) en vleeskalverhouderijen (6) zijn sterk vertegenwoordigd. Naast veehouderij is ook de glastuinbouwsector in deelgebied 2 te vinden. De verdeling binnen het plangebied is weergegeven in figuur 2.3 en 2.4.

Figuur 2.3 Locatie van de agrarische bedrijven-veehouderijen in het plangebied met de 'dominante' diersoort (meest aanwezige diersoort)

Figuur 2.4 Locatie van de agrarische bedrijven-glastuinbouw in het plangebied

2.3 Beleids- en wettelijke kaders

Het bestemmingsplan staat niet op zichzelf. De voorgenomen ontwikkelingen hebben een relatie met diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. In paragraaf 2.3.1 worden de ontwikkelingen die spelen rondom (het beleid voor) stikstofdepositie uitgelegd (bijvoorbeeld het PAS, het Programma Aanpak Stikstof). Het overige beleid komt in paragraaf 2.3.2 aan bod.

2.3.1 Beleid rondom agrarische sector, glastuinbouw en stikstofdepositie

Probleemschets stikstofdepositie

In natuurgebieden (onder andere Natura 2000-gebieden) is er een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Verkeer, industrie en het houden van vee zorgen ervoor dat er extra stikstof in de lucht komt (stikstofemissie). De stikstof komt daarna in de natuur terecht (stikstofdepositie). Dit is schadelijk voor de natuur (verzuring en eutrofiëring). Het belemmert ook vergunningverlening voor activiteiten van onder meer veehouders en ondernemers in de land- en tuinbouwsector.

Daarom heeft het Rijk met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. In het PAS, dat op 1 juli 2015 in werking is getreden, werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Hieronder is een tekstkader opgenomen met een toelichting op het PAS.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Met de aanwijzing van ruim 160 Natura 2000-gebieden draagt Nederland bij aan het netwerk van natuurgebieden in Europa. Dit netwerk van natuurgebieden moet ervoor zorgen dat de achteruitgang van de natuur wordt gestopt. De bescherming van deze gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet 1998).

In Nederland, en specifiek in 117 Nederlandse Natura 2000-gebieden, is de zogeheten depositie van stikstof een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de natuur. De bijzondere planten die in deze gebieden groeien dreigen te verdwijnen omdat ze het overschot aan stikstof niet kunnen verdragen.

Het PAS combineert twee manieren om de natuur in de Natura 2000-gebieden te beschermen:

- Maatregelen om stikstofgevoelige natuur te herstellen
- Maatregelen aan de bron om de stikstofdepositie blijvend omlaag te brengen

Natuur herstellen

Rijk, provincies en natuurorganisaties nemen maatregelen om de natuur te herstellen, door bijvoorbeeld de waterstand te verhogen.

Maatregelen aan de bron

De industrie en het verkeer worden schoner door strengere regels. Door deze combinatie van maatregelen komt er minder stikstof in de lucht waardoor de natuur minder schade ondervindt.

Agrarische ondernemers nemen maatregelen in hun bedrijfsvoering om de uitstoot van stikstof te verminderen. Bijvoorbeeld stalsystemen (BBT-maatregelen) die de uitstoot van schadelijke stoffen beperken of het gebruik van aangepast voer. Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van het PAS. Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie vooralsnog de minst vergaande nageschakelde techniek.

Het PAS bepaalt dat een deel van de daling van de stikstofdepositie ten goede komt aan de natuur en een deel wordt ingezet voor economische ontwikkeling via activiteiten die stikstof veroorzaken. Dit deel noemen we de ontwikkelingsruimte. De ontwikkelingsruimte wordt verdeeld middels het verlenen van vergunningen. Door het PAS kunnen er weer vergunningen worden verleend voor nieuwe activiteiten of voor een wijziging of uitbreiding van activiteiten die stikstof veroorzaken.

Bronnen: de website over het PAS van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (<http://pas.natura2000.nl/pages/home.aspx>).

Overigens wordt, na een recente uitspraak van het Europees Hof van Justitie, de wetenschappelijke grondslag van het Programma kritisch onderzocht door de Raad van State.

Wet verantwoorde groei melkveehouderij

Op 1 april 2015 is het systeem van melkquota vervallen. Met het vervallen van de melkquota is ook een indirecte beperking van het aantal melkkoeien vervallen. Om een verantwoorde groei

van de melkveehouderij te borgen is op 1 januari 2015 de Wet verantwoorde groei melkveehouderij ingegaan. Kern van de wet is dat bedrijven met melkvee mogen groeien als er voldoende grond bij het bedrijf in gebruik is om de extra mest aan te wenden (grondgebondenheid), of als het bedrijf de extra geproduceerde mest volledig laat verwerken. Een combinatie van grond en mestverwerking om de extra mest te verantwoorden is ook mogelijk.

De hoeveelheid mest die een bedrijf op eigen grond mag aanwenden, de fosfaatruimte, is beperkt op basis van fosfaatgebruiksnormen voor landbouwgrond en natuurterreinen. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij en de fosfaatsnormen hebben daarmee invloed op de wijze waarop een bedrijf kan of mag uitbreiden. Om meer dieren te houden dient een bedrijf over voldoende oppervlakte landbouwgrond te beschikken of een bedrijf moet (meer) mest laten verwerken.

Wet grondgebonden groei melkveehouderij

Sinds 1 januari 2016 is de Wet grondgebonden groei melkveehouderij in werking. Deze wet heeft tot doel om een groei van melkveehouderij zonder bijbehorende grond te voorkomen. De wet introduceert via een getrapt stelsel een maximum op de hoeveelheid mest die verwerkt mag worden. De wet houdt in dat bij bedrijfsuitbreiding de eerste 20 kilo fosfaatoverschot per hectare zonder grondgebonden toepassing mag worden verwerkt. Bij overschotten tussen de 20-50 kilo per hectare moet 25 % van het overschot grondgebonden worden toegepast en bij overschotten boven de 50 kilo per hectare moet 50 % van het overschot grondgebonden worden toegepast. Daarmee is uitbreiding van melkveehouderijen zonder bijbehorende grond niet meer mogelijk.

Fosfaatrechtenstelsel

Per 1 januari 2017 is het fosfaatrechtenstelsel ingegaan. Dit stelsel moet ertoe leiden dat de in Nederland geproduceerde hoeveelheid fosfaat - als bestanddeel van mest - weer onder het Europese maximum komt, en blijft. Uitgangspunt van het stelsel is dat boeren alleen fosfaat mogen produceren - en dus melkvee mogen houden - als ze voldoende fosfaatrechten hebben. Alle melkveebedrijven krijgen per 1 januari 2017 een hoeveelheid fosfaatrechten toegekend op basis van het aantal gehouden koeien op 2 juli 2015, de datum waarop het fosfaatstelsel werd aangekondigd. De totale hoeveelheid rechten die op deze manier wordt toebedeeld is echter te groot om de fosfaatproductie weer onder het Europese maximum te brengen. Daarom is het inkrimpen van de melkveestapel onvermijdelijk. Dat gebeurt via het afkomen van fosfaatrechten.

Bij de invoering van het stelsel is het streven grondgebonden bedrijven zoveel mogelijk te ontzien. Boeren met veel grond in verhouding tot het aantal koeien, en die dus geen aandeel hebben in het fosfaatoverschot, krijgen extra rechten. Zij worden daarmee minder zwaar getroffen bij de inkrimping van de melkveestapel die noodzakelijk is om de fosfaatproductie onder het Europese maximum te brengen. Melkveehouders krijgen tot begin 2018 de tijd om hun fosfaatproductie via natuurlijk verloop in te krimpen.

Het uiteindelijke afromingspercentage op bedrijfsniveau zal tussen 4 en maximaal 8 procent liggen. Het exacte afromingspercentage wordt op 1 juli 2017 vastgesteld. De rechten zijn onderling verhandelbaar waarbij per transactie 10 % van de overgedragen rechten vervallen. Dit draagt bij aan de afname van fosfaat. Zodra de fosfaatproductie weer onder het Europees plafond

is gebracht worden de rechten die via transacties zijn afgeroomd opnieuw uitgegeven aan bedrijven die aan nader te bepalen voorwaarden voldoen.

Besluit huisvesting

Het besluit huisvesting bepaalt dat dierenverblijven emissiearm moeten zijn als er emissiearme huisvestingssystemen beschikbaar zijn. Het besluit bevat maximale emissiewaarden: alleen huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde zijn toegestaan. De maximale emissiewaarden (ammoniak/fijn stof) gelden voor melkvee, vleeskalveren, varkens, kippen, vleeskalkoenen en vlees-eenden.

Per 1 augustus 2015 is er een besluit huisvesting in werking getreden. Een belangrijke wijziging is de uitbreiding en aanscherping van de maximale emissiewaarden voor ammoniak. Het beperken van de stalemissies is één van de maatregelen in het kader van de programmatische aanpak van het stikstofprobleem in Nederland. Daarnaast is uitbreiding en aanscherping nodig om te kunnen blijven voldoen aan de NEC-richtlijn (nationale emissieplafond). Tot slot zijn er ontwikkelingen in de stand der techniek (toepassen van Beste Beschikbare Technieken). Er zijn sinds inwerkingtreding van het besluit huisvesting diverse nieuwe emissiearme systemen beschikbaar gekomen. Deze systemen maken aanscherpen van de maximale emissiewaarden mogelijk. Een andere belangrijke wijziging is de opname van maximale emissiewaarden voor fijn stof. Dit zorgt op termijn voor verlaging van de fijn stofemissies. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) neemt de wijziging op als maatregel om de lokaal hoge achtergrondconcentraties aan te pakken.

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de wet natuurbescherming ingegaan. De Wet natuurbescherming voegt drie bestaande natuurwetten samen: Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, Boswet. In de Wet natuurbescherming worden de regels eenvoudiger en duidelijker voor: de bescherming van in het wild levende dieren en planten, Natura 2000-gebieden en bossen. Met de inwerkingtreding van de wet bepalen provincies voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor soorten van het 'Beschermingsregime andere soorten'. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden. De beschermde status van deze soorten verschilt dus per provincie.

De bescherming van de Beschermde natuurmonumenten is vervallen, maar verder is er voor Natura 2000 weinig veranderd. De toetsing onder de Wet natuurbescherming is vergelijkbaar met die onder de Natuurbeschermingswet 1998.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de beoordeling van geur veroorzaakt door het houden van dieren in dierenverblijven.

De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

Er wordt gerekend met 'odour units' (ou) en geurgevoelige objecten, zoals huizen, krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken. De wet geeft gemeenten de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De vaste afstanden kunnen daarbij worden verkleind. Daarbij geldt binnen de bebouwde kom een minimale afstand van 50 meter tussen een bron en een geur gevoelig object (zoals een woning) en buiten de bebouwde kom een minimale afstand van 25 meter. De noodzaak voor lokaal geurbeleid moet worden onderbouwd, waarbij in elk geval aandacht moet worden besteed aan de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied. De gemeente Someren heeft in haar geurverordening de minimale afstand tussen een (melk)rundveehouderij² en een geurgevoelig object niet aangepast ten opzichte van de afstanden in de Wet. In de geurverordening is daarnaast vastgesteld dat in het buitengebied (inclusief Deelgebied 2) de maximale waarde voor de geurbelasting van een (intensieve) veehouderij 14 ou€/m³ betreft. Voor diverse gebieden met aaneengesloten woonbebouwing zijn afwijkende maxima vastgesteld voor de achtergrondbelasting.

Wet ammoniak en veehouderij

Voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen, is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) het toetsingskader. De Wav bevat een zonering van 250 meter rondom zeer kwetsbare gebieden die gelegen zijn binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Binnen die gebieden en die zone is vergunningverlening slechts in beperkte mate mogelijk. Een omgevingsvergunning wordt op basis van de Wav uitsluitend getoetst aan de zeer kwetsbare gebieden. Bepaling van de ammoniakemissie vindt plaats aan de hand van de Regeling ammoniak en veehouderij.

In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergunde emissie gecorrigeerd voor de Besluit huisvesting). Saldering in het kader van het PAS is hierbij niet aan de orde. Er zijn in Wav-gebieden en in de zone van 250 meter wel mogelijkheden om uit te breiden (artikel 7 van de Wav).

Verordening Ruimte 2014 provincie Noord - Brabant (actualisatie 2017) en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

In de Verordening Ruimte 2014 (VR2014) van de provincie Noord-Brabant zijn onder andere regels opgenomen ten behoeve van veehouderijen. De belangrijkste regels hieromtrent zijn neergelegd in artikelen 6.3, artikel 7.3 en artikel 34 van de VR2014. Deze regels zijn er, kort gezegd, op gericht om te borgen dat enkel nog 'zorgvuldige veehouderijen' zijn toegestaan. Een zorgvuldige veehouderij is gedefinieerd als een 'veehouderij die zorgt voor een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving, waaronder volksgezondheid, en een goede diergezondheid en -welzijn.' (bron: VR2014).

Een toename van de bestaande bebouwingsoppervlakte is enkel nog toegestaan indien maatregelen worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij (naast alle andere eisen c.q. voorwaarden waaraan moet worden voldaan).

² De vaste afstanden gelden feitelijk voor alle diersoorten waarvoor geen geur-emissie-factor is vastgesteld. De melkveehouderij is daarvan de belangrijkste diergroep.

Welke maatregelen bijdragen aan de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij, is nader vastgesteld door Gedeputeerde Staten in de 'Nadere regels Verordening ruimte 2014 - Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij'. Belangrijk instrument in deze nadere regeling is de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (zie kader).

Wanneer de regels uit de VR2014 nog niet zijn overgenomen in een bestemmingsplan van een gemeente en een omgevingsvergunning bouwen wordt aangevraagd voor de uitbreiding van een veehouderij, zijn deze nadere regels van gedeputeerde staten eveneens van belang. Dat volgt uit artikel 34 VR2014, waarin rechtstreeks werkende regels zijn opgenomen.

Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

De BZV is een instrument dat stuurt en stimuleert dat een veehouderij zorgvuldig is en daarmee goed past in haar omgeving. De BZV gaat uit van de gedachte dat Ontwikkelruimte verdiend moet worden en niet onbegrensd is. Deze denkwijze is vastgesteld in de Verordening Ruimte 2014. Veehouders kunnen pas een vergunning aanvragen voor een uitbreiding na overleg met hun omgeving en nadat uit een objectieve BZV toetsing de score 'zorgvuldig' is gekomen. BZV toetst de thema's: gezondheid, dierenwelzijn, brandpreventie, energie, fosfaatefficiëntie, geur, fijn stof, endotoxines, ammoniak, biodiversiteit, mineralenkringlopen en verbinding met de omgeving.

Veehouders kunnen maatregelen kiezen en scores als deze verder gaan dan de wettelijke minimeisen. De BZV heeft 3 pijlers: Certificaten (onafhankelijk erkende certificaten die veel bedrijven hebben), Inrichting & Omgeving (fysieke inrichting van het bedrijf) en Innovatie. De BZV honoreert innovaties, ook wanneer ze nog geen bewezen bijdrage leveren aan een zorgvuldige veehouderij. Het Panel Zorgvuldige Veehouderij geeft advies over kansrijke innovaties in de veehouderij. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening aan veehouders en zien erop toe dat zij voldoen aan de criteria van de BZV.

In juli 2017 is de Verordening Ruimte 2014 geactualiseerd met betrekking op de versnelling transitie veehouderij. In de actualisatie wordt als uitgangspunt gehanteerd dat mestbewerking voor niet ter plaatse geproduceerde mest plaatsvindt op daartoe geschikte bedrijventerreinen. Om de regionale concentratie van de veestapel tegen te gaan, wordt er in Midden- en Oost Brabant het zogenoemde stalderen ingevoerd. Door middel van stalderen mag een veehouder een nieuwe stal bouwen in het stalderingsgebied, hiervoor moet hij bij een stoppende veehouder buiten het stalderingsgebied een stal slopen. Er zijn zes stalderingsgebieden begrenst, om op deze manier de veehouderij meer te centreren binnen de gebieden. En ervoor te zorgen dat in de toekomst de hoeveelheid stallen buiten het stalderingsgebied afneemt. Uit onderzoek is gebleken dat in de nabijheid van geitenhouderijen een verhoogt risico op longontsteking aanwezig is. Omdat de oorzaak hiervan nog onduidelijk is, is uit voorzorg besloten een tijdelijk moratorium in te stellen voor de ontwikkeling van geitenhouderijen.

2.3.2 Overige beleidskaders

In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsmatige kaders kort geschetst. In bijlage 3 wordt er in iets meer detail op ingegaan.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De structuurvisie Infrastructuur en Ruimte stelt principes vast voor de ruimtelijke inrichting in Nederland. Met als doel Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden.
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	In het Barro zijn regels op genomen met betrekking tot de bescherming van de nationale belangen zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Regels die van belang zijn voor de gemeente Someren betreffen: raderverstoringsgebied Vliegbasis Volkel en buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.
Nationaal Milieubeleidsplan 4	In het Nationaal Milieubeleidsplan 4 wordt ingegaan op duurzaamheid met betrekking tot de samenleving. De vierledige ambitie is zowel mondiaal als op nationaal schaalniveau uitgesproken.
Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat	Het grondgebied van de gemeente Someren ligt aan weerszijden van de A67, hierdoor is het Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat van toepassing.
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning.
Wet milieubeheer	Het wettelijke kader waarin de m.e.r. is vastgelegd, en bepaalt welk wettelijk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen, zoals milieuplannen, vergunningen, algemene regels en handhaving.
Wet luchtkwaliteit	In deze wet, ook wel de Wet Milieubeheer genoemd zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. Een belangrijk onderdeel van de Wet Luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Nota industrielawaai	Door middel van deze nota wordt een richtinggevend beleidskader geschept voor milieuvergunningverlening voor het onderdeel industrielawaai.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Deze wet vormt het kader voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Deze wet legt vast op welke wijze er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.

Beleidsstukken Provinciaal niveau	Relevantie
Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) Noord-Brabant	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld.
Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de beschermde natuurgebieden. Met de inwerkingtreding van deze regel op 20 december 2016 is de Beleidsregel stikstof en beschermde natuurmonumenten vervallen.

Beleidsstukken lokaal niveau	Relevante
Structuurvisie Someren 2028	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren.
Gemeentelijke geurverordening	In de geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren.
Meerjarenprogramma Reconstructie	De gemeente Someren geeft met het Meerjarenprogramma Reconstructie uitvoering aan de provinciale reconstructieplannen.
Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012	In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota opgesteld, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid.
Beleidsvisie Toerisme & Recreatie 'De kracht van Toerisme'	Dit beleidsdocument geeft inzicht in de huidige positie op het vlak van Toerisme en recreatie, gewenste ontwikkelingen en te ondernemen stappen om deze ontwikkeling te realiseren.
Nota Toerisme en Recreatie	Deze Nota geeft inzicht in de huidige positie van de gemeente Someren op het gebied van toerisme en recreatie, de gewenste ontwikkelingsrichting en welke stappen moeten worden genomen om dit te bewerkstelligen.

Beleidsstukken lokaal niveau	Relevante
Beleid plattelandswoningen	In het beleid plattelandswoningen worden criteria vastgesteld voor de aanduiding plattelandswoning, er moet sprake zijn van een actief agrarisch bedrijf dat binnen hetzelfde bestemmingsvlak ligt als de woning. Het beleid plattelandswoningen is vertaald naar het 'Parapluplan NAF-beleid Someren'.
Woonvisie 2012 - 2021	De Woonvisie 2012 - 2021 geeft de visie van de gemeente Someren op de woningmarkt, met de nadruk op nieuwbouw.
Nota Ruimtelijke Kwaliteit	Door middel van deze nota wordt het welstandbeleid vastgelegd, deze nota geeft aan welke criteria gelden voor welke gebieden.
Verordening Slooeping Someren 2016	Door middel van deze verordening wordt de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied gestimuleerd conform het beleid van de gemeente. Op deze manier wordt bijgedragen aan een sterker, groener, landelijker en aantrekkelijker buitengebied en wordt leegstand voorkomen.
Beleid voor niet-agrarische functies in het buitengebied en maatregelen ter stimulering van de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen	Beleidsdocument dat inspeelt op de actuele veranderingen in het buitengebied van Someren. Onder andere de schaalvergroting in de agrarische sector en de leegstand van agrarische bedrijven en noodzakelijke sloop. Maar ook de toenemende mate waarin andere functies zoals toerisme, recreatie, zorg en niet agrarische bedrijvigheid hun weg vinden in het buitengebied.
Beeldkwaliteitsplan buitengebied	In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt.

3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek

Kern van elk MER is de vergelijking van één of meer alternatieven met een referentiesituatie op verschillende (milieu-) aspecten. Dit hoofdstuk beschrijft de onderzochte varianten en de wijze waarop de verschillende varianten ontwikkeld zijn en met de referentiesituatie vergeleken worden (beoordelingskader en methodiek).

3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling

Wettelijk onderdeel van een milieueffectrapport is de ontwikkeling van alternatieven, het bepalen van de effecten van die alternatieven en de vergelijking van de effectresultaten. In dit milieueffectrapport worden de effecten van de verschillende functies aan de hand van verschillende alternatieven in beeld gebracht.

Kwantitatieve benadering

De alternatievenontwikkeling en -beoordeling vindt plaats in twee stappen. De eerste stap bestaat uit een kwantitatief onderzoek naar stikstofemissie en stikstofdepositie (hoofdstuk 4)³. In deze stap worden drie alternatieven uitgewerkt. Allereerst wordt de huidige situatie in beeld gebracht (zoals beschreven in paragraaf 3.2.1). Hiermee worden de effecten van de andere alternatieven vergeleken. Vervolgens wordt een 'Worstcase' alternatief opgesteld (zoals beschreven in paragraaf 3.2.2). Dit alternatief bestaat uit maximale ontwikkelruimte voor (agrarische) functies zoals opgenomen in het voorontwerp van dit ruimtelijk plan.

Indien uit de emissieberekeningen blijkt dat dit alternatief leidt tot een toename van de depositie op stikstofgevoelige natuurgebieden, vindt aanvullend onderzoek plaats om te bepalen welke beperkingen noodzakelijk zijn om dergelijke effecten te voorkomen. De noodzakelijke maatregelen zoals die uit dit onderzoek voortvloeien, liggen uiteindelijk aan de basis van het planalternatief zoals dat in het bestemmingsplan zal worden verwerkt en doorgevoerd.

Kwalitatieve effectbeoordeling

De tweede stap in het MER bestaat vervolgens uit een kwalitatieve effectbeoordeling van het worst case alternatief op de alle overige aspecten die benoemd worden in paragraaf 3.4. Voor het aspect natuur vindt deze effectbeoordeling plaats in hoofdstuk 5, voor de overige aspecten in hoofdstuk 6. Het worst casealternatief wordt daarbij vergeleken met de huidige situatie, met in acht neming van de planregels voor deelgebied 2, die op hoofdlijnen overeenkomen met de regels die voor het bestemmingsplan voor deelgebied 1 al eerder zijn vastgesteld.

³ In hoofdstuk 6 wordt hier aansluiting op gezocht bij het vaststellen van mogelijke geurhinder en luchtverontreiniging door met name fijn stof.

3.2 Te onderzoeken alternatieven

In dit MER zijn de effecten van de verschillende functies in beeld gebracht voor drie alternatieven: de huidige situatie (alternatief 1), de 'worstcase' (alternatief 2) en het planalternatief (alternatief 3). In deze paragraaf worden deze alternatieven globaal toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de details van de opgestelde alternatieven voor het stikstofonderzoek nader toegelicht.

3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat in principe uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. Dit alternatief is de situatie die in de toekomst ontstaat als het nieuwe bestemmingsplan niet wordt gerealiseerd. De effecten van de andere alternatieven worden hier mee vergeleken; in hoofdstuk 4 van het MER wordt een onderscheid aangebracht tussen de referentiesituatie vanuit de Wet natuurbescherming en de referentie situatie vanuit de Wet milieubeheer. In dit stadium is deze nuancering nog niet aan de orde.

3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'

Naast het in beeld brengen van de referentiesituatie, wordt als eerste alternatief de worstcase-situatie in beeld gebracht. Het gaat dan om de maximale invulling van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan Deelgebied 2 Someren mogelijk maakt (zie paragraaf 3.3). Het gaat om het benutten van alle ontwikkelmogelijkheden van het ontwerp - bestemmingsplan zonder dat verdergaande (technische) emissiereducerende maatregelen en/of beperkingen worden ingezet door het bevoegd gezag of de ondernemers.

Nog los van de bestemmingsplantechnische maatregelen is eerst vastgesteld of deze worstcase binnen de milieugebruiksruimte past en of deze worstcase voldoende realiteitswaarde heeft. De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zijn niet via alternatieven beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet (worstcase).

3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief

Het planalternatief bestaat uit de mogelijkheden die worden geboden in het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 2 Someren (zie paragraaf 3.3). Het verschil met het worstcase scenario (alternatief 2) is de toevoeging van een specifiek gebruiksverbod (emissieplafond) in de planregels van het bestemmingsplan. Door dit emissieplafond te hanteren zijn emissietoenames vanuit het plangebied uitgesloten, net als een daaruit voortvloeiende toename van de depositie. Hiermee wordt zeker gesteld dat uitvoering van het bestemmingsplan voor wat betreft stikstof niet leidt tot significant negatieve effecten op (omliggende) Natura 2000-gebieden. De uitvoerbaarheid van het planalternatief wordt in detail getoetst, vanuit de kaders uit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), in hoofdstuk 8.

3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied

De belangrijkste agrarische en recreatieve ontwikkelingen die het bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 2 mogelijk maakt staan hieronder puntsgewijs vermeld.

Uitbreidingen

Het bestemmingsplan bevat geen wijzigingsbevoegdheden voor vergroting of vormverandering voor bouwvlakken die zijn bestemd als agrarisch bedrijf. De ruimte (tot 1,5 ha) die door de provincie (onder strikte voorwaarden) wordt geboden wordt in dit plan niet generiek mogelijk gemaakt. De gemeente staat er weliswaar niet onwelwillende tegenover maar ervaring leert dat het toepassen van het provinciaal beleid dusdanig maatwerk verlangd dat dergelijke voornemens beter buitenplannen worden beoordeeld.

Agrarisch - Agrarisch bedrijf

Ter plaatse van de bestemming Agrarisch bedrijf zijn de gronden bestemd voor de uitoefening van agrarisch bedrijf met bijbehorende bedrijfsbebouwing en/of ondersteunende voorzieningen. De ruimtelijke kwaliteit van alle gebouwen dient hierin gewaarborgd te zijn, de dakhelling dient tussen de 20 en 60 graden te zijn. Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen en ondersteunende kassen gelden de volgende bepalingen:

- Maximaal toegestane goothoogte 4,5 m
- Maximaal toegestane bouwhoogte 10 m
- Afstand tot de bestemmingsgrens tenminste 5 m
- Afstand tot de as van de weg ten minste 20 m
- De maximaal toegestane oppervlakte voor teeltondersteunende kassen is 1.000 m²

Agrarisch - Glastuinbouw

Ter plaatse van de bestemming Agrarisch - Glastuinbouw zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf (glastuinbouw) met bijbehorende bedrijfsbebouwing en/of ondersteunende voorzieningen. Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen, anders dan kassen gelden de volgende randvoorwaarden:

- De gronden met de aanduiding andere bebouwing mag volledig worden bebouwd met bedrijfsgebouwen. Binnen deze aanduiding mag maximaal 1.000 m² kassen per hectare worden gebouwd
- De bedrijfsgebouwen mogen qua goothoogte niet meer dan 8 m bedragen, de maximale hoogte mag niet meer dan 12 m bedragen

Overig

- In het bestemmingsplan zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen⁴
- Mestbewerking bij agrarische bedrijven is toegestaan indien de mest afkomstig is van het eigen bedrijf en mits dit vanuit het oogpunt van leefklimaat waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is

⁴ Gemeentelijke statistieken laten echter zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af.

3.4 Beoordelingsmethodiek effecten

De beschrijving en beoordeling van milieueffecten richt zich vooral op de effecten van de agrarische bestemmingen. De alternatieven worden op diverse thema's vergeleken. Deze te beschouwen thema's en de bijbehorende beoordelingsaspecten en -criteria staan weergegeven in onderstaande tabel 3.1.

Tabel 3.1 De thema's die worden beschouwd inclusief de beoordelingscriteria

Relevante te beschouwen aspecten	Beoordelingscriteria
Natuur	Behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid (Natura2000-gebieden, NNN en soorten)
Landschap	Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien
Cultuurhistorie / archeologie	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk terugdringen van verdroging en het behouden van de water- en bodemkwaliteit
Water en bodem	Verslechteringen / verbeteringen niveaus binnen de milieuthema's geluid, geur, luchtkwaliteit. Kwalitatieve beschouwing effecten van veehouderijen op gezondheid (luchtkwaliteit, geur en zoönosen ⁵)

De referentiesituatie die in het MER van belang is, is de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgesteld beleid. Het gaat specifiek om toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden, evenals generieke, planoverstijgende ontwikkelingen.

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Hierbij worden de volgende waarderingen onderscheiden:

Tabel 3.2 Effectwaardering

Symbol	Betekenis
--	Negatief effect
-	Licht negatief effect
0	Geen effect (neutraal)
+	Licht positief effect
++	Positief effect

⁵ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

4 Onderzoek stikstofemissies

Het onderzoek naar de verzurende en eutrofiërende werking van stikstof richt zich in eerste instantie op de emissies vanuit het gebied. Op basis van de uitkomsten van de (ruimtelijke) afwegingen die op basis van dat vooronderzoek tot stand zijn gekomen is gekomen tot een set maatregelen die er ten eerst op zijn gericht om de kwaliteit van de natuur in de omgeving te beschermen. Maar er is ook gezocht naar het bieden en borgen van de ruimtelijke mogelijkheden die in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) bestaan.

4.1 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering passend bij het abstractieniveau van het te nemen ruimtelijk besluit. In bijlage 5 zijn de uitgangspunten opgenomen die ten grondslag liggen aan het berekenen van het emissieprofiel van het plangebied.

4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten, is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype⁶ en het aantal dierplaatsen. Het maximaal aantal dierplaatsen wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak.

Mestvergisting

Biogasinstallaties als nevenactiviteit zijn bij alle agrarische bedrijven toegestaan indien de installatie is gericht op het verwerken van mest van een op eenzelfde locatie gevestigde veehouderij (met eventuele toevoeging van derden afkomstige cosubstraten). Het betreft daarmee het lokaal bewerken van de vrijkomende mest. Jurisprudentie⁷ leert dat het gebruik van dergelijke mestvergistingsinstallaties ten behoeve van het *eigen* agrarische bedrijf niet betrokken hoeven te worden in planMER's en de passende beoordelingen omdat het een ondergeschikt onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering is dat niet afzonderlijk behoeft te worden onderzocht.

Ook omdat de inzet van een dergelijke installatie naar verwachting voor een afname van de bedrijfsemissies⁸ zal zorgen is deze ontwikkeling niet meegenomen in de gebiedsgerichte modellering.

4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling

De basis van het model is de inventarisatie van de vergunningendossiers zoals die bij de omgevingsdienst bekend zijn. Met de dossierkennis van de afdeling handhaving en de recente bedrijfsbezoeken zoals beschreven in paragraaf 1.1 worden deze basis sets gecorrigeerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de huidige feitelijke situatie. De belangrijkste aanpassing waar

⁶ De emissies vanuit de verschillende staltypen staan vastgelegd in de Rav, alleen deze kentallen zijn gebruikt

⁷ RvS-uitspraak 'Buitengebied' van de gemeente Oisterwijk, 14 augustus 2013 / ECLI:NL:RVS:2013:697

⁸ Door de snelle verwerking van mest in een vergister wordt de emissie verlaagd; deze effecten zijn nog niet in een Rav-emissiefactor verdisconteerd. Dit betekent dat de nu berekende gebiedsemissie een overschatting is van de werkelijke situatie

voor is gecorrigeerd is de verhoging van de emissies uit een gangbare melkveestal (A1.100) van 9,5 naar 13 kg/jaar.

Het vertrekpunt is een door de planschrijver aangeleverde kaart met bouwvlakken geweest. Hierop zijn alle bedrijven met bouwvlakken aangegeven. Dus niet alleen agrarische bedrijven, maar ook niet-agrarische bedrijven, recreatiebedrijven, et cetera. Het gaat in totaal om 81 agrarische bouwvlakken waarvan er 38 als veehouderij in gebruik zijn.

Vanuit de gemeente is een inrichtingenbestand aangeleverd. Dit is ter vergelijking naast de kaart met bouwvlakken gelegd. Er zijn onder andere correcties uitgevoerd voor dubbele adressen en adressen die buiten het plangebied liggen.

Wat resteert, zijn de bouwvlakken voor veehouderijen. In het model zijn hier de emissiegegevens uit het inrichtingenbestand (vergunde/gemelde dieraantallen/diercategorieën/stalsystemen) aan gekoppeld. Dit is het uitgangspunt geweest voor de uitgevoerde berekeningen. Het resultaat van deze opgeschoonde lijst is opgenomen in bijlage 7 - met de aanduiding 'emissieprofiel van de huidige situatie'. Deze data set levert een gebieds-emissie op van 113.932 kg/jaar.

Op basis van deze gegevens is vervolgens een check gedaan op de opvulbare ruimte binnen de bestaande dierverblijfplaatsen. Op basis van kentallen uit het Besluit houden van dieren en, bij het ontbreken daarvan kentallen vastgesteld op basis van expert judgement, is het ruimtegebruik per diersoort gebruikt om vast te stellen welke latente ruimte er nog beschikbaar is binnen de al gerealiseerde stalruimte. Deze data set (in feite de autonome ontwikkeling die er nog mogelijk is binnen al gerealiseerde stallen) zou een gebieds-emissie opleveren van ruim 138.000 kg/jaar.

Omdat het plangebied slechts een deel van het buitengebied van de gemeente betreft is een vergelijking met de door het CBS gerapporteerde statistieken niet goed mogelijk.

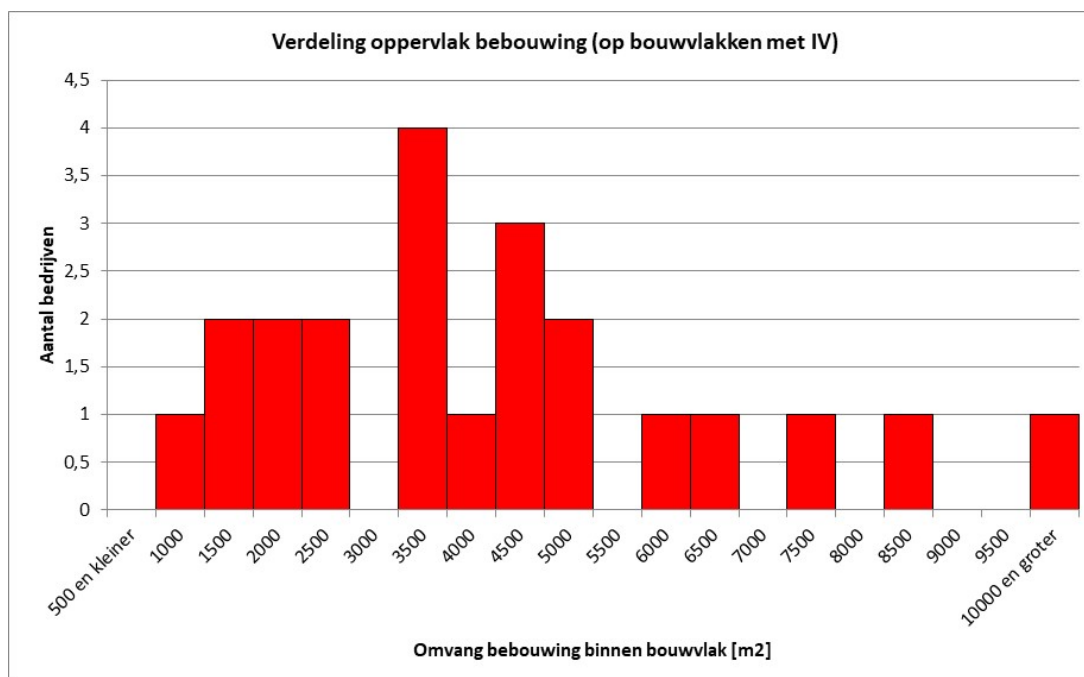
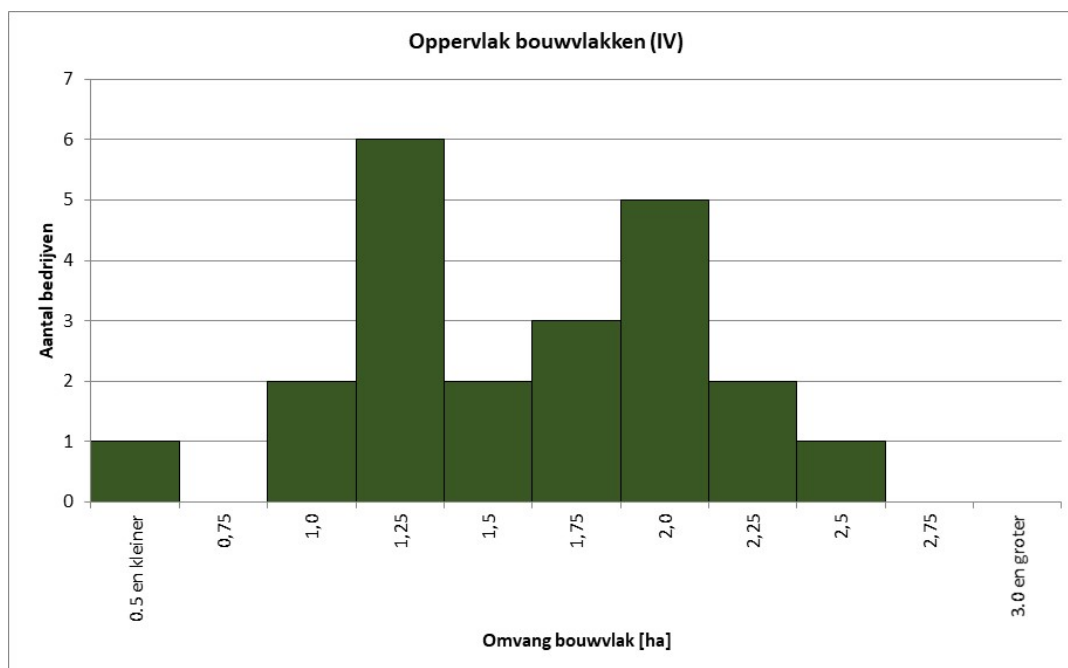
4.1.3 Ontwikkeling van de worst case

In bijlage 6 wordt naast de huidige situatie ook de worst case in detail gerapporteerd. Voor het bepalen van het aantal dieren die in de worst case aanwezig zouden kunnen zijn is uitgegaan van een vulgraad van de bouwvlakken voor intensieve veehouderij van 80 %. In feite zijn deze bouwvlakken volledig vol gebouwd met dierverblijfplaatsen, met uitzondering van de 10% die is bedoeld voor inpassingsmaatregelen en de 10 % voor (brand) veiligheids afstanden en dergelijke.

Voor de niet intensieve veehouderij (i.c. de grondgebonden veehouderij) is in deze worst case uitgegaan van een vulgraad van 50%. Dit is lager dan voor de intensieve veehouderij omdat er in bouwvlakken ook ruimte moet zijn voor loodsen en silo's.

4.1.4 Kenmerken van de bouwvlakken Intensieve Veehouderij

Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken met IV zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in onderstaande grafieken.

4.1.5 Maximaal mogelijke vulgraad in IV

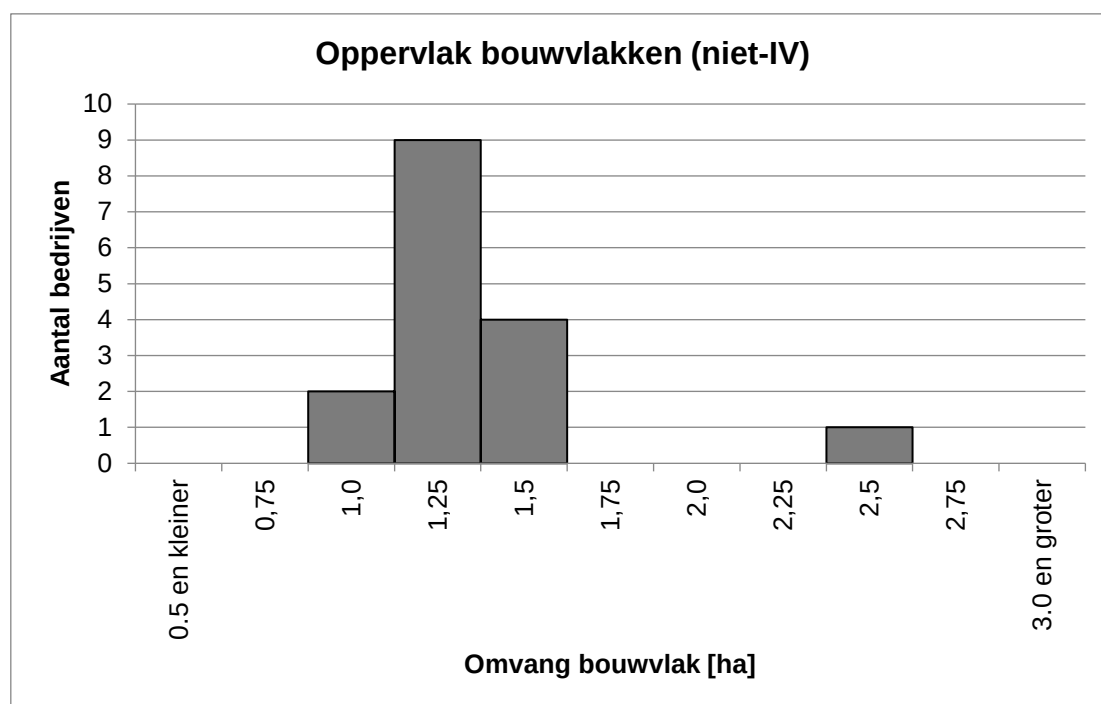
Opgemerkt wordt dat in de huidige situatie de ruimte die beschikbaar is binnen de bouwvlakken nog niet volledig is benut. Het uitgangspunt voor de maximaal werkbare vulgraad is op basis van empirisch verkregen eigen data vastgesteld op 50 % (zie ook bijlage 6). Dit kan gezien worden als een realistisch maximum. Deze aanname is ook getoetst bij de sector zelf (i.c. LTO). Bevestigd is dat een verdergaande vulgraad in feite onverantwoord is omdat er dan te veel concessies moeten worden gedaan aan de bereikbaarheid en de brandveiligheid.

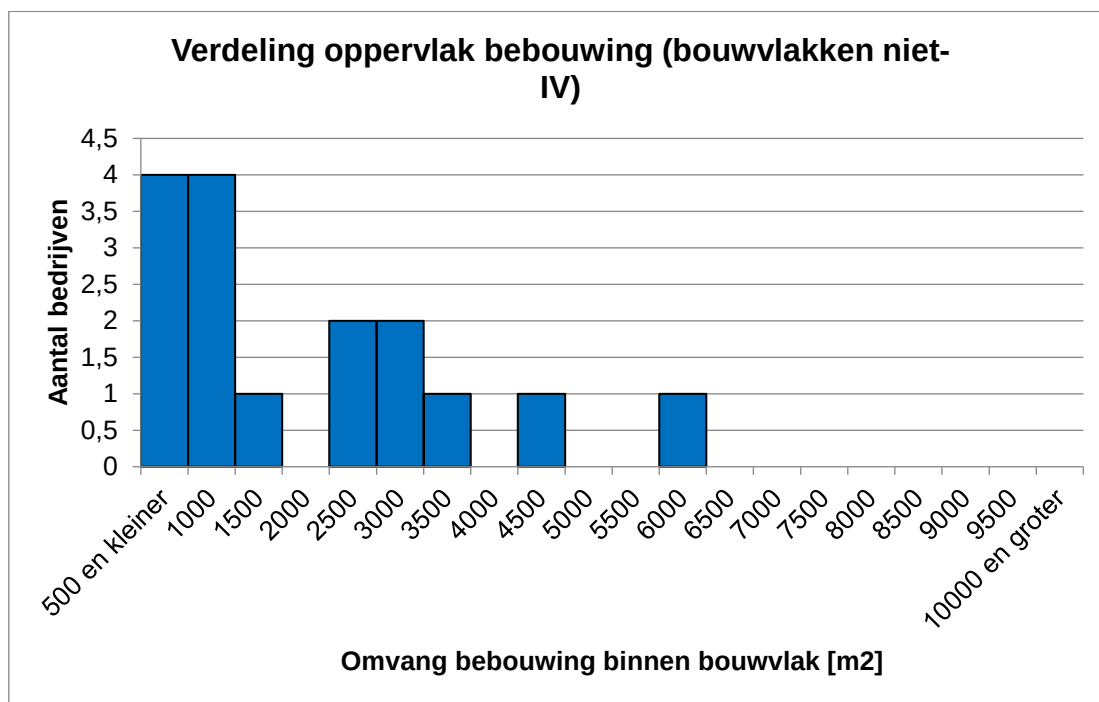
De bij het vaststellen van de boven beschreven hoge vulgraad van 80% ten behoeve van de worst case is dan ook een absoluut, weinig werkbare, hoog kental. Dat dit binnen dit plangebied ook de praktijk is valt af te lezen uit de staafdiagrammen zoals gepresenteerd in paragraaf 4.1.4.

Als er in de berekeningen toch wordt uitgegaan van een vulgraad van 80% voor IV is er sprake van een maximaal effect op emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

4.1.6 Kenmerken van de bouwvlakken van de Grondgebonden Veehouderij

Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken met grondgebonden veehouderij zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in onderstaande grafieken.

4.1.7 Maximaal mogelijke vulgraad bij grondgebonden veehouderij

Bij het vaststellen van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, en de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (in hoofdstuk 8), is voor melkveehouderijen uitgegaan van een maximale vulgraad van 50 %. Omdat in de gemeente Someren het in principe mogelijk is om (onder voorwaarden⁹) de silo's ook buiten het bouwvlak te realiseren gaat de maximale mogelijkheid die het plan biedt dus uit van 50 % dierenverblijfplaatsen op een bouwvlak voor (melk)rundveehouderij. In paragraaf 4.1.6 is aangetoond dat een dergelijke hoge vulgraad van de bouwvlakken zich nu nog nergens voordoet. Daarmee is dit een worst case aanname met een maximaal effect op emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen

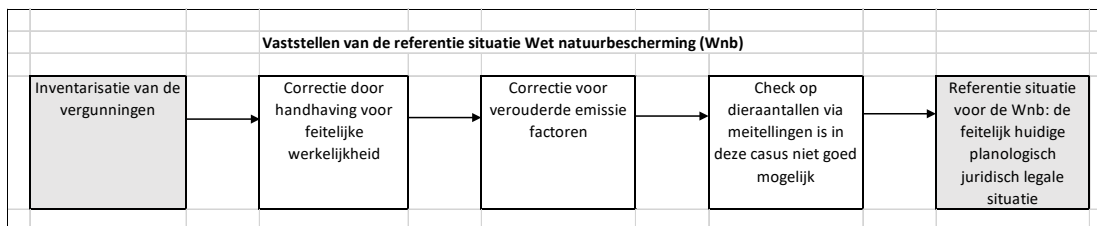
4.2 Referentiesituatie

In dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Wet milieubeheer en de Wet natuurbescherming. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. Hieronder wordt aangegeven op welke wijze dit onderscheid in het MER wordt ingevuld.

4.2.1 Referentie vanuit de Wet natuurbescherming

Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de (jurisprudentie met betrekking tot de) Wet natuurbescherming zijn de uitgevoerde inventarisaties erop gericht om de voorgenomen activiteit te kunnen vergelijken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd bij de gemeente. In paragraaf 4.1 is in detail toegelicht welke stappen zijn gezet om de referentie situatie vast te stellen. In de onderstaande figuur is samengevat hoe de oorspronkelijke data zijn bewerkt om tot een valide referentie te kunnen komen.

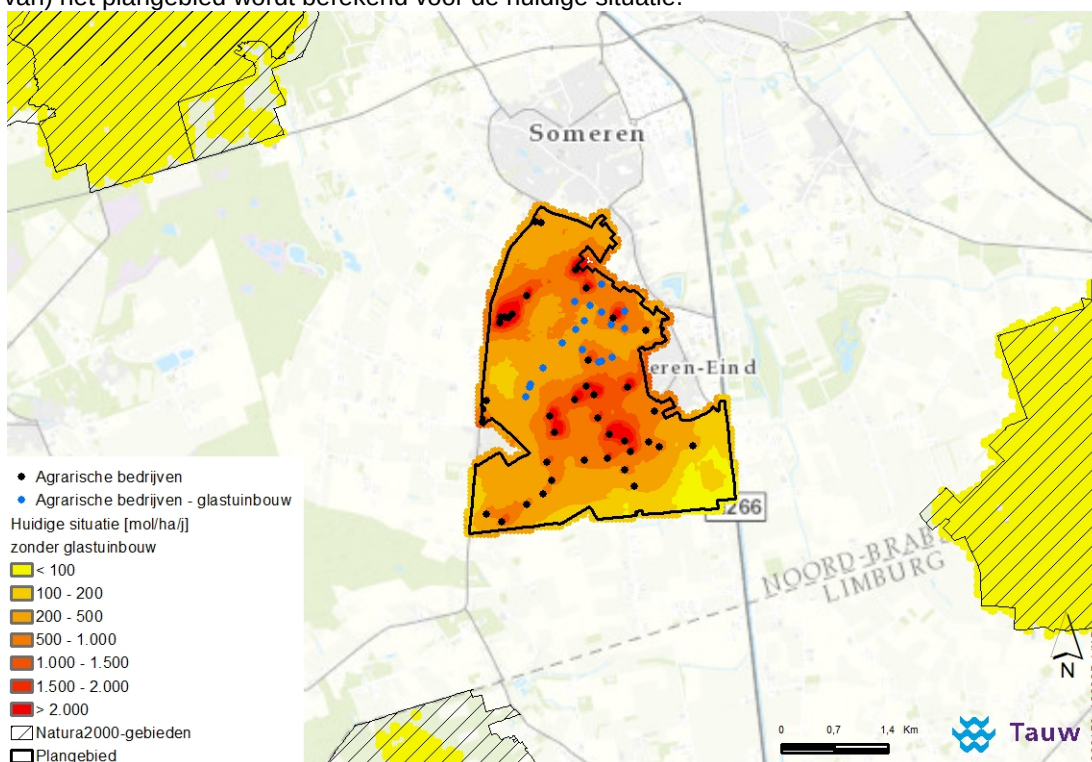
⁹ Randvoorwaarde voor een silo buiten het bouwvlak is dat het bouwwerk echt niet binnen het bouwvlak gerealiseerd kan worden.

Figuur 4.1 Toelichting op het vaststellen van de referentie situatie vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb)

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de handhavers beschikbaar is. Na de boven aangegeven correcties is vastgesteld dat de gebiedsemissie ten opzichte waarvan in de Passende Beoordeling getoetst wordt bijna 114.000 kg/jaar is. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' ¹⁰ zoals die voortkomt uit de Wet natuurbescherming.

In figuur 4.2 is weergegeven, vanuit een AERIUS berekening, welke depositie in (de omgeving van) het plangebied wordt berekend voor de huidige situatie.

Figuur 4.2 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik met een gebieds emissie vanuit de melkveehouderij en de intensieve veehouderij, zoals berekend met Aeries (na correctie voor onder andere de metingen)

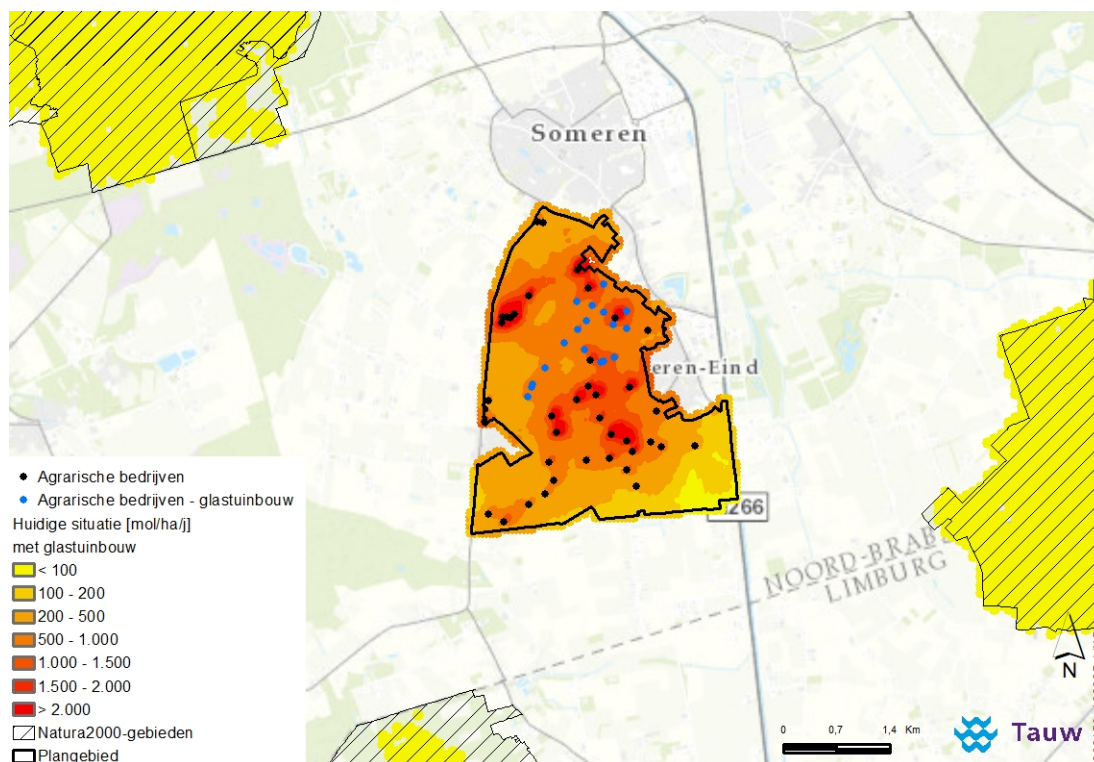
¹⁰ Onder huidige gebruik wordt verstaan de feitelijke situatie op het moment van publicatie van het ontwerp-bestemmingsplan

Bijdrage uit de glastuinbouw

Het glastuinbouw gebied zoals dat in de huidige situatie in gebruik is, kenmerkt zich door de aanwezigheid van bijna 20 redelijk tot zeer moderne bedrijven. Ongeveer dertig jaar geleden zijn de glastuinbouw ontwikkelingen hier begonnen. De laatste ontwikkeling zijn van 2016 toen er op grote schaal sprake was van hagelschade. Deze is sindsdien hersteld. De conclusie is dat er sprake is van een redelijk modern relatief grootschalig glastuinbouw gebied.

Voor het berekenen van de mogelijke effecten op de depositie vanuit de in het plangebied aanwezige glastuinbouw is uitgegaan van de emissiekentallen zoals die zijn gepubliceerd in een DCMR-rapport: 'Luchtkwaliteit in de glastuinbouw' DCMR, referentienummer 21377033, 25 september 2012. Daarin zijn tot dan toe gangbare aannames voor de emissies vanuit de gangbare WKK-installaties bijgesteld. De DCMR rapporteert dat een nieuw kassencomplex met een hoogte van 10 meter ongeveer 2,5 ton NO_x/ha/jaar emiteert. Bij een (meest) nieuw kassencomplex met een hoogte van 15 meter is dat ongeveer 2,8 ton NO_x/ha/jaar (1 5% meer).

Op dit moment is er in het plangebied ongeveer 61 ha in gebruik als glastuinderij. De gebiedsemissie die hier uit voort zal komen is dus ongeveer 171.000 kg/jaar. De gecombineerde depositie vanuit de huidige situatie is weergegeven in figuur 4.3

Figuur 4.3 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik met een gebieds emissie vanuit de melkveehouderij, de intensieve veehouderij samen met de glastuinbouw, zoals berekend met Aeries (na correctie voor onder andere de meettellingen)

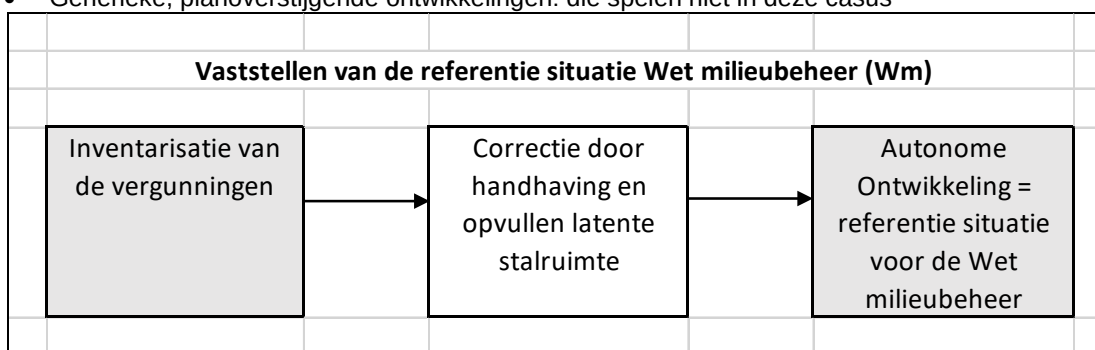
4.2.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenoemde activiteit vergeleken met de Autonome Ontwikkeling. Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige

situatie in het referentiejaar 2015 beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie¹¹ bestaat uit:

- De huidige feitelijke situatie (vertrekpunt is geweest alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten)
- De toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden (i.c. de latent aanwezige stalruimte)
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen: die spelen niet in deze casus

Figuur 4.4 Toelichting op de manier waarop de referentiesituatie vanuit de Wm is vastgesteld

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden, anders dan het benutten van de latent aanwezige stalruimte.

Opgemerkt wordt dat als de latent aanwezige stalruimte ten volle zou worden benut is er sprake van een gebiedsemissie van bijna 140.000 kg/jaar. De depositie op de omgeving neemt in de autonome ontwikkeling dus ook toe ten opzichte van de huidige situatie.

4.3 Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

Vervolgens wordt vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit dit deel van het Buitengebied van de gemeente Someren ('worstcase'). Dat is gedaan door uit te gaan van de uitgangspunten en randvoorwaarden uit het ontwerp bestemmingsplan zoals die staan samengevat in paragraaf 3.2: alleen de bij recht toegekende bouwvlakken kunnen worden benut.

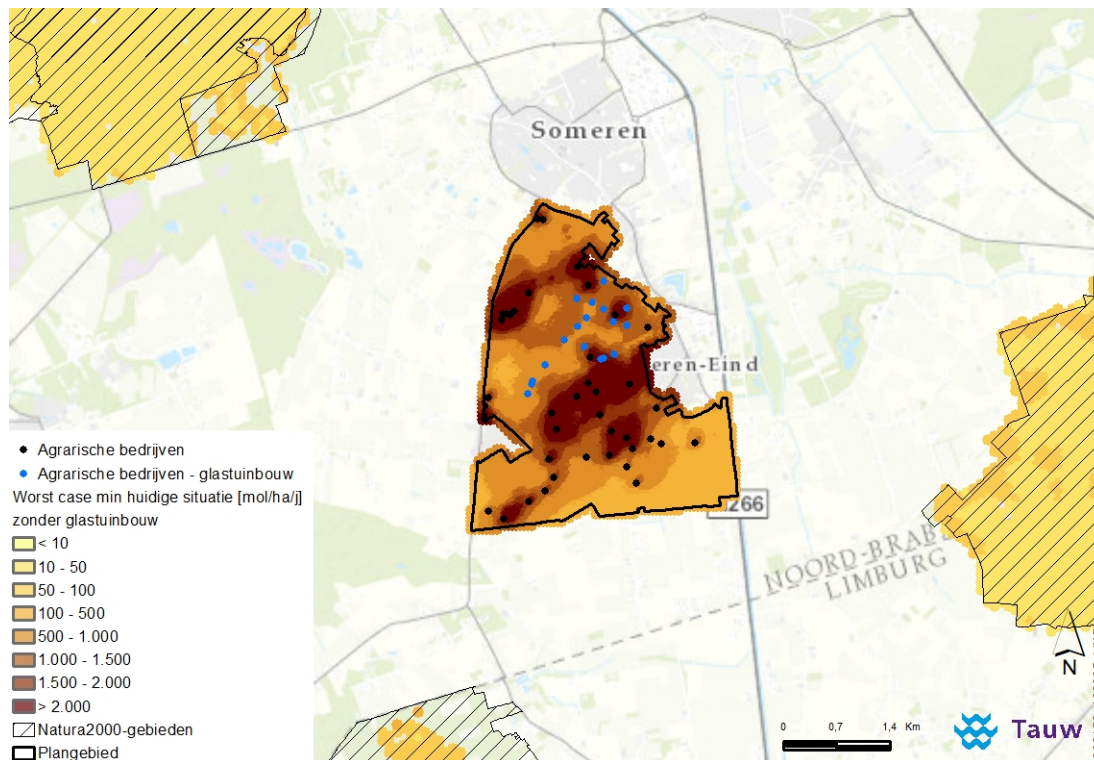
Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de planologische randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld (op basis van provinciaal beleid) dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

In bijlage 6 staat het worst case alternatief in detail uitgewerkt. Vanuit de huidige situatie is het maximaal aantal dieren dat gehouden kan worden uitgerekend door de bebouwing op te rekken

¹¹ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

tot 80% respectievelijk 50 % voor intensieve dan wel grondgebonden veehouderij; hier komt een emissie-vracht uit voort in combinatie met het daarbij behorende aantal dieren.

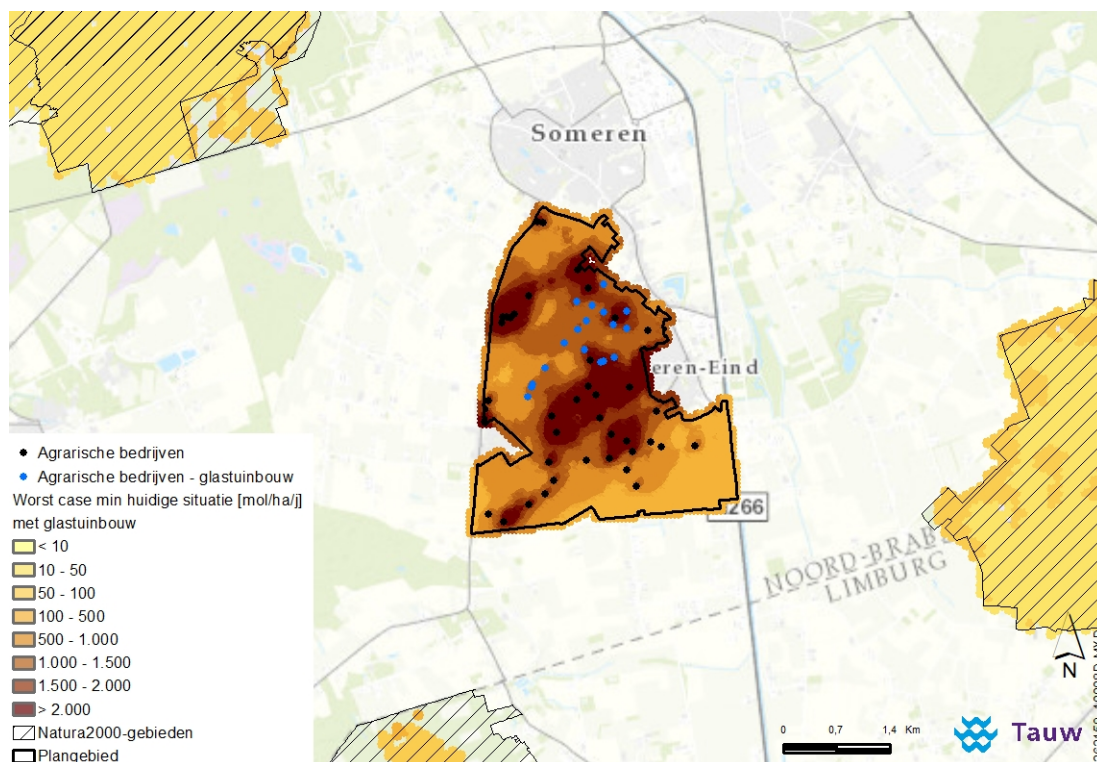
Een worst case gebiedsemissie is aldus berekend van 383.491kg/jaar. Het effect van deze toename op de depositie staat weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.5 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

Bijdrage uit de glastuinbouw

De uitbreidingsmogelijkheden van de glastuinbouw, binnen het plangebied, omvatten ongeveer 50 ha. Dit betreft gronden met als glastuinbouw die nog niet in gebruik zijn ten behoeve van kassen (15 ha), gronden met de bestemming glastuinbouw die nu nog in gebruik zijn voor teeltondersteunende voorzieningen maar waar het oprichten van kassen direct is toegestaan (13 ha) en gronden met de bestemming Agrarisch met een wijzigingsbevoegdheid voor de bestemming Glastuinbouw (22 ha). Dit zou, uitgaande van de inzet van de tot een aantal jaar geleden gangbare techniek, resulteren in een toename van de emissies vanuit de worst case van ongeveer 140.000 kg/jaar. Het effect van deze toename op de depositie staat weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.6 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken met veehouderij en vanuit het glastuinbouwgebied (na volleige ontwikkeling) ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

4.4 Planalternatief

Omdat er in de worstcase sprake blijkt te zijn van significant negatieve effecten op in (de omgeving van) het plangebied aanwezige Natura 2000-gebieden, worden, als onderdeel van de Passende Beoordeling, maatregelen onderzocht die kunnen voorkomen dat er sprake zal zijn van dergelijke ongewenste effecten.

4.4.1 Planologisch slot op de muur voor de veehouderij

In eerste instantie is onderzocht wat de effecten zouden kunnen zijn van het aanbrengen van een planologisch slot-op-de-muur voor de veehouderij. Een dergelijk slot-op-de-muur heeft gevolgen voor de omgeving, maar vooral voor de bedrijfsvoering. Het eindbeeld kan langs drie sporen worden bereikt:

- Fixeren van het aantal dieren dat wordt gehouden
- Fixeren van de harde veestalmuren op de nu geldende situatie (conform provinciaal beleid)
- Fixeren van de emissie / depositie op de nu geldende situatie

Opgemerkt wordt dat in alle drie varianten het depositieprofiel van de huidige situatie niet verandert. Deze planregels kunnen dus, na invoering, significante effecten voorkomen ten opzichte van het huidige gebruik.

4.4.2 Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij

Als het vanuit ruimtelijke overwegingen noodzakelijk is, kan worden overwogen om in het bestemmingsplan het aantal dierplaatsen vast te leggen in het bestemmingsplan (de uitspraak

van 8 mei 2013 - nr. 201208118/1/R1 - bevestigt dat het vastleggen van een maximum aantal dieren in het bestemmingsplan kan). Een dergelijke invulling van een slot-op-de-muur geeft aan de ondernemers in het plangebied de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen in de bedrijfsgebouwen.

Groei van de onderneming, bijna altijd een randvoorwaarde om ontwikkelingen mogelijk te maken, is in dit spoor echter alleen mogelijk door (uitgebreide) planologische procedures te doorlopen of in ieder geval een omgevingsvergunning aan te vragen die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan. Dit spoor levert een zekere flexibiliteit maar zorgt ook voor procedurele verplichtingen met alle nadelen van dien. Dit handvat biedt te weinig perspectief en zal niet worden aangegrepen.

4.4.3 Fixeren van de harde (stal)muren

Gehoor gevend aan provinciaal beleid wordt er in principe geen uitbreiding toegestaan van de ruimte die nu wordt gebruikt door gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden. Dit kan betekenen dat voor elke verbouwing een (uitgebreide) planologische procedure doorlopen moet worden of in ieder geval een omgevingsvergunning die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan.

Een dergelijk onvoorwaardelijk planologisch slot op de muur garandeert dat het aantal dierplaatsen niet toe kan nemen op basis van het onderhavige plan bij dezelfde bedrijfsvoering. Het zorgt echter ook voor een zware procedurele last voor de ondernemers die, om gezond te kunnen blijven boeren, de mogelijkheid moeten hebben om (kleine) veranderingen / verbeteringen aan te kunnen brengen in de manier waarop de bedrijfsvoering plaats vindt.

De provinciale verordening biedt ruimte om, onder strikte voorwaarden, toch een zekere uitbreiding van de dierverblijfplaatsen te realiseren. Daartoe worden kwaliteitseisen gesteld aan de nieuw te bouwen stallen die verder gaan dan de emissie grenswaarden uit het nieuwe Besluit huisvesting.

Als van deze mogelijkheden die de provinciale verordening gebruikt gemaakt wordt zal echter de gebiedsemissie toe kunnen nemen en is er (zonder aanvullende planologische maatregelen) geen sprake meer van een slot op de muur. Zonder aanvullende planmaatregelen zullen er langs dit spoor naar alle waarschijnlijkheid significant negatieve effecten optreden op de kwalificerende habitats in de nabij gelegen Natura2000 gebieden.

4.4.4 Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij en de glastuinbouw

Een slot-op-de-muur kan ook langs een derde spoor worden bereikt, namelijk door in de planregels een voorwaardelijke verplichting op te nemen ook wel aangeduid als een 'verbale regeling' of een 'vangnet constructie'. Een dergelijke regeling is denkbaar voor zowel de veehouderij als de glastuinbouw.

In materiële zin laat een dergelijke regeling alleen ontwikkelingen toe als is aangetoond dat de depositie in de nieuwe situatie (met grotere stallen of verwarmde kassen) niet zal toenemen ten opzichte van de huidige depositie. Het voordeel van een dergelijke regeling is dat er voor bedrijfsontwikkelingen geen aanvullende ruimtelijke procedures doorlopen hoeven te worden.

Salderingsruimte binnen de veehouderij

Doel van het onderzoek in dit stadium is aan te tonen of, en zo ja hoeveel, ontwikkelruimte er voor de veehouderij in het plangebied beschikbaar is vanuit een interne saldering in het gebied, zonder dat er negatieve effecten op zullen treden ter plaatse van de kwalificerende habitats in de N2000-gebieden. In de onderstaande matrix is weergegeven wat het effect van sectorale emissie beperkende maatregelen kan zijn, langs het spoor van interne saldering per bouwvlak, op de emissies uit het gebied.

Gebiedsemissie in de huidige situatie: 113.392 kg/jaar						
emissie reductie (%)		uitbreiding tot maximaal (in hectares)				
Intensieve veehouderij	Niet intensieve veehouderij	0,75 ha	1 ha	1,25 ha	1,5 ha	huidig bouwvlak
0	0	175.192	250.275	312.844	375.412	383.491
0	26	171.889	245.556	306.945	368.334	375.553
0	54	168.332	240.474	300.592	360.711	367.004
0	60	167.629	239.469	299.337	359.204	365.338
70	0	79.962	114.231	142.789	171.347	172.673
70	26	76.659	109.512	136.890	164.268	164.734
70	54	73.101	104.430	130.538	156.645	156.185
70	60	72.398	103.426	129.282	155.139	154.520
85	0	59.726	85.323	106.654	127.984	127.706
85	26	56.423	80.604	100.755	120.906	119.768
85	54	52.865	75.522	94.402	113.283	111.219
85	60	52.162	74.517	93.147	111.776	109.553

De matrix toont aan dat een inzet van 85 % emissie-reductie op I.V.-stallen in combinatie met 54 - 60 % emissie-reductie vanuit de niet-I.V. stallen de gebiedsemissie doet afnemen tot onder de gebiedsemissie die voor de huidige situatie is vastgesteld, ook als alle bij recht toegekende bouwvlakken volledig worden benut.

Mogelijkheden tot emissie - reductie in de glastuinbouw

Ondanks dat het een redelijk modern glastuinbouw gebied betreft worden de complexen nog steeds met behulp van aardgas verwarmd. Energie besparende installaties zoals WKK's zijn er al wel in gebruik, maar verdergaande emissie reducerende maatregelen zijn beschikbaar en/of in ontwikkeling, mede vanuit de op gang komende energie-transitie.

De glastuinbouw sector in Nederland verbruikt al bijna 60% minder fossiele brandstof per eenheidproduct dan in 1990. De CO₂ emissie daalde de afgelopen jaren met 30% , waarvan één derde als gevolg van energiebesparing (LEI 2017). De glastuinbouwsector heeft als ambitie dat in 2020 in nieuw te bouwen kassen, netto zonder de inzet van fossiele energie op economisch rendabele wijze geteeld kan worden. De glastuinbouw sector in Nederland zet in op een volledig klimaatneutrale en economisch rendabele energievoorziening in 2040. Ook lokaal zijn en veel

belovende initiatieven. Glastuinbouwers in Asten-Someren zijn tot een gezamenlijk initiatief gekomen en hebben een energiecoöperatie opgericht. Gezamenlijk werken ze aan een mix van energiebronnen, zoals aardwarmte (geothermie), houtstook, zonne- en windenergie¹².

Vanuit de boven geschetste ambities van de glastuinbouw sector is het niet onredelijk te verwachten dat het mogelijk zal blijken te zijn om de resterende 50 ha glastuinbouw te ontwikkelen binnen de planologische randvoorwaarde dat ondanks de toename van de activiteiten de depositie zal dalen (in ieder geval niet verder zal toenemen). Met 15 geothermieprojecten in Nederland is de potentie van geothermie nog lang niet benut. Proefboringen kunnen tot meer geschikte locaties leiden, zeker op plaatsen waar we nog niet veel over de ondergrond weten.

4.5 Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie

In deze paragraaf wordt ingegaan op de mogelijkheden die geboden worden door het fixeren van de emissie/depositie op het referentieniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar eventuele onwenselijke gevolgen van een dergelijke maatregel.

4.5.1 Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen

Om de negatieve effecten uit de worst case te voorkomen zijn (planologische) maatregelen noodzakelijk. De emissieberekeningen gepresenteerd in paragraaf 4.4.4 hebben aangetoond dat bij de inzet van emissiebeperkende maatregelen op bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen, een groei van de gebouwen binnen de vigerende bouwvlakken redelijkerwijs mogelijk is zonder dat er sprake is van een toename van de gebiedsemissies. Ook de (technische) mogelijkheden van de glastuinbouw in Someren zijn beschreven.

Het is daarom niet onredelijk om een voorwaardelijke beperking in het bestemmingsplan op te nemen: wijzigingen en/of uitbreidingen van de dierverblijfplaatsen/glastuinbouw complexen zijn mogelijk, binnen bestaande bouwvlakken. De regel houdt in dat het gebruik van de bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen/glastuinbouw complexen onmogelijk is als er sprake zou zijn van een toename van de emissie/depositie ten opzichte van de referentie situatie. Deze gebruiksregel laat zich goed combineren met de provinciale bepaling dat uitbreiding van bebouwing alleen op basis van strikte kwaliteitseisen (BZV) kan worden toegestaan.

Opgemerkt wordt dat het toepassen van deze regeling op basis van de uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) beschouwd kan worden als in lijn met de geldende jurisprudentie.

4.5.2 Neveneffecten van de voorgestelde gebruiksbeperkingen

De boven genoemde generieke gebruiksbeperking is effectief in het voorkomen van negatieve effecten op de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden. Op basis van deze regeling geldt dat ieder gebruik van een bouwvlak dat een toename van de emissies/depositie ten opzichte van de referentie situatie tot gevolg heeft als strijdig met de ruimtelijke ordening vanuit de Wro. Opgemerkt wordt echter dat sinds medio 2015, het PAS in werking is getreden. Dit programma heeft tot doel de natuurwaarden in de Nederlandse Natura2000 gebieden te versterken en tegelijk een zekere economische ontwikkeling mogelijk te maken. Om te borgen dat

¹² Bron: Nieuwe Oogst van 4 juli 2018.

deze twee doelstellingen tegelijk gerealiseerd kunnen worden zijn er door Nederland maatregelen genomen die de natuur versterken, worden de emissies op macro-niveau teruggedrongen, is een landelijke 'stikstof-administratie' opgezet en wordt regelmatig beoordeeld of het programma bijstelling behoeft. In de Passende Beoordeling die in 2015 voor het programma is opgesteld zijn ook grensoverschrijdende effecten beoordeeld. Gebleken is in dat onderzoek dat implementatie van het programma niet leidt tot negatieve effecten in de ecologische beschermingszones buiten Nederland.

Het totaal aan maatregelen in het programma maakt het mogelijk aan individuele ondernemers mogelijk om, binnen strikte randvoorwaarden, de emissies vanuit de bedrijfsvoering te doen toenemen.

Geconstateerd wordt dat een generieke gebruiksregel die tot doel heeft te voorkomen dat er sprake is van een toename van emissies, vanuit de ruimtelijke ordening strengere randvoorwaarden oplegt aan de ondernemers in het plangebied dan de sectorale natuurwetgeving van waaruit het PAS is ontwikkeld. Een dergelijke gebruiksregel zou ook voorbij gaan aan het provinciaal beleid vanuit het PAS. De consequentie van een dergelijke gebruiksregel zou zijn dat elke ondernemer die voornemens is een projectmatige toename van de emissies te realiseren die op basis van het PAS vergunbaar zou zijn, een buitenplanse procedure zou moeten doorlopen om te voorkomen dat er een strijdigheid met de ruimtelijke ordening zou gaan ontstaan.

Een dergelijk neveneffect van de generieke gebruiksbeperking is dus op te lossen met een buitenplanse procedure voor elk bouwvlak dat het betreft. Dit doet het af aan de overzichtelijkheid van de planologische randvoorwaarden in het buitengebied: een buitenplanse procedure zal resulteren in een kleine 'postzegel' met (deels) eigen regels en randvoorwaarden. Om dit te voorkomen is gezocht naar een planologische vertaling van de mogelijkheden die het PAS biedt.

4.5.3 Mogelijkheden om af te wijken van de generieke gebruiksregel

De uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) biedt in ieder geval één mogelijkheid om af te wijken van de gebruiksregel zoals die is beschreven in paragraaf 4.5.1. Deze door de Raad van State aangehaalde mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel wordt gevormd door al die bouwvlakken waarvoor op de datum dat het bestemmingsplan definitief wordt vastgesteld geldt dat er een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming is afgegeven¹³.

4.6 De resultaten van het stikstof onderzoek samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de huidige bouwvlakken in het bestemmingsplan ten volle uit te kunnen benutten, zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden uit voortvloeien.

¹³ Voor de randvoorwaarden waaraan deze beschikking dient te voldoen wordt verwezen naar de uitspraak van 1 juni 2016 in het algemeen, en naar paragraaf 49.9 van deze uitspraak in het bijzonder.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van emissies/depositie uit een bouwvlak tot strijdig gebruik te verklaren kunnen significante effecten worden voorkomen. Een ongewenst neveneffect van deze gebruiksbeperking is echter dat voor ieder project dat op basis van het PAS wel vergunbaar zou zijn een buitenplanse procedure doorlopen zou moeten worden om een dergelijk project ruimtelijk inpasbaar te kunnen laten worden. Voor percelen waar al een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming voor is afgegeven kan van deze gebruiksregel worden afgeweken.

Een en ander betekent dat significant negatieve effecten op de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden kunnen worden voorkomen door in het plan een gebruiksbeperking op te nemen waardoor een toename van de emissie/depositie tot strijdig gebruik zal leiden, in combinatie met een afwijkingsbevoegdheid van deze gebruiksbeperking waar B&W alleen gebruik van mag maken op basis van een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming (inclusief passende beoordeling) die aan het bestemmingsplan wordt gekoppeld.

5 Effecten op natuur

Een belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Inzichtelijk is gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan (significant) negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij ook of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Wet natuurbescherming. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

5.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. Onderstaande tabel toont welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 5.1 Wijze van beoordeling effecten op natuur

Aspect	Criterium	Beoordeling
Gebiedsbescherming - Natura 2000	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief en kwalitatief
Gebiedsbescherming - Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Soortbescherming	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief

De bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwetgeving.

5.2 Te verwachten effecten

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt, en een mogelijk effect op de natuurwaarden hebben zijn:

- Uitbreiding bebouwing binnen bestaande bouwvlakken
- Opslag van ruwvoer
- Intensivering van recreatie
- Mestbewerking
- Kleinschalige ontwikkelingen zoals het plaatsen van lichtmasten, beheer en onderhoud

Type effecten

Effecten op natuur kunnen op verschillende manieren optreden. De typen effecten zijn te verdelen in directe en indirecte effecten. Hieronder zijn de typen effecten benoemd die kunnen optreden ten gevolge van de eerdergenoemde ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Op deze onderdelen is in de ecologische effectbeoordeling getoetst aan de relevante wetgeving: Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden en beschermde soorten) en Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Directe effecten

- Oppervlakteverlies en versnippering
- Verandering populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling
- Kap of snoei van vegetatie
- Aantasten of verwijderen van verblijfplaatsen

Indirecte effecten (externe werking)

- Verontreiniging
- Effecten op het watersysteem: vernatting of verdroging
- Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring
- Verzuring of vermeting ten gevolge van stikstofuitstoot veehouderijen en verkeer aantrekkende werking

5.3 Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen deelgebied 2 van het buitengebied Someren zijn voornamelijk afhankelijk van de bos- en natuurgebieden, maar ook van landschapselementen en bebouwing in het agrarisch gebied. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Wet natuurbescherming onder soortbescherming respectievelijk gebiedsbescherming.

In het plangebied zelf liggen geen Natura 2000-gebieden en heel beperkt NNB-gebieden. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden; Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, de Groote Peel en de Deurnsche Peel & Mariapeel.

5.3.1 Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De achtergrond daarvan wordt hieronder toegelicht.

Uit de Balans van de Leefomgeving 2016 [PBL, 2016] blijkt dat de Nederlandse natuur zich langzaam herstelt, maar dat dit vooralsnog onvoldoende is om gestelde doelen binnen Europa te behalen. Dit gemiddelde beeld van herstel wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemenere soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt onder andere te verklaren doordat ruimtelijke en milieucondities nog onvoldoende zijn voor herstel. Door aanhoudende verdroging, vermeting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming, behoud en ontwikkeling van het NNN en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame ruimtelijke en milieucondities. Hoewel de milieucondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op korte termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieucondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van het NNN grotendeels intact blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Wet natuurbescherming, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieucondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van het bestemmingsplan hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Someren deelgebied 2 is daarom geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

5.3.2 Natura 2000-gebieden

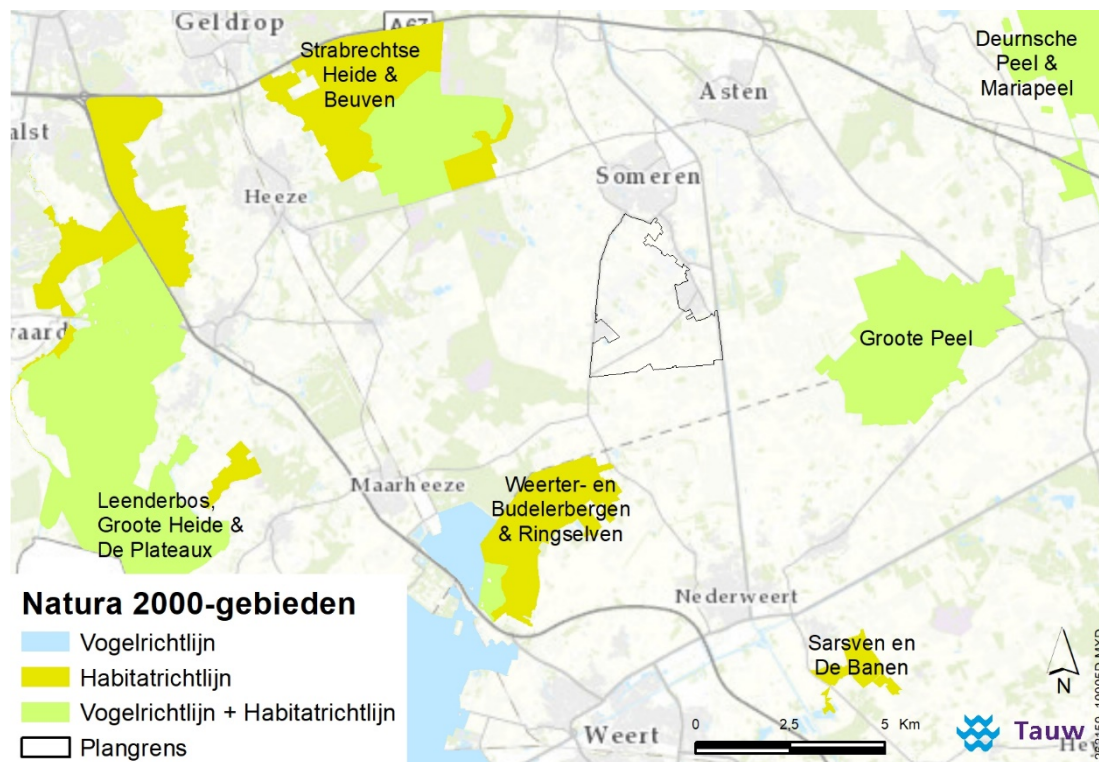
De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan mogelijkheden in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura 2000-areaal (met name stikstofdepositie).

In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Dit zijn Natura 2000-gebieden (zie tabel 5.2 en figuur 5.1) in zowel binnen- als buitenland. Effecten op gebieden op circa 10 kilometer of meer van het plangebied liggen zijn uitgesloten, vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen.

Tabel 5.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura 2000-gebieden. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot deel 2 van het buitengebied van Someren (VR = Vogelrichtlijn; HR = Habitatrichtlijn)

Natura 2000	Type gebied	Stikstof-gevoelig	Afstand (km)
-------------	-------------	-------------------	--------------

Weerter- en Budelbergen & Ringselven	VR + HR	Ja	2,1
Groote Peel	VR + HR	Ja	2,5
Strabrechtse Heide & Beuven	VR + HR	Ja	3,4
Sarsven en De Banen	HR	Ja	8,0
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	VR + HR	Ja	9,0
Deurnsche Peel & Mariapeel	VR + HR	Ja	9,6

Figuur 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied is opgenomen in bijlage 8.

5.3.3 Natuurnetwerk Nederland

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in het NNN met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

In de provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Verordening ruimte [provincie Noord-Brabant, 2014, geconsolideerde versie januari 2019] die regels stelt ten aanzien van:

- Het Natuurnetwerk Brabant (NNB; de provinciale invulling van het NNN)
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- De zogenaamde 'attentiegebieden NNN'
- De GroenBlauwe Mantel

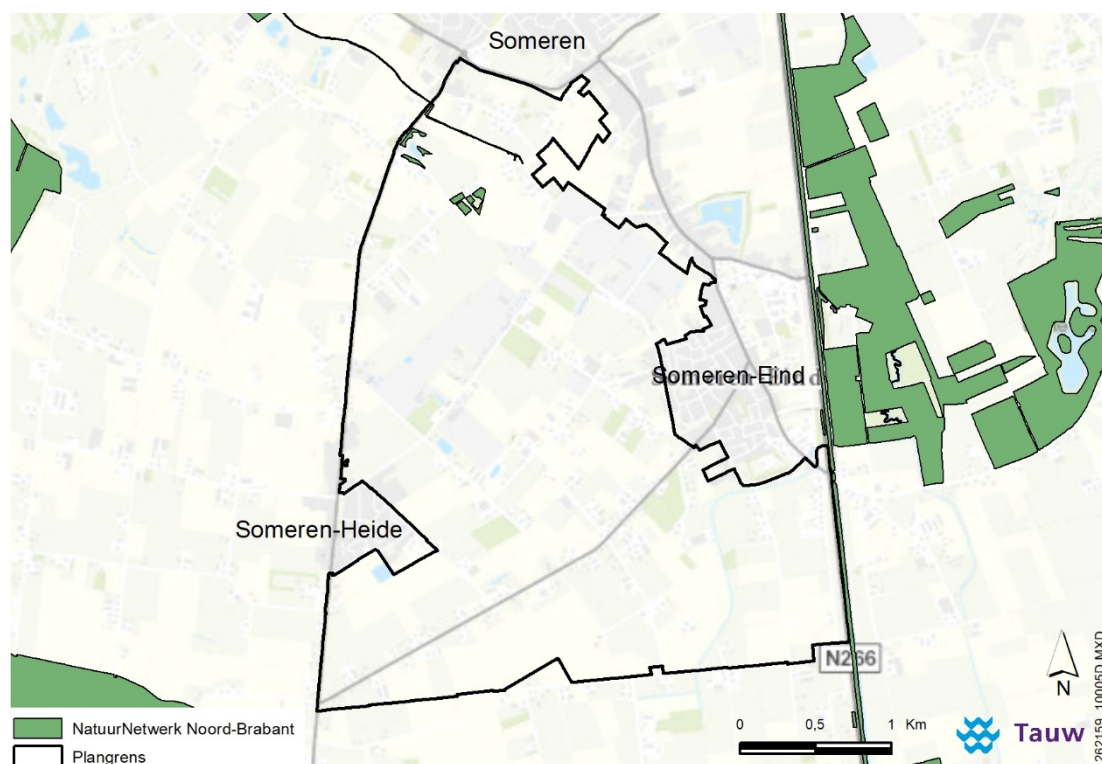
Binnen het plangebied is NNB en een EVZ aanwezig (zie figuur 5.2). Attentiegebieden NNN en de GroenBlauwe Mantel liggen niet binnen het te bestemmen gebied. In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per gebiedstype toegelicht.

NNB - Natuurnetwerk Brabant

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de 'ecologische waarden en kenmerken' van het Natuurnetwerk Brabant. De 'wezenlijke waarden en kenmerken' zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2019]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

EVZ - Ecologische Verbindingszones

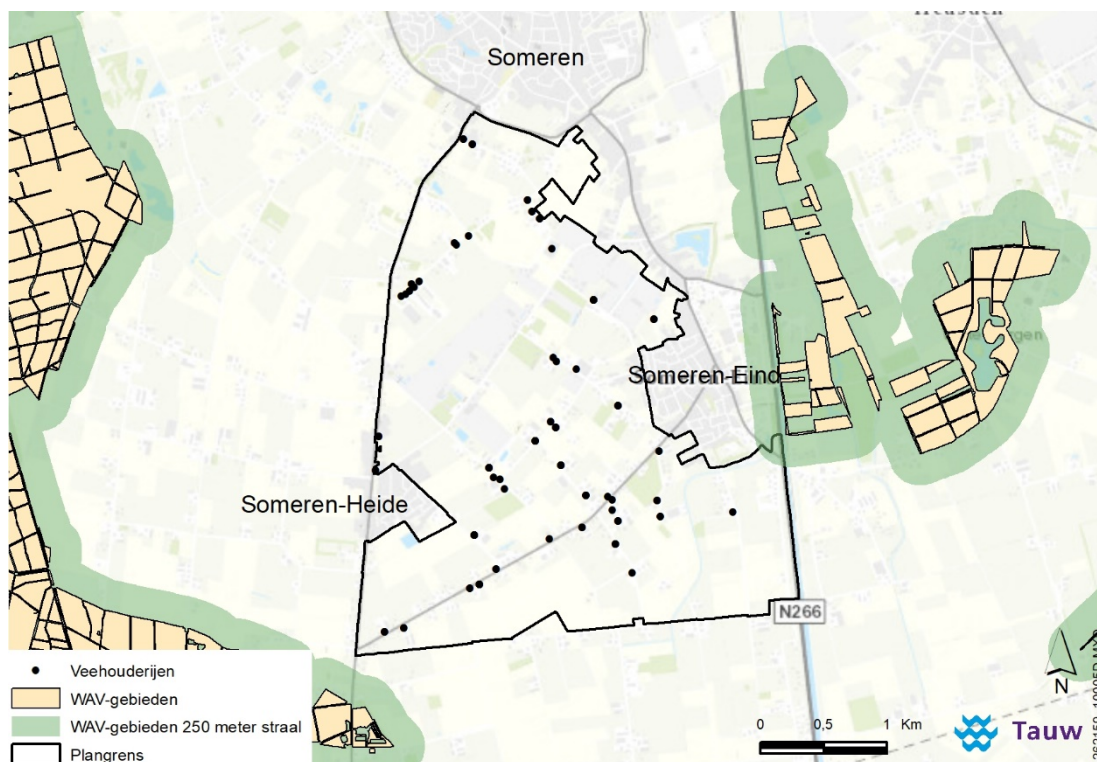
Het bestemmingsplan moet regels opstellen om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de realisatie, het behoud en het beheer van Ecologische Verbindingszones. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken.

Figuur 5.2 Ligging plangebied ten opzichte van het NatuurNetwerk Brabant

5.3.4 Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

In de figuur 5.3 zijn de gebieden weergegeven die beschermd worden vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Rondom deze gebieden geldt een beschermingszone van 250 meter waarin geen nieuwe veehouderijen zich kunnen vestigen en waar alleen ontwikkelingen mogelijk zijn als deze, op basis van interne saldering, geen toename van de emissie veroorzaken.

Figuur 5.3 Ligging van de vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) beschermde gebieden

Op basis van de gegevens uit WEB-BVB is vastgesteld dat er geen veehouderijen in deelgebied 2 gevestigd zijn in deze zones.

5.3.5 Soortbescherming onder de Wet natuurbescherming

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Wet natuurbescherming beschermd. Deze soorten zijn genoemd in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn bijlage IV, Conventie van Bern bijlage I en II en Conventie van Bonn bijlage I, en de bijlage onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen, mogelijk met inbegrip van mitigerende (verzachtende) maatregelen. Als dit niet mogelijk is, dan moet er worden gewerkt met compenserende maatregelen en een ontheffing. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten zoals geldend onder de Flora- en faunawet uit categorie 1 tot en met 4 (LNV, 2009).

In de tabel 5.3 is weergegeven welke beschermde soorten en vogelnesten (categorie 1 tot en met 4) van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen in het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvoor het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot de bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt, omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Tabel 5.3 Beschermde soorten (Wet natuurbescherming) die in of nabij het plangebied te verwachten zijn

Niet cursief: soorten die uitsluitend voorkomen in natuurgebied en bosgebied

Cursief: soorten die daarnaast ook kunnen voorkomen in agrarisch gebied

Soortgroep	Soort	Beschermd onder artikel Wnb
Vaatplanten	<i>Drijvende waterweegbree</i>	Artikel 3.5
Grondgebonden zoogdieren	Bever	Artikel 3.5
	<i>Boommarter</i>	Artikel 3.10
	<i>Bunzing</i>	Artikel 3.10
	<i>Das</i>	Artikel 3.10
	<i>Eekhoorn</i>	Artikel 3.10
	<i>Hermelijn</i>	Artikel 3.10
	<i>Steenmarter</i>	Artikel 3.10
	<i>Wezel</i>	Artikel 3.10
	<i>Wild zwijn</i>	Artikel 3.10
Vleermuizen	<i>Baardvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Franjestaart</i>	Artikel 3.5
	<i>Gewone dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Gewone grootoorvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Grijze grootoorvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Ingekorven vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Kleine dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Laatvlieger</i>	Artikel 3.5
	<i>Meervleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Rosse vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Ruige dwergvleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Tweekleurige vleermuis</i>	Artikel 3.5
	<i>Watervleermuis</i>	Artikel 3.5
Vogels	<i>Boomvalk</i>	Artikel 3.1
	<i>Buizerd</i>	Artikel 3.1
	<i>Gierzwaluw</i>	Artikel 3.1
	<i>Grote gele kwikstaart</i>	Artikel 3.1
	<i>Havik</i>	Artikel 3.1
	<i>Huismus</i>	Artikel 3.1
	<i>Ooievaar</i>	Artikel 3.1
	<i>Kerkuil</i>	Artikel 3.1
	<i>Ransuil</i>	Artikel 3.1
	<i>Roek</i>	Artikel 3.1
	<i>Slechtvalk</i>	Artikel 3.1
	<i>Sperwer</i>	Artikel 3.1
	<i>Steenuil</i>	Artikel 3.1
	<i>Wespendief</i>	Artikel 3.1
Reptielen	<i>Levendbarende hagedis</i>	Artikel 3.10
Amfibieën	<i>Alpenwatersalamander</i>	Artikel 3.10
	<i>Heikikker</i>	Artikel 3.5
	<i>Kamsalamander</i>	Artikel 3.5

Soortgroep	Soort	Beschermd onder artikel Wnb
Vissen	<i>Poelkikker</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Rugstreeppad</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Grote modderkruiper</i>	<i>Artikel 3.10</i>

Vaatplanten

In het agrarisch gebied kunnen zwaarder beschermde vaatplanten voorkomen. Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied.

Op basis van regionale verspreidingsgegevens kunnen enkele akker(on)kruiden (zoals bijvoorbeeld dregs) in potentie voorkomen in het plangebied. Echter, door het intensief beheerde karakters van de agrarische grond in het plangebied wordt de aanwezigheid van deze groep planten uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder bunzing, boommarter, das, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel. Steenmarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Bunzing, hermelijn en wezel hebben een scala aan verblijfplaatsen in holen zoals oude konijnen- of muizenholen, of onder boomwortels, maar ook oude gebouwen en schuren. Ze foerageren vaak op randzones tussen bos en agrarisch gebied en maken gebruik van lijnelementen zoals watergangen en structuren met voldoende dekking als houtwallen. Boommarter en eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Ook de das foerageert in het agrarisch gebied.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als rust- en verblijfplaats. Andere soorten gebruiken bomen als rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Zo broedt de kerkuil in grotere schuren, de steenuil in grotere schuren en oude knotwilgen en de huismus en gierzwaluw in en onder dakbedekking. Boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en ransuil broeden in hogere bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen, of op palen. Slechtvalk broedt op hoge gebouwen en objecten zoals hoogspanningsmasten. Grote gele kwikstaart broedt bij stromend water in nissen van bruggen en muren of tussen boomwortels in de oever.

Reptielen

Levendbarende hagedis komt voor in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten.

Amfibieën

Soorten zoals alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Grote modderkruiper kan incidenteel voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie.

5.4 Ecologische effectbeoordeling

5.4.1 Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)

Toetsing

- De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming
- Natura 2000-gebieden zijn getoetst aan instandhoudingsdoelen

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.4. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (zie bijlage 8). Hierbij worden de mogelijke effectcategorieën uit de effectenindicator (Ministerie van EZ, 2016) in combinatie met de ontwikkelingsmogelijkheden uit paragraaf 5.2 behandeld. Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden worden overige effecten, zoals verandering van populatiedynamiek en bewuste veranderen van soortensamenstelling, verontreiniging en hydrologische effecten, niet verwacht.

Tabel 5.4 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura 2000-gebieden.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn benoemd in tabel 5.2

Ontwikkelingsmogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid		
		Directe effecten	Indirecte effecten	
			Oppervlakte-verlies en versnippering	Verzuring en vermessing
Bebouwen bestaand bouwvlak (mits verleend)	Verharding oppervlakte	X	-	X
	Toename stikstofdepositie	X	X	-
	Verstoring door gebruik	-	-	X
Opslag van ruwvoer	Verharding oppervlakte	X	-	X
	Toename stikstofdepositie			
Intensivering recreatief medegebruik	Toename betreding	X	-	X
	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	X	-
	Geen*	-	-	-
Mestbewerking (mits afkomstig van eigen land)				
Kleinschalige ontwikkelingen	Aantasting habitats en verstoring	X	-	X
Mogelijk beïnvloede Natura 2000-gebieden			Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

*Mestbewerking op en afkomstig van eigen land, leidt eerder tot een afname in stikstofdepositie dan een toename, en effecten worden daarom niet verwacht.

Directe effecten

Oppervlakteverlies en versnippering

Binnen het bestemmingsplangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Er is geen sprake van directe ruimtelijke ingrepen in Natura 2000-gebieden omdat deze gebieden niet met het plangebied overlappen. De bestemming en daardoor oppervlakteverlies en versnippering van Natura 2000-gebieden is daarom niet aan de orde.

Indirecte effecten (externe werking)

Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring door bebouwen bouwvlakken

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een toename van verstoring van soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De ontwikkelingen

vinden buiten de beschermde natuurgebieden plaats in gebieden waar in de huidige situatie al menselijk gebruik plaatsvindt. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat de bescherming van natuurwaarden van aangrenzende bos- en natuurgebieden en/of voor verdroging gevoelige natte natuur- en bosgebieden niet onevenredig worden aangetast. De uitbreidingsmogelijkheden op agrarische bouwvlakken zijn daarnaast van dusdanig lokale aard dat deze niet van invloed zijn op de Natura 2000-gebieden via verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring.

Verzuring of vermesting t.g.v. stikstofuitstoot veehouderijen en verkeersaantrekkende werking

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura 2000-gebieden gelegen op korte afstand. Daarom zijn daar effecten van veranderingen in de stikstofdepositie te verwachten: Strabrechtse Heide & Beuven, Weeter- en Budelerbergen & Ringselven, de Groote Peel en de Deurnsche Peel & Mariapeel. Stikstofdepositie draagt op dit moment sterk bij aan verzuring en vermesting in natuurgebieden. Met name landbouw, industrie en verkeer vormen de belangrijkste bronnen van stikstofuitstoot.

Verzuring en vermesting kunnen worden veroorzaakt door:

- Bebouwing bestaand bouwvlak
- Intensivering van recreatief verkeer

Bebouwen agrarische bouwvlakken

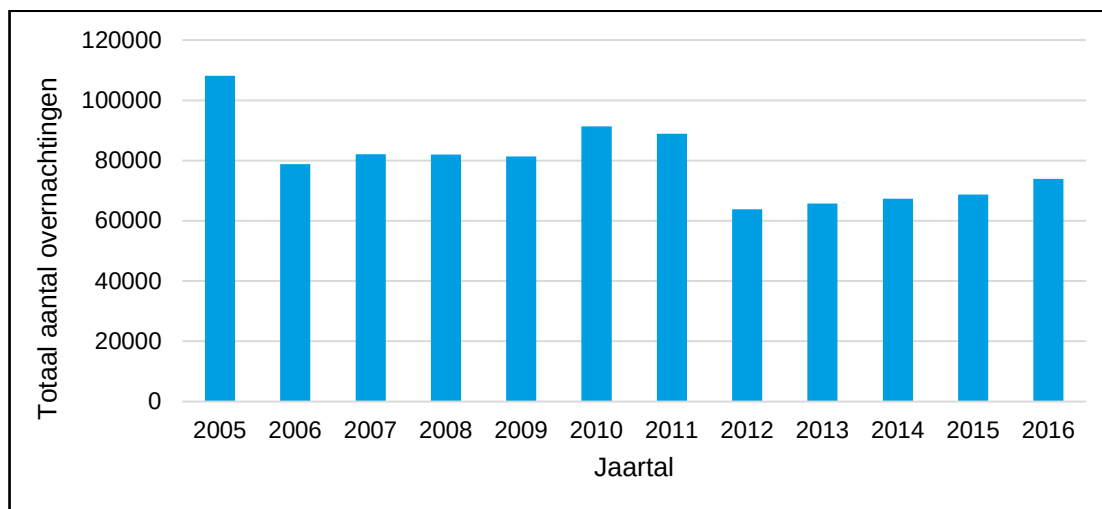
Bebouwing op bestaande bouwvlakken en het gebruik van die bebouwing kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat er vooraf dient te worden aangetoond dat er geen sprake is van een significante toename van de ammoniakdepositie in een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van de bebouwing binnen de bouwvlakken zijn echter uitgesloten doordat uitbreiding van de bebouwing alleen onder voorwaarde van een per saldo afname van de depositie is toegestaan.. Voor de onderbouwing van deze conclusie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Intensivering recreatief verkeer

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied toenemen. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door intensivering van recreatief verkeer zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit berekening blijkt dat het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer verwaarloosbaar klein (<1 %) is ten opzichte van het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van de maximaal mogelijke agrarische ontwikkelingen in de worst case
- Er is sinds 2006 geen toenemende trend in aantal recreatieve overnachtingen in gemeente Someren (zie figuur 5.4). Het aantal recreanten betreft alleen die van 17 jaar en ouder. Dit heeft te maken met de jeugdvrijstelling in het kader van de niet-ingezetenenbelasting. Omdat de cijfers van het aantal overnachtingen van de gemeente Someren worden gebaseerd op de belastingopgave, en de jeugd daarin dus niet meer wordt meegenomen. De inschatting van de gemeente is dat het aantal al jaren rond de 90.000 overnachtingen schommelt (pers. Com.

Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22-11-2016). Een wezenlijke toename in het aantal recreanten wordt daarom voor de komende jaren niet verwacht

Figuur 5.4 Totaal aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Someren 2005 - 2006 (pers. Com. Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 27-03-2019)

Verstoring door recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik kan leiden tot verstoring door bijvoorbeeld geluid, licht, trilling of optische verstoring. Dit kan op twee manieren:

1. Toename betreding
2. Toename van recreatief verkeer

Toename betreding

Uitbreiding van recreatief medegebruik kan leiden tot betreding in Natura 2000-gebieden. Dit kan kwalificerende soorten verstoren middels geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Ook kan de betreding leiden tot vertrapping of vervuiling van kwetsbare plantengemeenschappen in kwalificerende habitattypen. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- Op basis van de trend in het aantal recreatieve overnachtingen tussen 2000 en 2014, wordt geen wezenlijk toename aan recreanten verwacht (zie figuur 5.4 en 5.5)
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura 2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden en wegen in de omliggende Natura 2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd en gezoneerd, dat recreatiedruk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

Toename recreatief verkeer

Toename aan recreatief verkeer kan tot verstoring van kwalificerende soorten (vooral vogels).

Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten, omdat:

- De redenen zoals genoemd in de bovenstaande alinea 'toename betreding'

Conclusie

Het bestemmingsplan Buitengebied Someren Deelgebied 2 is wat betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat er, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura 2000-gebieden. Het uiteindelijk effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In deze paragraaf is getoetst wat de effecten van het bestemmingsplan zijn op het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant. Het bestemmingsplan maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk. Dit kan op de volgende manieren van invloed zijn op het NNN:

- Directe effecten door ruimtegebruik (oppervlakteverlies en versnippering)
- Indirecte effecten door verstoring door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven
- Indirecte effecten door mestbewerking
- Indirecte effecten door stikstofdepositie
- Indirecte effecten door vernatting of verdroging
- Overige indirecte effecten door verstoring door geluid, licht, trillingen, optische verstoring of mechanische effecten

Direct effect door ruimtegebruik: bestemming

Het areaal aan NNN binnen het plangebied en de Ecologische Verbindingszone (EVZ) 'Kleine Aa' zijn als aparte vlakken opgenomen in de nieuwe bestemmingsplankaart. Wel zijn kleine detailverschillen tussen de NNN zoals weergegeven in het natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant en de nieuwe bestemmingsplankaart. Dit betreft kleine verschillen op bestaande bestemmingen. Dit zorgt niet voor een aantasting van bestaande NNN.

De werkelijke bestemmingen op de vlakken van de bestemmingsplankaart konden niet worden gecontroleerd. Indien de vlakken de (deel)-bestemming 'natuur' krijgen is dit voldoende ingepast.

Direct effect door ruimtegebruik: uitbreidingsmogelijkheden

Binnen het NNN zijn geen grote uitbreidingen van agrarische bedrijven mogelijk. Evenmin worden andere ontwikkelingen toegestaan die leiden tot een afname in het areaal. Effecten door ruimtegebruik zijn daarom uitgesloten.

Indirecte effecten (verstoring) door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Bebouwing van het bestaande bouwvlak kan tijdens de realisatiefase en gebruiksfase extra verstoring in de vorm van geluid, licht en trillingen met zich mee brengen. Eventuele verstoringstoename zal in de meeste gevallen opgaan in de huidige hoeveelheid licht, geluid en trillingen die al op het bouwvlak aanwezig zijn. Daarnaast zal elk voornemen getoetst moeten worden, en maatregelen genomen worden indien eventuele verstoring, en daarmee aantasting van de ecologische waarden en kenmerken, niet met zekerheid is uit te sluiten. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Indirecte effecten door mestbewerking

Voor de mogelijkheid van mestbewerking, mits de mest afkomstig is van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, zijn voorwaarden gesteld met betrekking tot natuur (milieu en landschap) om aantastingen daarvan uit te sluiten. Daarnaast leidt mestbewerking op en afkomstig van eigen land, eerder tot een afname in stikstofdepositie in NNN gebieden dan een toename. Deze mogelijkheid vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Indirecte effecten door stikstofdepositie

Zoals in hoofdstuk 4 is uitgewerkt kan in de worst case sprake zijn van een toename van de depositie met ongeveer 50 mol/ha/jaar op de nabij gelegen kwalificerende habitats.

Van de in het plan opgenomen gebruiksregel (het in gebruik nemen van nieuwe dierverblijfplaatsen mag als de emissie/depositie maar niet toeneemt ten opzichte van de referentie situatie) gaat een generieke bescherming uit die zich verder uitstrekt dan de Natura 2000-gebieden. Door een toename van de emissie/depositie op Natura 2000-gebieden tot strijdig gebruik te verklaren worden verzurende en eutrofiërende effecten ook op de stikstofgevoelige NNN-gebieden voorkomen. Het effect van de in de uiteindelijke planregels opgenomen verbale regeling wordt dus als 'neutraal' beoordeeld.

Indirecte effecten door vernatting of verdroging

Het bestemmingsplan heeft een overwegend conserverend karakter. Grootschalige ingrepen in de waterhuishouding in het gebied, bijvoorbeeld door een toename van waterwinning, worden niet binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen van agrarische bedrijven, maar hiervoor zijn regels opgenomen met betrekking tot bergings- en infiltratievoorzieningen. Op het gebied van waterkwaliteit en - kwantiteit worden daarom geen negatieve effecten op natuur binnen het NNN verwacht.

Overige indirecte effecten verstoring

De gebieden die zijn aangewezen als NNN hebben tevens een recreatieve (mede)functie. Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van betreding en stikstofdepositie door recreatief verkeer. Dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de NNN.

Naar verwachting zal de ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal worden benut. Er is namelijk geen positieve trend in het aantal recreanten. Het aantal recreatieve overnachtingen per jaar was in de periode 2006-2016 rond de 90.000. Sinds 2006 is daarmee geen groeiende

trend in het aantal recreanten (zie figuur 5.4). Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Conclusie

Het bestemmingsplan heeft uiteindelijk de bescherming van het NNN voldoende ingepast in de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van deze gebieden. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.3 Effecten beschermde soorten Wet natuurbescherming

Bij toetsing aan de soortbescherming onder de Wet natuurbescherming wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit mogelijk hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied is grofweg onder te verdelen in twee groepen (zie ook §5.3.5):

- Grote (bosrijke en waterrijke) natuurgebieden
- Het agrarisch gebied

Grote (bosrijke en waterrijke) natuurgebieden

Effecten op soorten die vooral voorkomen in grote bos- en natuurgebieden (zie niet-cursieve regels in tabel 5.5) worden voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels in deze gebieden (bestemming natuur). Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Het agrarisch buitengebied

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in overige delen van het agrarisch gebied is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Hierdoor kan het nodig zijn mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen, of indien dit niet afdoende is, compenserende maatregelen te treffen en te voldoen aan de daaruit volgende ontheffingsplicht.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingsverlening Wet natuurbescherming leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk (ruime) mogelijkheden om effecten te voorkomen of te

minimaliseren (mitigatie) door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere compenserende maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol opgesteld moet worden, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 5.5 Inschatting van geschikt leefgebied, effectbepaling en voorbeelden mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen van enkele soorten (niet limitatief)

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Vaatplanten	Sporadisch zijn geschikte standplaatsen aanwezig in watergangen	Vernietigen standplaatsen door kleinschalige aanpassingen aan waterhuishouding	Verplaatsen van planten naar geschikte standplaatsen. Conform verschillende door het bevoegd gezag goedgekeurde gedragscodes.
Boommarter, das, eekhoorn	Verblijfplaatsen in bossen foerageergebied (deels) in agrarische gebieden	Kleinschalige ontwikkelingen in foerageergebied	Niet nodig, betreft kleinschalige effecten in foerageergebied. Voldoende leefgebied blijft aanwezig en verblijfplaatsen blijven onaangetast.
Steenmarter	Verblijfplaatsen in schuren, kelders en zolders in of nabij het buitengebied	Bij sloop of grootschalige verbouwing kunnen verblijfplaatsen verdwijnen	Ontoegankelijk maken gebouwen of gebruik afweermiddelen op basis van gemeentelijke ontheffing en aanbieden nieuwe verblijfplaatsen
Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, boomvalk	Op en direct rond agrarische bouwvlakken is doorgaans hoogopgaande beplanting aanwezig. Buizerd, havik, sperwer, ransuil en boomvalk zijn wat minder kritisch qua locatiekeuze kunnen in deze erfbeplanting tot broeden komen.	Bij het kappen van hoge bomen op en langs agrarische bouwvlakken verdwijnt nestgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermd nest.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten en soms niet van toepassing mits voldoende bomen en bosschages op en rond deze agrarische bouwvlakken blijven staan. Eventueel aanplanten van bomen en bosschages. Zie ook kennisdocumenten.

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Ransuil	Boschages en dichte naaldbomen in tuinen zijn geschikt als nestlocatie en rust- en verblijfplaats. Voldoende nesten van zwarte kraai en ekster die als nest van de ransuil kunnen dienen. Uitgestrekt agrarisch gebied biedt voldoende foerageermogelijkheden.	Door het kappen van bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten. Behoud van voldoende boschages en open landschap om te foerageren. Eventueel aanplanten van bomen in de nabijheid van geschikt foerageergebied.
Steenuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes voorzien in geschikt foerageergebied.	Zeer gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen door de onlosmakelijke samenhang tussen de vaste verblijfplaats en de functionele leefomgeving (foerageergebied) in de directe omgeving van de vaste verblijfplaats.	Inventariseren van territoria van steenuilen. Plekken waar geen steenuilen zitten of waar gebouwd wordt geschikt maken voor steenuilen in combinatie met het aanbieden van alternatieve vaste verblijfplaatsen (nestkasten). Zie ook kennisdocument.
Kerkuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes en uitgestrekt agrarisch gebied voorzien in geschikt foerageergebied.	Gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen. Vergelijkbaar met steenuil maar kerkuil is in staat om foerageergebieden te bereiken die verder van zijn vaste verblijfplaats af liggen.	Inventariseren van territoria van kerkuilen. Op plekken waar geen kerkuilen zitten of waar gebouwd wordt kan een alternatieve vaste verblijfplaats (nestkast) worden aangeboden in een gebouw dat geschikt is als broedlocatie en binnen het bereik van geschikt foerageergebied ligt. Zie ook kennisdocument.
Gierzwaluw en huismus	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen) kunnen	Mitigerende maatregelen bestaan uit het - na inventariseren - aanbrengen van

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
		effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	tijdelijke of permanente alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten). Zie ook kennisdocumenten voor huismus en gierzwaluw.
Ooievaar	Nestelt op speciale ooievaarspalen of op speciale geprepareerde plekken op daken en in bomen.	Bij aantasting (sloop, renovatie of grote verbouwingen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	Mitigerende maatregelen zijn relatief eenvoudig namelijk uit het aanbieden van een nestpaal op een geschikte locatie.
Roek	Bosjes of bomenrijen in agrarisch gebied zijn geschikte locaties voor broedkolonies	Koloniebroeder, daardoor gevoelig voor kap van bomen. Hierdoor kan een hele broedkolonie verdwijnen	Inventariseren broedkolonie. Zo nodig bomen met broedkolonie ontzien, of aanbieden alternatieven nestlocaties. Zie ook soortenstandaard.
Vleermuizen	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kunnen de bomen op en om agrarische bouwvlakken een rol spelen als verblijfplaats voor vleermuizen en als onderdeel van vliegroutes.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen en kap bomen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk. Kap van bomen kan resulteren in aantasting van vliegroutes of paarplaatsen.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het - na inventariseren - aanbrengen van tijdelijke of permanente alternatieve verblijfplaatsen (vleermuiskasten) en behouden, versterken of compenseren groenstructuren. Zie ook kennisdocumenten.
Rugstreeppad	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de -kleine-	In staat om snel nieuw leefgebied te koloniseren. Bij de beperkte ruimtelijke	Afschermen van werkgebieden zodat kolonisatie wordt voorkomen.

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
	watergangen en ondiepe poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder of nabij bebouwing, rommelhoekjes e.d.	ontwikkelingen die het bestemmingsplan toestaat is een kans dat de rugstreeppad het gebied koloniseert, voortzetting van de werkzaamheden is dan in overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij vergraving van watergangen kan schade optreden.	Eventueel aanwezige dieren wegvangen en in tijdelijk alternatief habitat (evt. nieuwe watergangen) uit zetten. Bij vergraving van watergangen dient aangrenzend alternatief leefgebied voorhanden te zijn en/of kunnen de watergangen geschikt gehouden blijven. Zie ook kennisdocument.
Alpenwatersalamander, heikikker, poelkikker, en kamsalamander	Geschikt leefgebied in de vorm van voortplantingswater als watergangen met rijke oever- en onderwatervegetatie en poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder stronken hout, holtes in de grond of onder en nabij bebouwing.	Aantasting van voortplantingswater door werkzaamheden aan waterpartijen en aantasting van winterhabitat door aantasten van locaties met geschikt schuilmogelijkheden.	Afschermen van werkgebied zodat amfibieën (in de trektijd) niet worden gedood. Behouden van voldoende leefgebied of creëren van voldoende leefgebied in de directe nabijheid van het huidige leefgebied. Zie ook kennisdocumenten.
Grote modderkruiper	Geschikt leefgebied is aanwezig in alle deelgebieden. Voortplantingswateren bestaan uit de kleinere en grotere watergangen.	Bij vergraving van watergangen kan schade optreden.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het creëren van geschikt alternatief leefgebied (watergangen) en/of geschikt houden van de te vergraven watergang en tijdens uitvoering voorkomen van verwonding en doding van individuen. Zie ook kennisdocument.

Conclusie

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.5 Samenvatting

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande paragrafen.

Tabel 5.7 Beoordeling effecten op natuur, per onderdeel

Aspect	Beoordelingscriterium	Worst case ¹⁴	Rekening houdend met maatregelen
Natuur	Natura2000	--	0
	Natuurnetwerk Nederland	--	0
	Soortbescherming		0

Natura 2000-gebieden

Rondom het bestemmingsplangebied liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingsmogelijkheden zoals uitbreiding van agrarische bouwvlakken, leiden naar verwachting niet tot (significant) negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van habitattypen- en soorten. Het effect op Natura 2000-gebieden is dus, los van de mogelijke effecten door extra stikstof, als 'neutraal' beoordeeld.

Natuurnetwerk Nederland

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de NNN voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de NNN. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Soortbescherming

Het onderdeel soortbescherming onder de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van plant- en diersoorten in Nederland. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen, die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op beschermde soorten of de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen hiervan. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase

¹⁴ Heeft met name betrekking op de stikstof-effecten die mogelijk op zouden kunnen treden zonder maatregelen in de planregels

overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. Daarom is het effect op dit onderdeel als 'neutraal' beoordeeld.

6 Effecten over milieuthema's

In hoofdstuk 5 staan de effecten voor natuur beschreven. Dit hoofdstuk geeft de effecten voor de andere thema's weer. De volgende thema's komen achtereenvolgens aan de orde: Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie, Water en bodem, Verkeer en Woon- en leefmilieu (geluid, geur, luchtkwaliteit).

6.1 Methodiek en effectenonderzoek

De milieueffecten hebben betrekking op het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied kan per aspect verschillen. Om effecten correct te kunnen bepalen, moet eerst een goede referentiesituatie worden vastgelegd. Ten opzichte van wat scoren de alternatieven beter of slechter? De referentiesituatie betreft de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Deze zijn eerder in hoofdstuk 3 al globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor elk milieuaspect de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

Tabel 6.1 Beoordelings criteria

Relevante te beschouwen aspecten ¹⁵	Beoordelingscriteria
Landschap	Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.
Cultuurhistorie / archeologie	Behoud en herstel van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten
Water en bodem	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk terugdringen van verdroging en het behouden van de water- en bodemkwaliteit
Woon- en leefmilieu	Verslechtingen / verbeteringen niveaus binnen de milieuthema's geluid, geur, luchtkwaliteit. Kwalitatieve beschouwing effecten van veehouderijen op gezondheid (luchtkwaliteit, geur en zoönosen ¹⁶)
Verkeer	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur.

¹⁵ Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

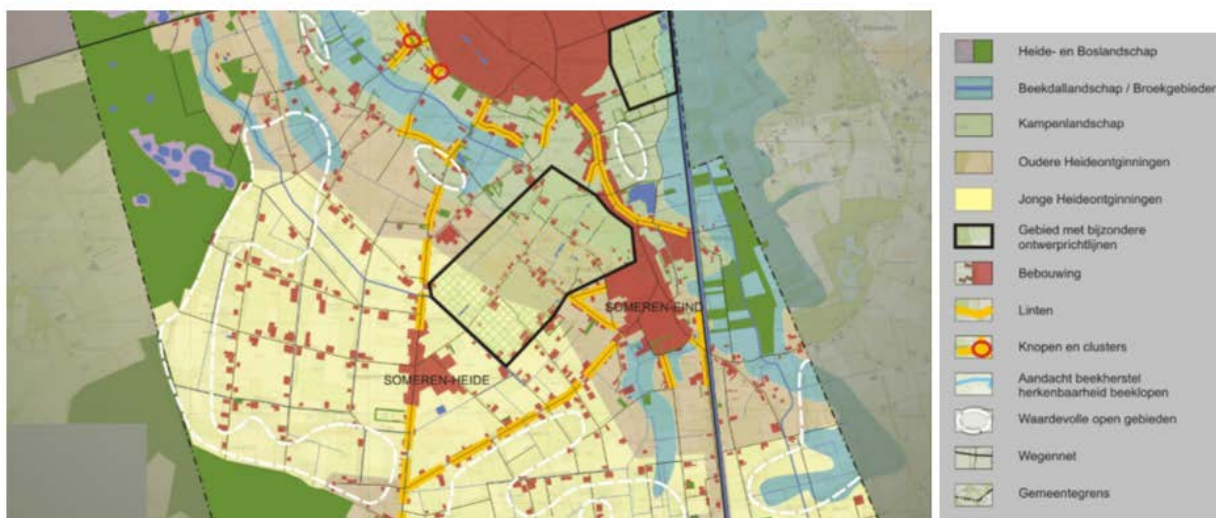
¹⁶ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

6.2 Landschap

6.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

In het buitengebied van de gemeente Someren worden vijf landschapstypen onderscheiden (bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011). Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Someren ligt in het grotendeels verdwenen hoogveengebied van De Peel. Het landschap bestaat uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de (Kleine) Dommel, de kleine Aa en de Peelrijs die overwegend van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

De belangrijkste landschapstypen in deelgebied 2 zijn de jonge heideontginningen, daarnaast zijn ook oudere heideontginningen, Beekdallandschap en kampenlandschap vertegenwoordigd. De verdeling van de belangrijkste landschapstypen is weergegeven op figuur 6.1. Binnen beide gebieden ligt zwart omkaderd (gebied met bijzondere ontwerprichtlijn/ concentratiegebied kassen) een gebied wat wordt gekenmerkt door glastuinbouw.

Figuur 6.1. Uitsnede plangebied met daarbinnen de genoemde landschapstypen

Jonge heideontginningen

De kenmerken van de Jongere Heideontginningen zijn de regelmatige en rechtlijnige patronen binnen relatief grootschalige gebieden met verre zichten. De overgang naar de bosgebieden is in dit landschap door een vrij rechtlijnige bosgrens. Er zijn enkele zeer waardevolle open gebieden waar ook geen/ weinig bebouwing aanwezig is. Structurerend in het landschap zijn de aanwezige bomenlanen van (Amerikaanse) Eiken. In het gebied zijn veel en grootschalige agrarische bedrijven aanwezig. Door de hier aanwezige open gebieden zijn de bedrijven op grotere afstand zichtbaar. Het is hierdoor een uitgesproken landbouwgebied met agrarische en agrarisch verwante bedrijven. Dit landschapstype ligt aan de zuidwestzijde van het plangebied. Grofweg tussen Someren - Heide, het glastuinbouwgebied en de Scheidingsweg aan de zuidzijde. Het zuidelijk deel van het gebied is gekenmerkt als waardevol opengebied in het beeldkwaliteitsplan.

Kampenlandschap

Het oostelijk deel van het plangebied maakt onderdeel uit van het Kampenlandschap. Het betreft grofweg gebied ten oosten van de Vlasstraat en Driehoeksstraat. Dit van oorsprong onregelmatige, kleinschalige en halfopen kampenlandschap heeft veel landschappelijke structuurelementen (zoals houtwallen, hagen, boomsingels, onregelmatige bosjes en beplanting op de erfgrenzen) verloren. In de huidige situatie wordt een deel van het gebied gedomineerd door de glastuinbouwconcentratie (zie beschrijving glastuinbouwgebied) en het bebouwingslint langs de Boerenkamplaan. Het gebied aan de oostzijde van de Boerenkamplaan tot aan het kanaal kent nog een voornamelijk open karakter met kenmerkende boomsingels en weinig bebouwing. Het gebied wordt daarom ook in het beeldkwaliteitsplan aangeduid als waardevol open gebied. Aan de westzijde van de Boerenkampweg ligt ook een deel van het Kampenlandschap. Ook dit deel wordt gekenmerkt als waardevol open gebied. Dit gebied wordt echter aan alle zijden begrensd door bebouwing (kassen/ agrarische bedrijven).

Oudere Heideontginningen

Dit overgangslandschap tussen oude en jonge ontginningen is tot ongeveer 1910 ontgonnen. De landschappelijke lijnen zijn minder organisch dan die van het kampenlandschap en ook de schaal is iets groter. Maar ook in dit landschap hoort een rijke groenstructuur van houtwallen, lanen en bospercelen. Het middendeel van het plangebied, zie figuur 6.1, is aangemerkt als Oudere Heideontginningen. Een grootdeel ligt binnen het glastuinbouwgebied. De gebieden buiten het glastuinbouwgebied zijn voornamelijk in agrarisch gebruik met relatief grootschalige bebouwing. De zuidzijde van het gebied, ten zuiden van de Venweg kent een grootschaliger en opener karakter.

Beekdallandschap

Het Beekdallandschap / de Broekgebieden zijn laag gelegen, natte en kleinschalige landschappen. Omdat de beekdalen gevoelig zijn voor hoog water, zijn deze gebieden van oudsher minder voor bebouwing geschikt. De meeste beken in de gemeente Someren zijn tot rechte sloten en watergangen gegraven. In tegenstelling tot vroeger komt ook nog maar weinig beplanting voor. Wel zijn nog veel beekbegeleidende bosstructuren aanwezig. In het noordwestelijk deel van plangebied ligt een deel van het beekdal van de Kleine Aa. De beek is ook hier rechtgetrokken en wordt vooral agrarisch gebruikt (grasland/ mais). De hiervoor beschreven typisch kleinschaligheid van een beekdallandschap is hier niet aanwezig. Aan de zuidoostzijde van het plangebied ligt de Kievitsloop. Ook deze beek en omliggend landschap is niet meer als typisch beekdal landschap ten herkennen.

Glastuinbouwgebied

In het plangebied bevindt zich het glastuinbouwgebied Vlasakkers. In dit gebied is vanaf midden jaren '80 en in aansluiting op de toen al aanwezige verspreid liggende veehouderijbedrijven, spontaan de vestiging van diverse (glas)tuinbouwbedrijven tot stand gekomen. Inmiddels is het gebied aangewezen door de provincie Noord-Brabant als glastuinbouwconcentratiegebied en zal dus geleidelijk verder veranderen van agrarisch landschap naar glastuinbouwlandschap. Het gebied is echter nog niet geheel benut. Verschillende percelen hebben nog een agrarische bestemming. De glastuinbouw- en andere tuinbouwbedrijven overheersen echter al wel het beeld binnen het gebied.

Figuur 6.2. Overheersend beeld van de glastuinbouw

Voorals langs de Laarstraat en de Vlasstraat, en in wat mindere mate langs de Ploegstraat en Heistraat, is de bebouwing dicht. De kassen zijn veelal modern en de schaal is groot. Naar de weg toe zijn er in sommige gevallen loodsen geplaatst met mogelijkheden voor laden en lossen van vrachtwagens. Wat ter plaatse meer de uitstraling van een industrieterrein heeft. De gronden rondom de kassen kennen veelal een intensief agrarisch bodemgebruik. Dit in de vorm van diverse teelten waarbij op veel plaatsen sprake is van buitenteelt op zogenaamde containervelden, met onderverhardingen of teeltfolies en diverse gebouwde voorzieningen. Bij de tuinbouwbedrijven komen ook veelvuldig grote waterbassins en silo's voor. De overige, meer verspreid liggende, agrarische bedrijven laten wat betreft bedrijfsbebouwing eveneens een wisselend beeld zien. Het zijn overwegend veehouderijbedrijven, waarvan de (ruimtelijke) omvang over het algemeen minder groot is dan die van de (glas)tuinbouwbedrijven. Het beeld van die veehouderijbedrijven wordt vooral bepaald door de aanwezigheid van diverse grotere veestallen, waarbij de aansluitende gronden veelal in gebruik zijn als bouwland (maïsteelt) of weiland.

Figuur 6.3. 'Industriële' bedrijfsbebouwing in het glastuinbouwgebied.

6.2.2 Effecten

Voor het criterium landschap is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan voor deelgebied 2. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is het verder benutten van de bij recht toegekende bouwvlakken en de uitbreiding van de glastuinbouw (zie paragraaf 3.3). Daarnaast zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen. Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande landschappelijke waarden in het buitengebied van Someren.

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek

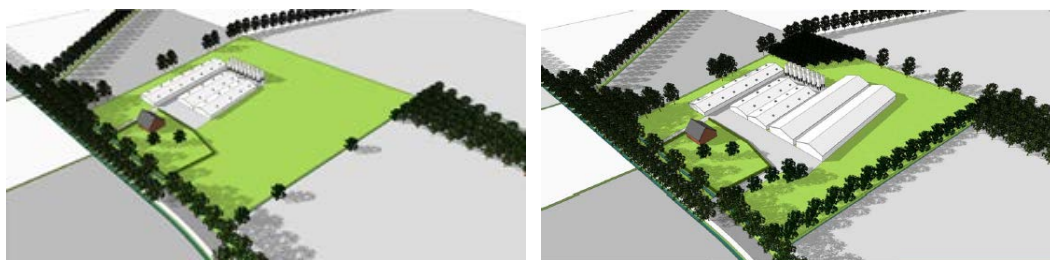
Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Bestemming 'Agrarisch met landschapswaarden', Hierbij gaat het om de landschappelijke kenmerken van een gebied in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/ identiteit en diversiteit (bestaande uit aardkundige, cultuurhistorische, archeologische en visueel-ruimtelijke waarden) afzonderlijk of in onderlinge samenhang te behouden en te versterken. Niet toegestaan op deze bestemming zijn overkappingen, permanente teeltondersteunende voorzieningen, mest- en voerplaten, (sleuf-)silo's, mestopslagsilo's en vergelijkbare voorzieningen
- Via de aanduidingen 'visueel waardevol - besloten' en 'visueel waardevol - openheid'. Niet toegestaan in gebieden met deze aanduiding zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen
- Via een omgevingsvergunning wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de ruimtelijke kwaliteit. bij het toepassen van de flexibiliteitsbepalingen (afwijken en wijzigen) vindt in alle gevallen een toets plaats aan het beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011. Een nieuwe ontwikkeling moet voldoen aan de uitgangspunten hiervan
- In en rondom het glastuinbouwgebied zijn er functieaanduidingen 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing Vlasakkers'. Deze gronden zijn bestemd voor het aanbrengen en instandhouden van gebiedseigen (erf)beplanting ter landschappelijke inpassing van gebouwen en verhardingen. Ter plaatse van deze aanduiding is het oprichten van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en het aanleggen van verhardingen niet toegestaan.
- Bij glastuinbouwbedrijven die direct grenzen aan de en bestemming 'Agrarisch met waarde-landschapswaarden' of 'Agrarisch' zonder wijzigingsbevoegdheid voor glastuinbouwontwikkeling' dient bij de bouw van vervangende of nieuwe kassen langs de grens van het bouwperceel of direct aangrenzend binnen voornoemde gebiedsbestemmingen voorzien te worden in een afdoende landschappelijke inpassing naar de omgeving, met dien verstande dat daarvoor een groenvoorziening met een breedte van ten minste 7 m dient te worden gerealiseerd. De ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke inpassing worden gewaarborgd moeten worden aangetoond met een erfinrichtingsplan.

Effecten op landschap ten gevolge verdere uitbreiding binnen het bouwvlak

Concentraties van agrarische bedrijven bevinden zich langs de verschillende ontsluitingswegen in het gebied en komen in ieder landschapstype voor. Binnen Jonge en Oude Heide ontginningen en het Kampenlandschap zullen nieuwe uitbreidingen van agrarische bedrijven het gebied niet wezenlijk veranderen. De agrarische bedrijven liggen in dit plangebied grotendeels buiten de waardevolle open landschappen waardoor de deze niet verder worden aangetast. Daarnaast worden kwaliteitseisen gesteld aan uitbreidingen waardoor er geen verdere achteruitgang van het landschap plaatsvindt en waar mogelijk een versterking plaatsvindt.

Figuur 6.4. Voorbeeld uitwerking inpassing uitbreiding agrarisch bedrijf in Kampenlandschap (situatie voor en na). Bron: beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011

Aan de rand van de beekdalen van de Kleine Aa en de Kievitsloop liggen een paar agrarische bedrijven. Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. Ook hier geldt dat uitbreidingen van bouwvlakken kunnen leiden tot verdere verstening van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier mogelijk deels worden hersteld.

Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Extensieve recreatie en toerisme bieden belangrijke kansen voor de agrarische sector en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Someren. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan extensieve vormen van recreatie en toerisme. Nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen zijn in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een minicamping tot 25 kampeermiddelen.

Het planMER voor het tweede deelgebied van het buitengebied gemeente Someren. De kleinschalige recreatieve nevenfuncties zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat de ruimtelijke kwaliteit en daarmee de landschappelijke waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan. Door de beperkte omvang van recreatieve nevenfuncties en de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld, wordt het effect van nieuwe recreatieve ontwikkelingen als neutraal beschouwd.

Glastuinbouw

In de glastuinbouw mogen kassen gebouwd worden waarbij de goothoogte mag niet meer bedragen dan 10 m en de hoogte mag niet meer bedragen dan 14 m (via afwijkingsbevoegdheid). Het gehele bouwvlak mag in principe bebouwd worden. De bouwhoogte van bedrijfsgebouwen mag niet meer bedragen dan 15 m.

De huidige bebouwing is al modern en grootschalig eventuele sloop en nieuwbouw zal aan dit karakter niet veel veranderen. Binnen het gebied zijn echter nog verschillende percelen waar glastuinbouw mogelijk is onbenut. Onder meer een groot perceel aan de zuidwestkant van

Sommeren - Eind. De huidige karakteristieke van deze gebieden, agrarisch landschap, zal verdwijnen. Het landschap werd op deze plekken echter al sterk gedomineerd door glastuinbouw. Waarmee het effect beperkt is. Voor Someren Eind betekent het echter dat het in het beeld dominante glastuinbouwgebied dicht bij de dorpsrand komt te liggen. Ook voor andere omliggende (open) landschappen zal gelden dat de rand van het glastuinbouwgebied dichtbij komt te liggen en de visuele impact groter zal worden. Het aanbrengen van de groene zone langs de randen zal dit effect enigszins verzachten maar niet geheel wegnemen.

Het glastuinbouwgebied zal conform de huidige trend verder verindustrialiseren. In bestemmingsplan zijn geen specifieke eisen gesteld aan de beeldkwaliteit binnen het glastuinbouwgebied waarmee een goede ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte niet integraal geborgd is.

Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan deelgebied 2 van Someren niet mogelijk. Het benutten van de nu bij recht toegekende uit worden geboden, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011. Wel geldt dat alle ontwikkelingen tezamen kunnen leiden tot verdere verdichting van het landschap en een afname van de kleinschaligheid. Zeker in combinatie met de verdere invulling van het glastuinbouwgebied.

Voor het glastuinbouwgebied zelf geldt dat het gebied verder zal transformeren naar een industrieel landschap waar naast het aanbrengen van bepaalde groenstructuren en afstandsmaten tussen bebouwing verder geen eisen zijn gesteld aan de beeldkwaliteit van het gebied als geheel. Al met al leidt dit tot een licht negatief effect op het onderdeel landschap.

Aandachtspunten/ mitigerende maatregelen voor de ruimtelijke kwaliteit van glastuinbouwgebieden zijn onder andere¹⁷:

- Verbindingen en routes aanleggen
- Werken met zichtlijnen
- Variëren in hoogte (bijvoorbeeld aan randen lagere kassen)
- Ruimte voor levendige natuur en reststroken als groenstructuur benutten
- Aantrekkelijke vormgeving bedrijfspanden
- Etaleren van teelten door transparante wanden. Dit voorkomt
- Functiecombinaties in kasgevels. Lange goed zichtbare kasgevels langs openbare wegen kunnen ook gebruikt worden voor andere functies dan tuinbouw.

6.3 Cultuurhistorie en archeologie

¹⁷ Uitgave Parels in het landschap Ruimtelijke kwaliteit in glastuinbouwgebieden – Stichting innovatieve glastuinbouw

6.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Cultuurhistorie

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. De huidige patronen dateren grotendeels nog uit de ontginningsfase. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een historisch-geografische waarde.

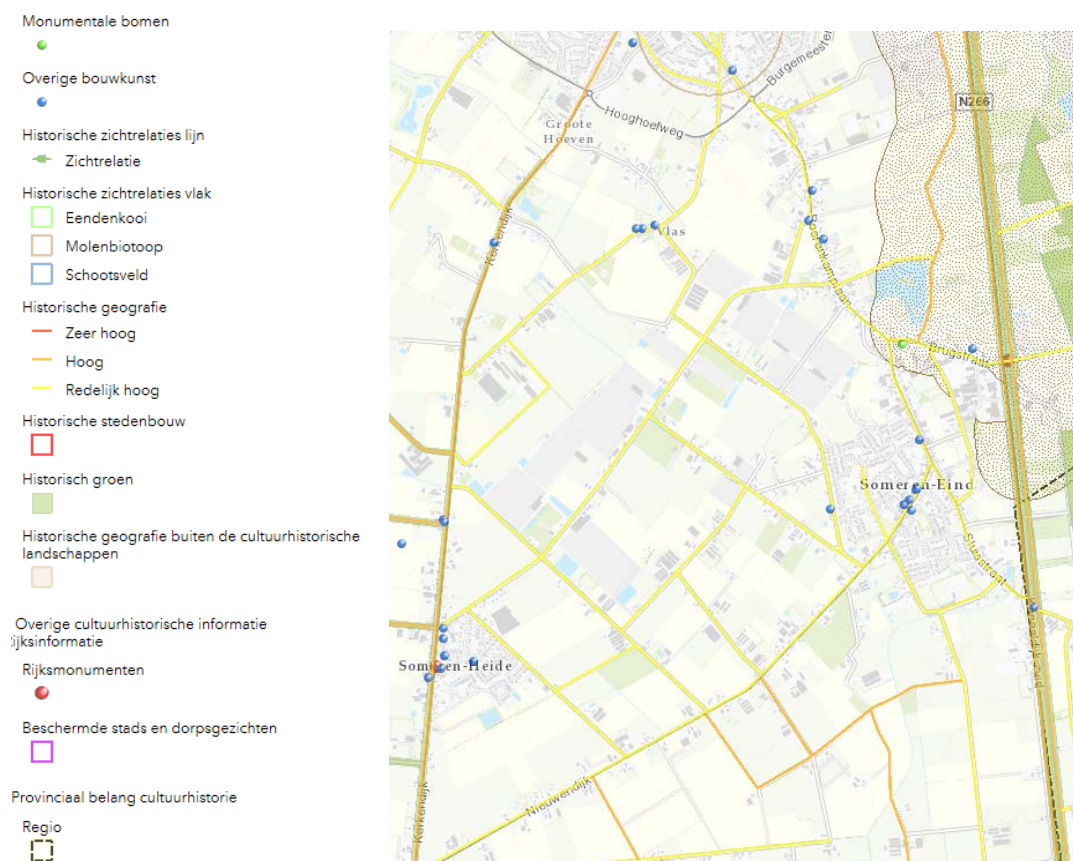

Figuur 6.5. Plangebied rond 1905 tijdens de ontginning van het gebied (bron: Toptijdreis). Duidelijk zichtbaar is het nog niet ontgonnen heidegebied (huidige ontginningslandschap) en de kleinschalige verkaveling van de beekdalen en het kampenlandschap

De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 6.6.) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat binnen

het plangebied verschillende waardevolle lijnen en lijnen met enige waarden liggen. De Kerkendijk, aan de westzijde van het plangebied, is een lint met een hoge waarde. Nabij de kruising Vlasstraat en Zandstraat bevinden zich een drietal monumentale boerderijen (MIP objecten).

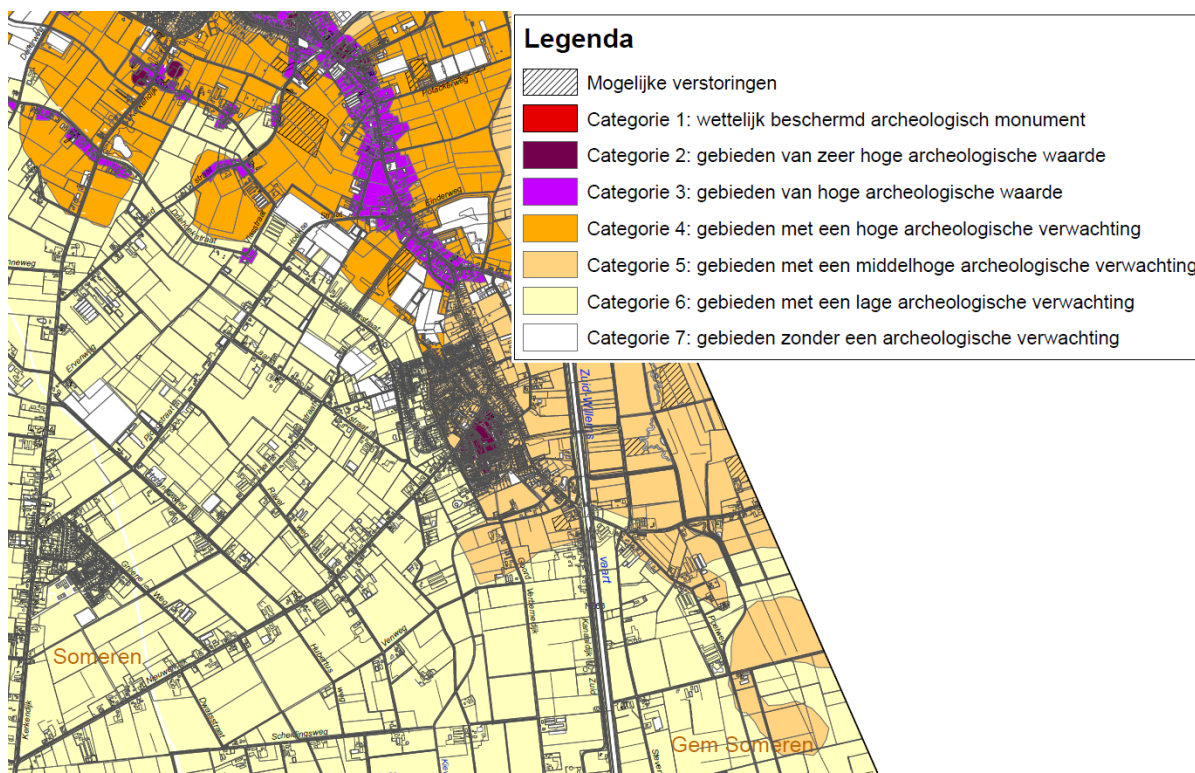

Figuur 6.6. Cultuurhistorische vlakken en waarden uitsnede plangebied (bron: Cultuurhistorische waardenkaart provincie Noord-Brabant)

Archeologie en aardkunde

De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid Someren (zie figuur 6.7). Het plangebied kent over algemeen een lage verwachtingswaarde. Aan de oostzijde van het plangebied liggen een aantal gebieden hoge archeologische verwachtingswaarde (oranje, het kampenlandschap). Daarnaast zijn er een aantal van losliggende vlakken van hoge waarde (paars). In deze gebieden is een onderzoeksplicht van kracht bij een verstoringdiepte > 40 cm en verstoringsooppervlak groter dan 100 m² (paars) en 250 m² (oranjegebieden).

Binnen plangebied komt geen aardkundig waardevol gebied voor (bron: kaart met aardkundige waarden van de provincie Noord-Brabant).

Figuur 6.7. Uitsnede archeologiekaart Someren

6.3.2 Effecten

Voor de criteria cultuurhistorie en archeologie is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan deelgebied 2. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is de mogelijkheid voor de veehouderijen om de ruimte die recht is toegekend verder te benutten. Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden in het plangebied.

In het bestemmingsplan deelgebied 2 zijn deze waarden als volgt beschermd:

- Dubbelbestemming 'Cultuurhistorie' waarmee specifieke cultuurhistorisch waardevolle locaties beschermd worden
- Dubbelbestemming 'Archeologie' deze gronden zijn mede bestemd voor instandhouding en bescherming van oudheidkundig waardevolle elementen en terreinen
- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op archeologie
- Aanvullende kwaliteitseisen. Zo moet er worden aangetoond dat er geen onevenredige aantasting van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt, waaronder de archeologische en cultuurhistorische waarden

Effect cultuurhistorie

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten beperkt zijn. Dit mede gezien de eis van de gemeente dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. Voor de ontwikkeling van nevenfuncties en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen is er bovendien de mogelijkheid een landschapsplan dan wel inpassingsplan van de initiatiefnemer te verlangen.

Door de verdere verstening als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen mogelijk kleine dan wel solitaire landschapselementen (met name erfbeplanting en perceelbeplanting) in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden (onder ander door het beeldkwaliteitsplan) voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Voor de uitbreiding van de glastuinbouw is het van belang om rekening te houden met de kenmerkende historische lijnen in het gebied. De tussen liggende open vlakken zullen verder verdichten. Het karakter van het historische ontginningslandschap zal hiermee ter plaatse verder verdwijnen. Omdat het landschap al gedomineerd wordt door glastuinbouw en er in de omgeving nog ruimschoots ontginningslandschap aanwezig is wordt het effect als neutraal beoordeeld.

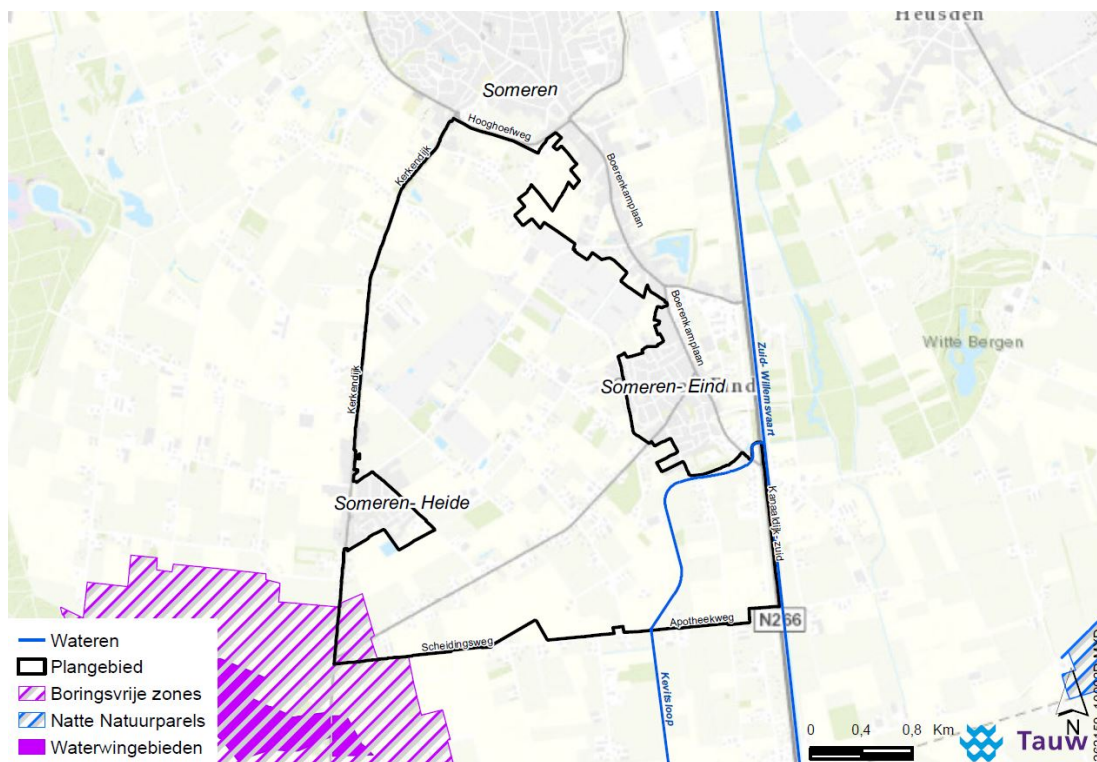
Archeologie

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven binnen het bestaande bouwvlak en uitbreiden van glastuinbouwbedrijven buiten het bouwvlak is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

6.4 Hydrologie en water

6.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Deelgebied 2 bevindt zich in de nabijheid van de Sterkselse Aa aan de westzijde en Beekdal Aa aan de oostzijde. Verspreid door het gebied bevinden zich nog enkele kleine beken. Aan de zuidoostzijde binnen deelgebied 2, bevindt zich de Kievietsloop. Daarnaast loopt de Zuid Willemsvaart aan de oostzijde op begrenzingslijn van het plangebied.

Figuur 6.8 Waterwingebied en beschermingszone in Deelgebied 2 (bron: Provinciale milieuvordering, Noord-Brabant)

In de nabijheid van deelzone 2 aan de zuidwestzijde bevindt zich een waterwingebied. De omliggende boringsvrije zone bevindt zich deels binnen deelgebied 2. Dit is te zien in figuur 6.8.

Gelegen buiten het deelgebied bevinden zich nog enkele 'Natte natuurparels'. Dit zijn gebieden die door de provincie Noord-Brabant zijn aangewezen met als doel het verbeteren en herstellen van het natuurlijk (grond- en oppervlakte-) watersysteem. Daar gelden beperkingen voor activiteiten die de grondwaterstanden negatief kunnen beïnvloeden, zoals drainage en diepploegen.

Het waterschap Aa en Maas beheert het water in de gemeente Someren. Het plangebied valt binnen het Peelnetwerk. Dit is een regionaal samenwerkingsverband, gericht op het versterken en realiseren van integrale gebiedsontwikkelingen. Ook waterveiligheid is een belangrijk thema van het waterschap Aa en Maas. Er treedt te vaak wateroverlast op, op diverse locaties langs de beken, kanalen en wetingen, met name in het glastuinbouwgebied Vlasakkers. Het kunnen omgaan met de gevolgen van klimaatverandering en verdroging zal tot 2021 een belangrijk agendapunt zijn. In samenwerking met het waterschap, verkent de gemeente op welke wijze verdroging, vernatting en verharding op aantrekkelijke wijze leefbaar kunnen blijven. In dat kader is er door het waterschap ook een reactie ingediend naar aanleiding van het voorontwerp bestemmingsplan.

6.4.2 Effecten

Grondwaterkwaliteit

De boringsvrije zone aan de zuidwestzijde van het plangebied is beschermd door middel van een dubbelbestemming (milieuzone-boringsvrije zone). In deze zone is het verboden 'de grond te roeren inclusief het verrichten van grondboringen of heiwerkzaamheden dieper dan 3 m'. De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden. In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloestofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 5) in het gebied. Per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen.

Waterkwantiteit

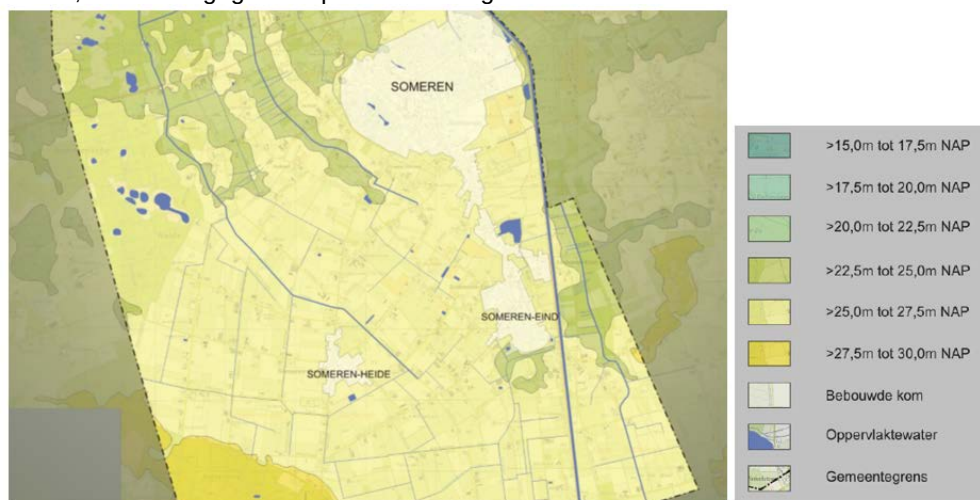
Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen. In dergelijke gevallen verplichten de planregels tot het verminderen van de belasting van het oppervlaktewater. Maatregelen die daartoe ingezet kunnen worden zijn infiltratie en de opvang van regenwater ten behoeve van de eigen watervoorziening. De werking van dergelijke maatregelen dient verplicht van tevoren te worden getoetst door het waterschap. Zo wordt voorkomen dat een toename van verhard oppervlak, vooral in de Vlasakkers, ongewenste effecten kan hebben op de lokale waterhuishouding.

Het effect op water is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

6.5 Geomorfologie en bodem

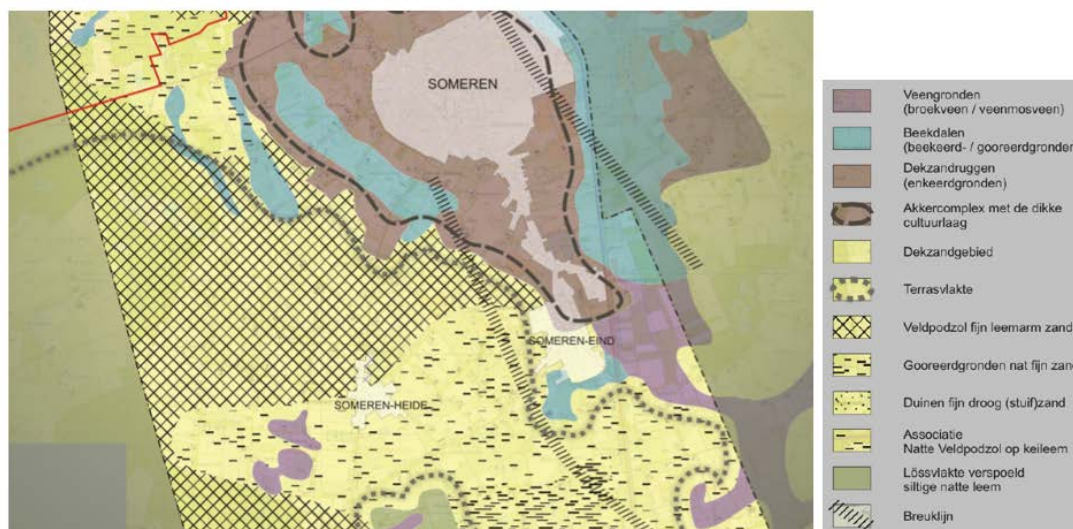
6.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

In deelgebied 2 bevinden zich voornamelijk gronden gelegen tussen de 25,0 en 27,5 m NAP. Daarnaast zijn er aan de buitenranden van het deelgebied enkele lager gelegen gronden te vinden, dit is weergegeven op de kaart in figuur 6.9.

Figuur 6.9. Reliëf in deelgebied 2 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Binnen deelgebied 2 is een grote variatie aan bodemsoorten aanwezig. Aan de noordzijde rond Someren bevinden zich akkerbouwcomplexen met een dikke cultuurlaag, afgewisseld een beekdal. Centraal in deelgebied 2 bevindt zich een breuklijn, vanaf Someren richting deelgebied 1. In het centrale en zuidelijk deel bevinden zich diverse grondlagen, onder andere terrasvlakte, veldpodzol fijn leemarm zand en associatie natte veldpodzol op keileem. Aan de zuidzijde van Someren-Eind bevindt zich daarnaast nog een beekdal. Dit is weergegeven in figuur 6.10.

Figuur 6.10. Geomorfologie en bodem in deelgebied 2 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Bodemkwaliteit

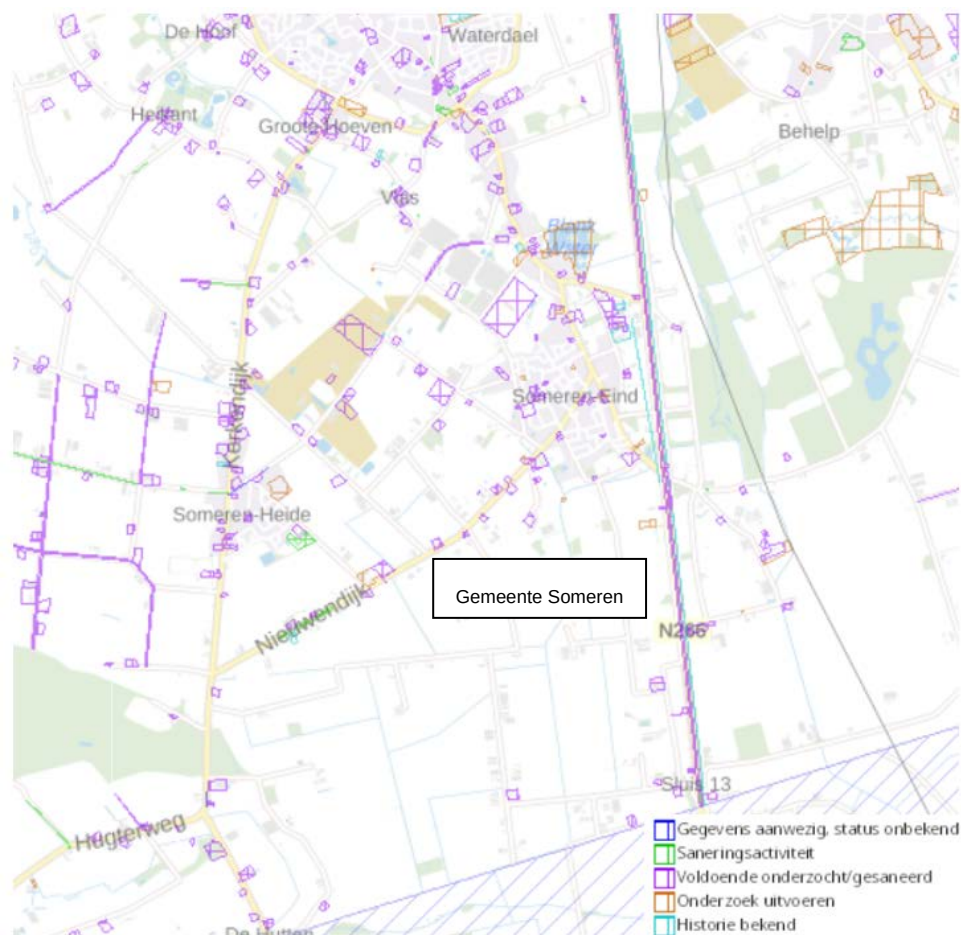
Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De *Wet bodembescherming* (Wbb), het *Besluit bodemkwaliteit* en de *Woningwet* stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- **Niet saneren**
Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden.
- **Saneren**
Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Noord-Brabant. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een melding op basis van het Besluit Uniforme Saneringen (zogenoeten BUS-melding) bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een omgevingsvergunning kan pas worden verleend na goedkeuring van de provincie over het saneringsplan of melding

De Wet bodembescherming richt zich op de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en andere vormen van aantasting. Op grond van de Wet bodembescherming is een ieder die op of in

de bodem handelingen verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat die handelingen de bodem verontreinigen of aantasten, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen. Om dit te bereiken worden op grond van de Wet milieubeheer regels gesteld om verontreinigingen door bedrijven te voorkomen.

Een Wbb-locatie is een locatie waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een ernstig geval van bodemverontreiniging. De provincie Noord-Brabant is in dergelijke gevallen bevoegd gezag. In het bestemmingsplangebied komen diverse Wbb-locaties voor waar bodemonderzoek en/of -sanering nog niet is afgerond. Figuur 6.11. laat de Wbb-locaties in en om het plangebied zien.

Figuur 6.11. Wbb-locaties in Deelgebied 2, gemeente Someren (bron: Bodemloket, geraadpleegd 07-03-2019)

6.5.2 Effecten

Bij het opstellen van bestemmingsplannen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld grondwerkzaamheden).

In het gehele bestemmingsplangebied kunnen lichte tot matige verontreinigingen met lood en PAK worden aangetroffen in de toplaag van de bodem. Deze 'diffuse' verontreiniging komt door onder andere het neerslaan van uitlaatgassen van verkeer en industrie en doordat vroeger asladen van kolenkachels veelal in tuinen werden gelegegd. Daarnaast is de bodem op, onder en rondom (voormalige) bedrijfslocaties in veel gevallen verontreinigd geraakt door opslag, overslag, morsen, calamiteiten, maar ook door doelbewuste lozingen in het verleden.

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdichte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse. Het effect op geomorfologie en bodem wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.6 Verkeer

6.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Wegen

De belangrijkste gebiedsontsluitingswegen in het plangebied zijn de Kerkendijk en de Kanaaldijk Zuid (N266) weergegeven op figuur 2.2. De Kerkendijk vormt de belangrijkste verbindingsweg tussen Someren-dorp, Someren-Heide en het achterliggende buitengebied. Daarnaast zijn er meerdere kleinschaligere wegen aanwezig die de onderlinge verbinding vormen tussen gebieden en kleinere kernen binnen de gemeente.

Er zijn in het plangebied fiets- wandel- en ruiterroutes waar zowel de bewoners als toeristen gebruik van maken. De gemeente ziet interessante mogelijkheden om routegebonden vormen van recreatie meer te stimuleren en uit te breiden. Door het wandelroutenetwerk en fietsknooppuntensysteem aan te passen, kunnen meer bezoekers naar de kleinschalige en onbekende attractiepunten in de gemeente getrokken worden. Echter, zoals is aangetoond in figuur 5.4 wordt er per saldo geen toename verwacht van de recreatieve sector.

6.6.2 Effecten

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven, die verspreid in Deelgebied 2 van Someren liggen, is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de overige ontwikkelingsmogelijkheden.

Grootschalige recreatieve voorzieningen worden middels het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan in het plangebied. De ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan leiden tot een beperkte en lokale toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of

verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem. Het effect op verkeer wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.7 Geluid

6.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De geluidsbelasting van Deelgebied 2 wordt bepaald door (agrarische) bedrijvigheid, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Voor geluidsbelasting kan onderscheid gemaakt worden tussen geluid dat afkomstig is van geluidsbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (laden en lossen) en geluid dat afkomstig is van verkeer rijdend op de openbare weg.

De belangrijkste geluidsbelasting in het plangebied is voornamelijk afkomstig van de Kanalendijk-Zuid (N266) gelegen aan de oostzijde van het plangebied. Dit is een belangrijke ontsluitingsweg voor het plangebied en voor de hele gemeente Someren. Naast de N266 zorgen ook de Kerkendijk aan de westzijde van plangebied en de Nieuwendijk, welke de Kerkendijk verbindt met Someren Eind voor aanzienlijke geluidsbelasting.

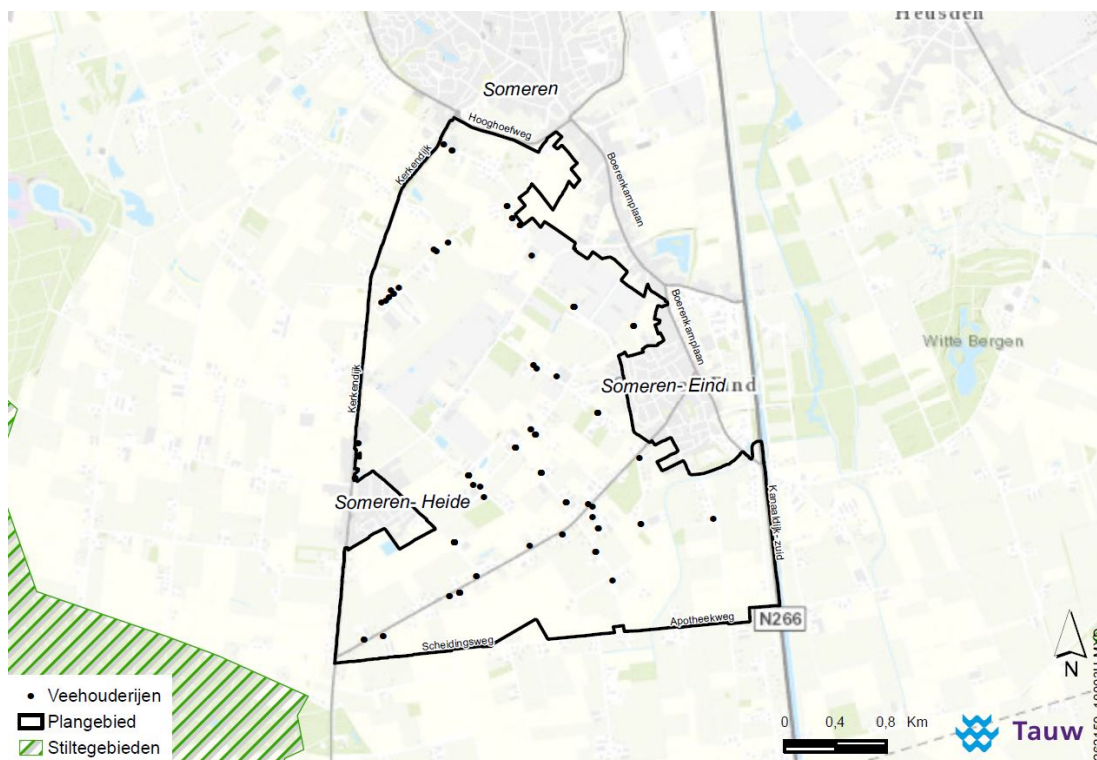

Figuur 6.12. Geluidsbelasting door wegverkeer (2016) over een etmaal (L_{den}) (bron: Atlas Leefomgeving, 2016 geraadpleegd op 07-03-2019)

In figuur 6.12. is te zien dat bij de Kanalendijk-Zuid (N266), de Kerkendijk en de Nieuwendijk de geluidbelasting van circa 65 tot 70 dB is gemeten. Op een aantal kleinere wegen binnen het

plangebied is de geluidsbelasting tussen de 50 en 55 dB, onder ander op de Ploegstraat, Laarstraat, Ravelweg en Groeneweg die door het plangebied lopen.

Het plangebied is gelegen in de nabijheid van stiltegebied De Pan, dit gebied is gelegen ten zuidwesten van deelgebied 2. De afstand tussen het stiltegebied en deelgebied 2 bedraagt circa 500 meter (zie Figuur 6.13.).

Figuur 6.13. Ligging stiltegebied De Pan (groen gestreept)

6.7.2 Effecten

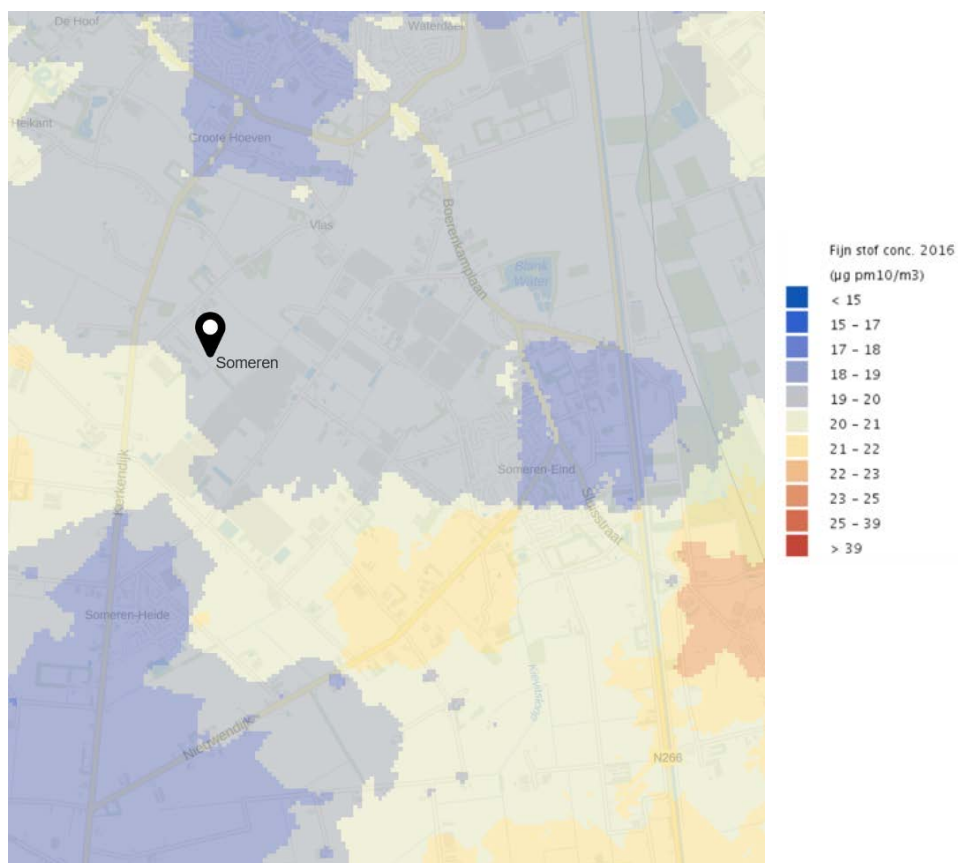
Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de autonome situatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen.

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaai. Het effect voor geluid is neutraal (0).

6.8 Lucht

6.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De luchtkwaliteit wordt met name bepaald door de achtergrondconcentraties NO₂ en PM₁₀. De achtergrondconcentratie fijn stof is in het plangebied hoger dan de achtergrondconcentratie NO₂. De grenswaarden van NO₂ worden niet overschreven in het plangebied.

Figuur 6.14. Fijn stof (PM₁₀) concentraties in het plangebied (bron: Atlas Leefomgeving, 2016 geraadpleegd op 07-03-2019)

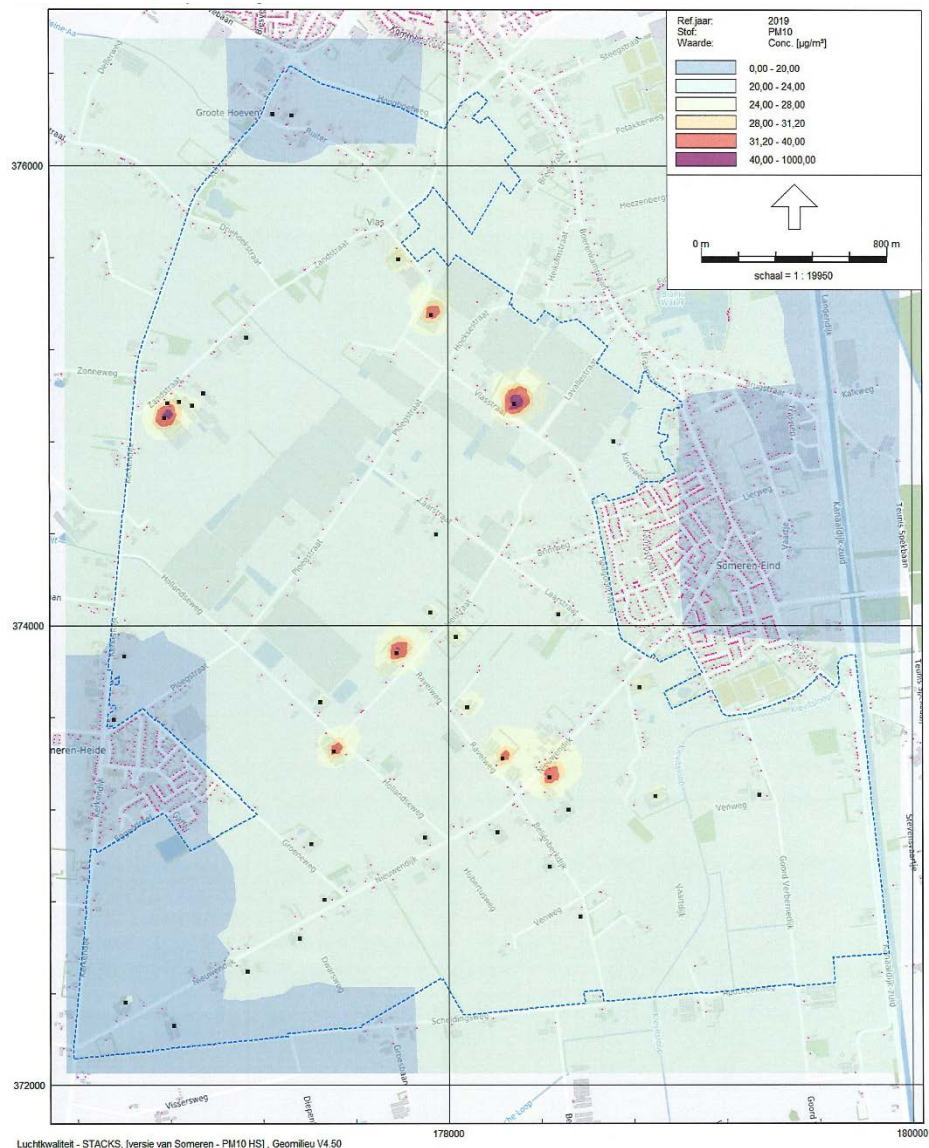
De fijn stof emissies zijn voornamelijk afkomstig van wegverkeer, industrie en landbouw. In het plangebied zijn geen knelpunten langs wegen als gevolg van industriële activiteiten. De landbouw is de grootste oorzaak van de fijn stof emissies in het plangebied.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 µg/m³
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 µg/m³, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

De bijdrage vanuit de landbouw aan de fijnstof concentratie in de huidige situatie is berekend met behulp van Geomilieu¹⁸. De onderstaande figuur geeft de rekenresultaten weer.

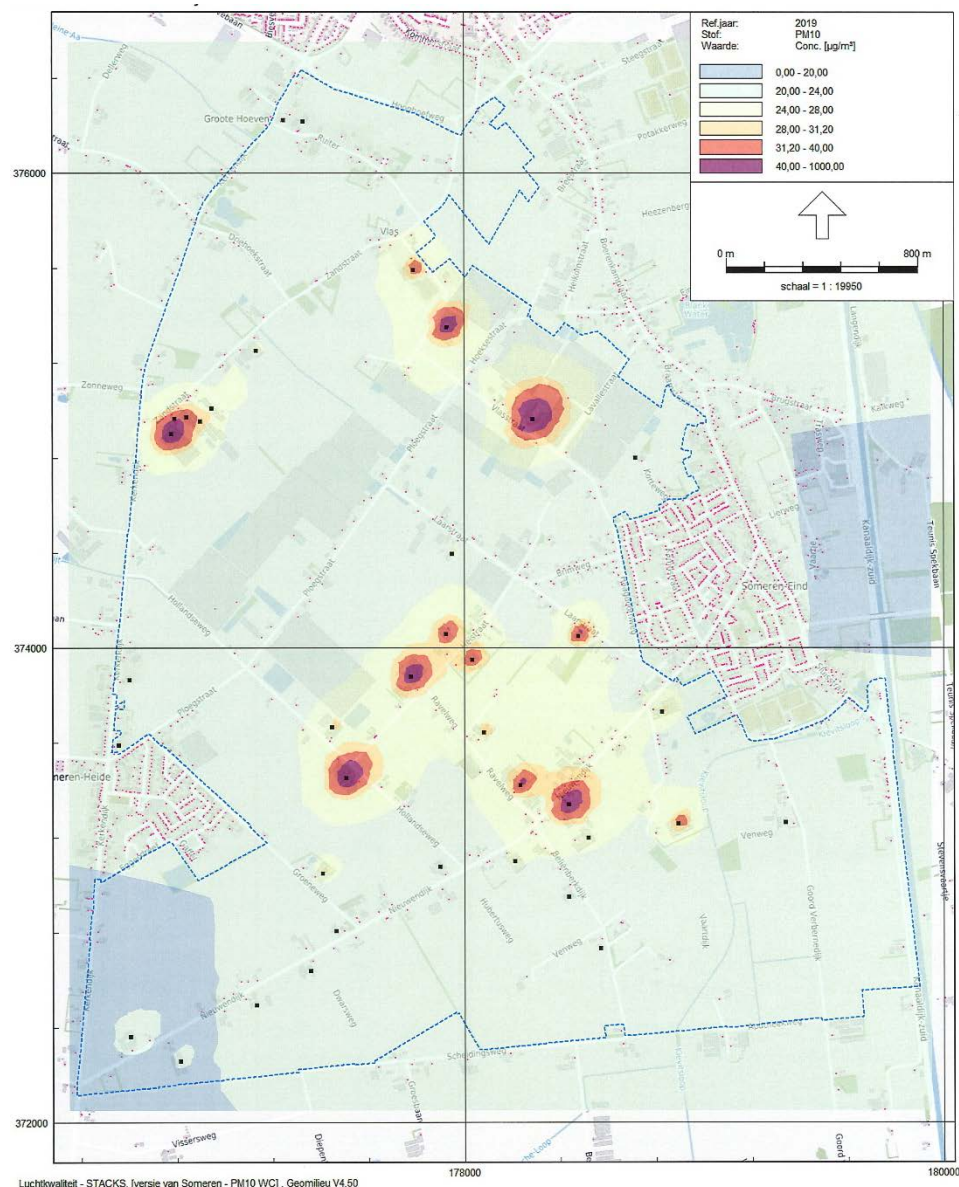
¹⁸ Voor de uitgangspunten van de modellering wordt verwezen naar bijlage 5

Figuur 6.15. Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied

6.8.2 Effecten

Op basis van de worst case die in hoofdstuk 4 is beschreven (maximale benutting van de bij recht toegekende bouwvlakken met een vulgraad van 80 % en 50 % voor respectievelijk intensieve veehouderij en (melk)rundveehouderij) is de maximaal mogelijk toename van de luchtverontreiniging met fijn stof berekend. Zie de onderstaande figuur voor het rekenresultaat. Ter plaatse van een aantal woonhuizen in het buitengebied zou de grenswaarde voor het jaargemiddelde worden overschreden. Dit levert een licht negatief effect op voor het worst case alternatief.

Figuur 6.16. Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied voor de worst case (80/50)

Echter, in mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd. Op basis van de werking van dit sectorale beleid is het dus niet mogelijk dat de luchtverontreiniging zich zal ontwikkelen tot het niveau weergegeven in figuur 6.16.

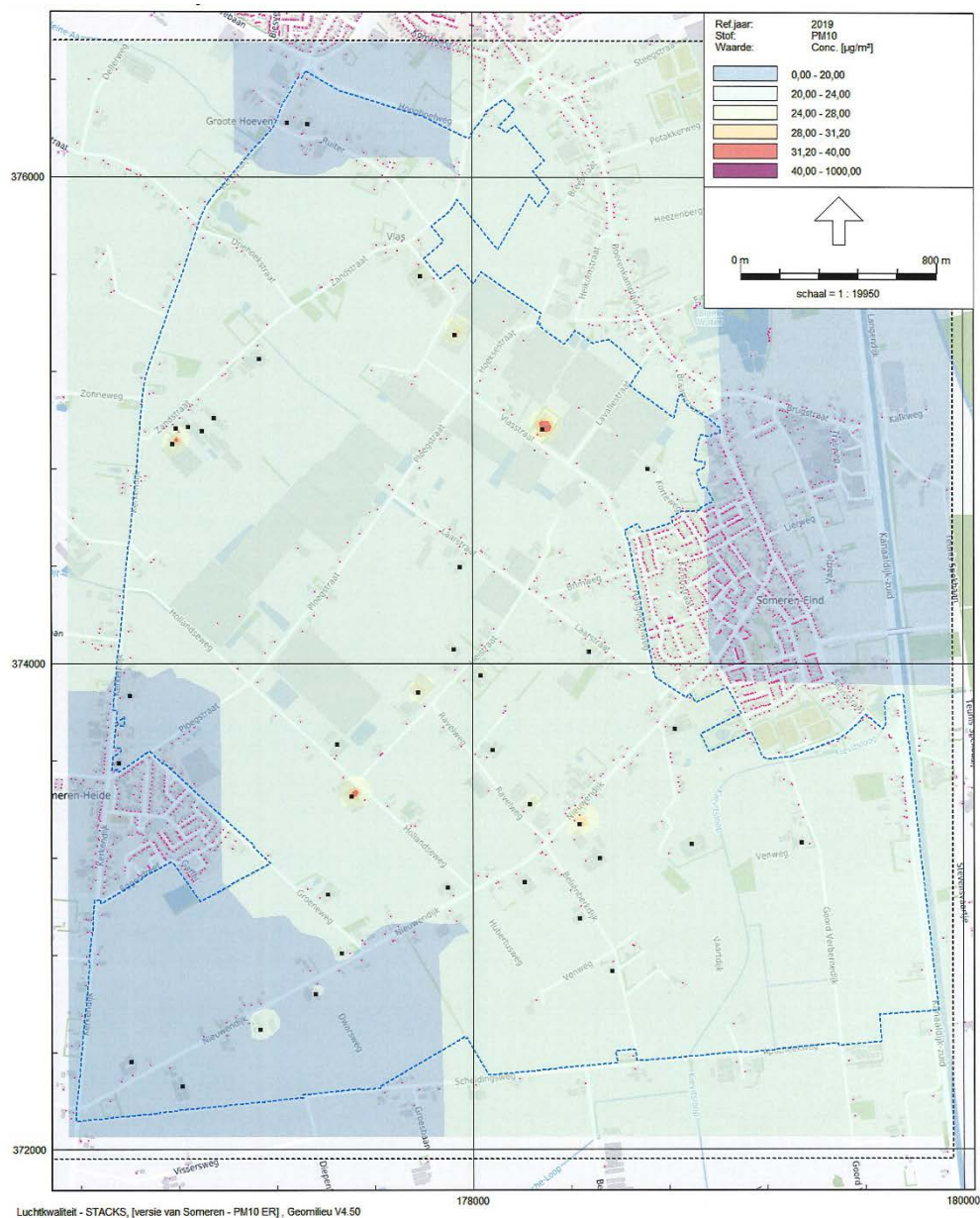
Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt

afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet overschreden mogen worden.

Op gebiedsniveau is doorgerekend of de beschikbare stof reducerende technieken (met een maximaal haalbare stof reductie van 80%) afdoende zijn om bij de maximaal mogelijke toename van het aantal dieren in de worst case te voorkomen dat er sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging door fijn stof. In de onderstaande figuur 6.17 zijn deze rekenresultaten weergegeven.

Overigens geldt wel dat op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging (binnen de grenswaarde). Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal stofbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op luchtkwaliteit als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels.

Figuur 6.17. Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied voor de worst case (80/50); met de maximaal mogelijke inzet van stof reducerende technieken

6.9 Geur

6.9.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

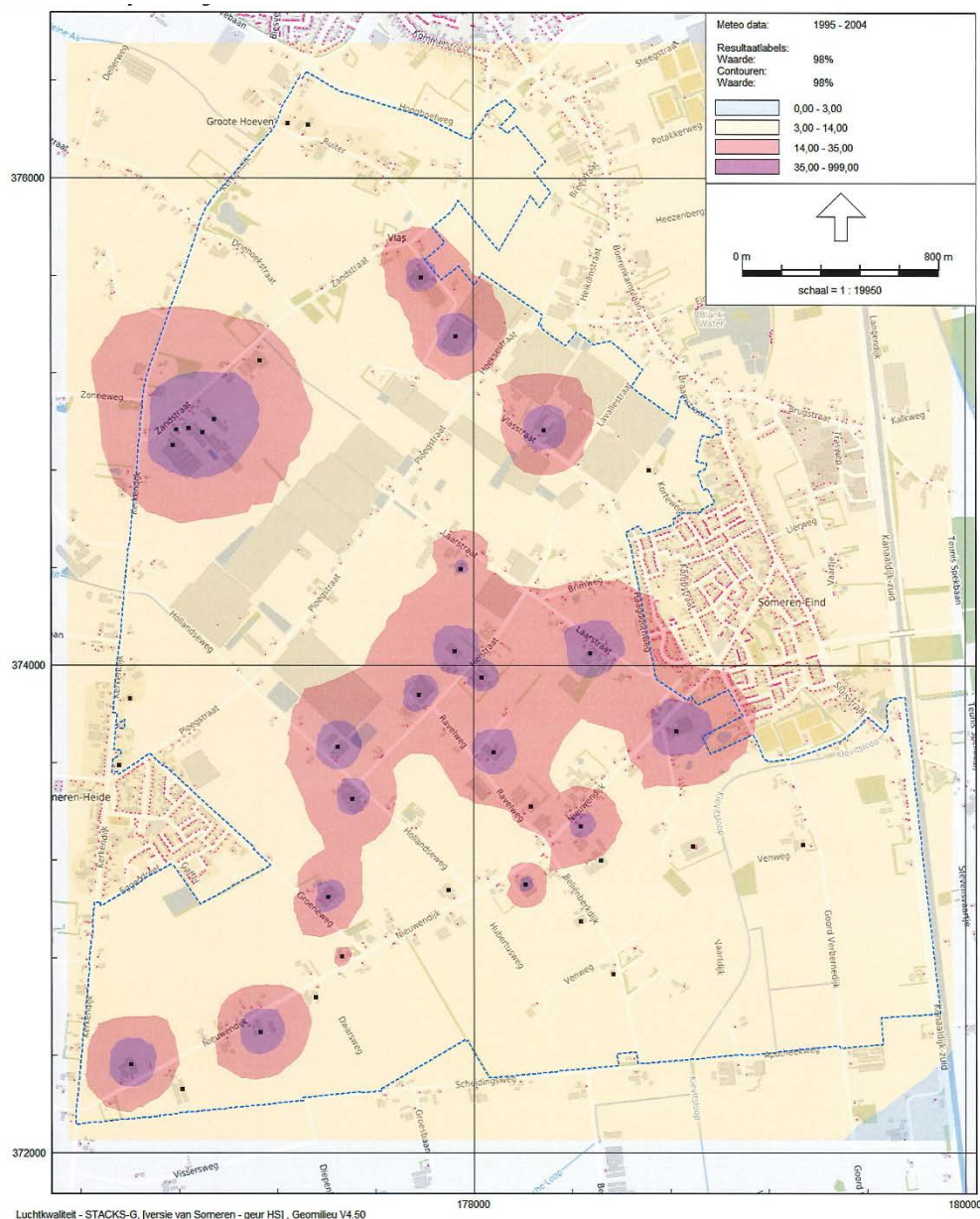
De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling

mogelijk te maken. De gemeente Someren heeft een geurverordening vastgesteld voor het buitengebied (inclusief Deelgebied 2), waarbij de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij 14 ou_E/m³ betreft. De vaste afstand tussen een (melk)rundveehouder en een geur gevoelig object is 50 dan wel 100 meter, respectievelijk binnen dan wel buiten de bebouwde kom.

In de onderstaande figuur 6.18 is de achtergrondbelasting weergegeven zoals die is berekend met Geomilieu voor de huidige situatie¹⁹. Deze kaart geeft dus de cumulatie weer van alle veehouderijen zoals die in de huidige situatie operationeel zijn binnen de gemeente, inclusief de bedrijvigheid in een straal van 2 km buiten het plangebied. Duidelijk is dat er in Someren-Eind sprake is van een achtergrond concentratie die hoger is dan de grenswaarde voor de maximaal toegestane geurbelasting vanuit een individueel bedrijf (de voorgrondconcentratie).

¹⁹ Voor de uitgangspunten van de berekeningen wordt verwezen naar bijlage 5.

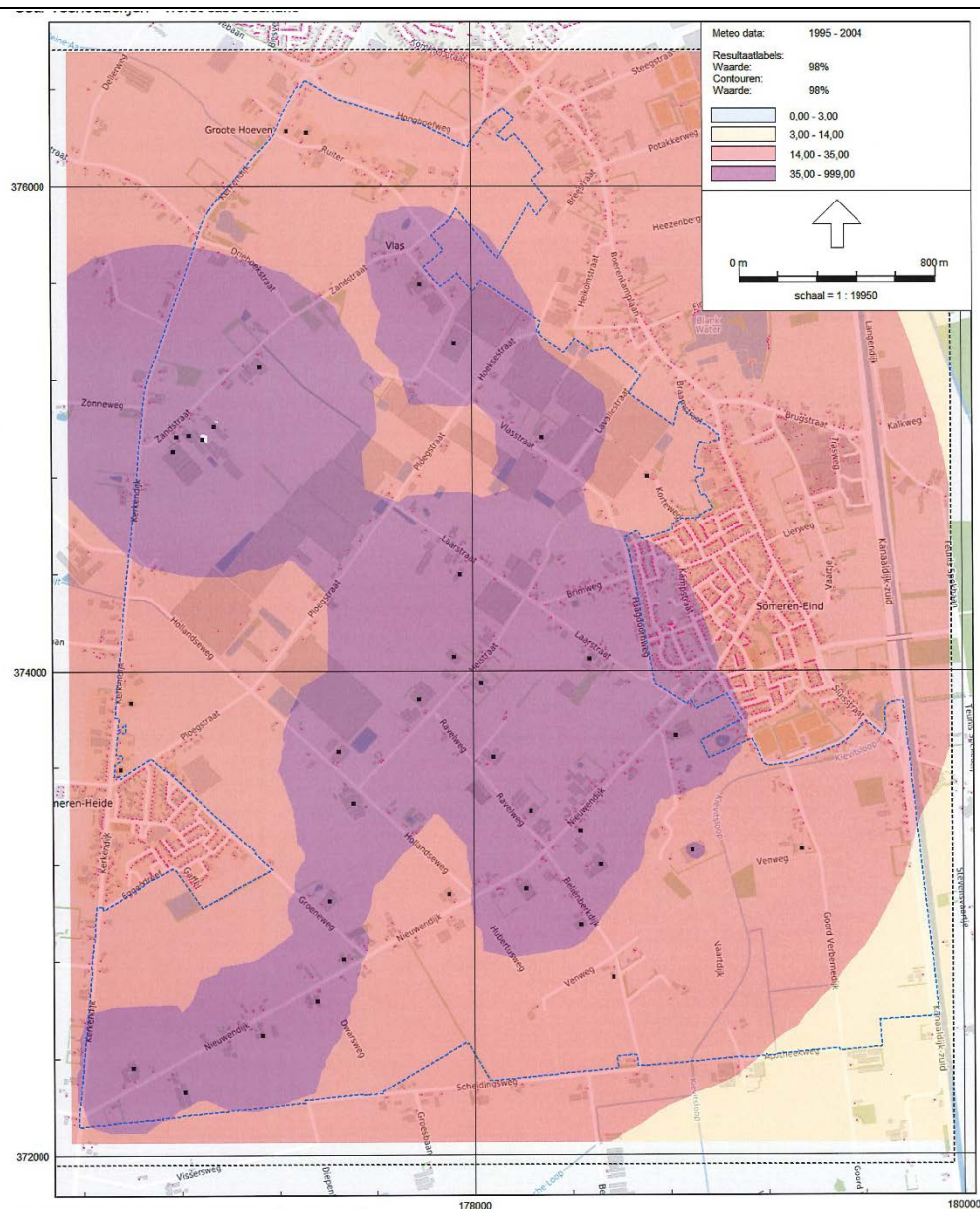

Figuur 6.18 Berekende achtergrond geurbelasting in de huidige situatie

6.9.2 Effecten

Een uitbreiding van een stal conform de geurverordening is buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 50 respectievelijk 100 meter van een geurgevoelig object (zoals een woning). Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 50 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder diervverblijven op minder dan 50 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 100 meter contour.

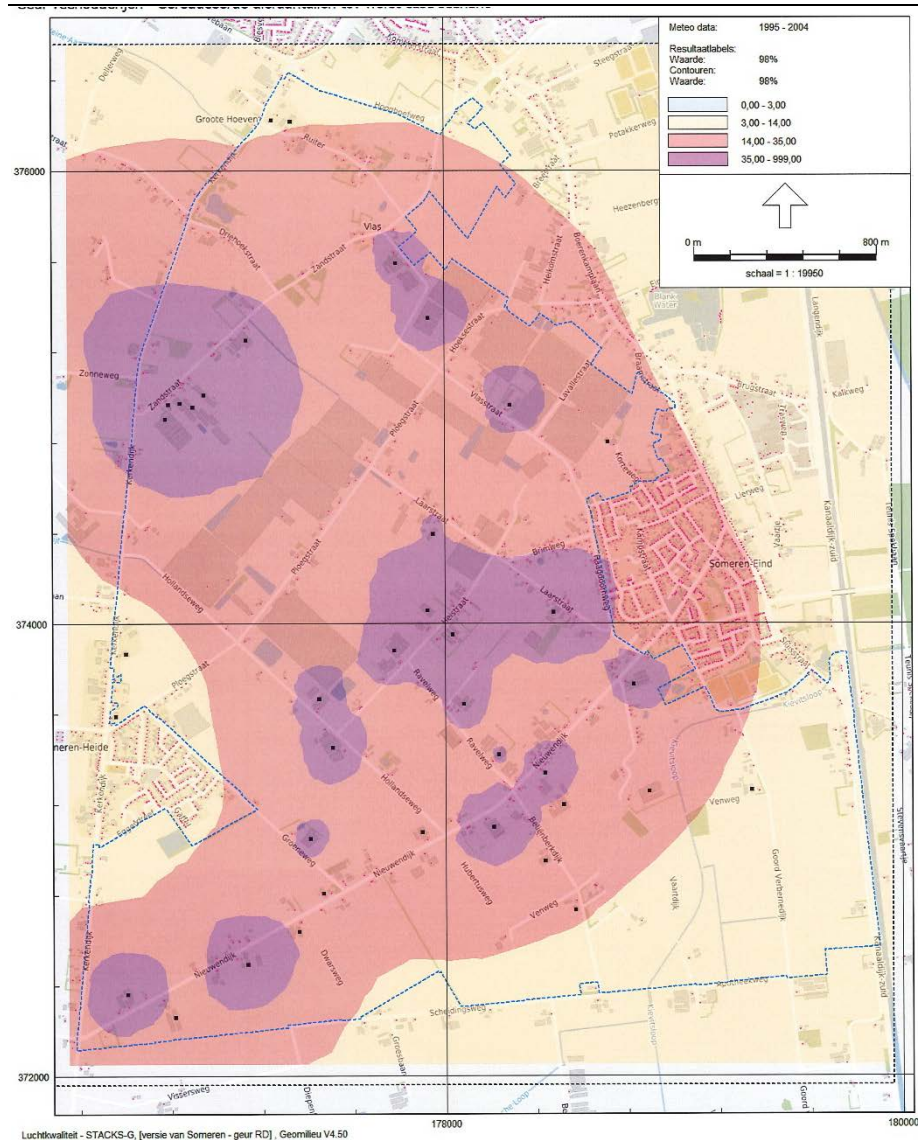
Figuur 6.19 laat zien wat het effect zou zijn als alle intensieve veehouderijen in het plangebied volledig gebruik zouden maken van de bouw mogelijkheden die de worst case (80/50) hen biedt. Los van de vraag of dit vanuit de ammoniak-benadering tot significant negatieve effecten in de Natura 2000-gebieden zou leiden.

Figuur 6.19 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van de worst case

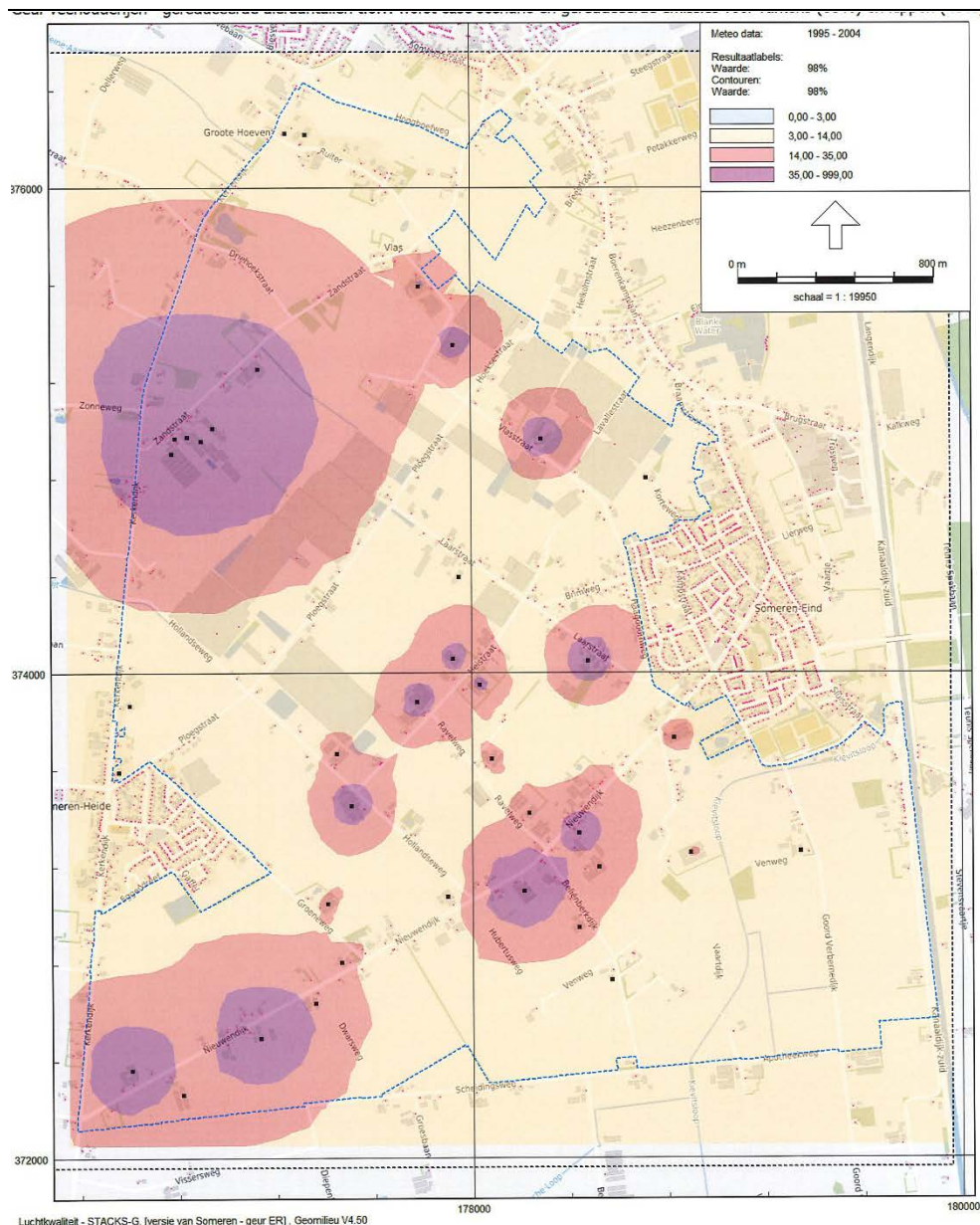
Een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een negatief effect door de substantiële toename van de gecumuleerde geurbelasting op de woningen in en rondom het plangebied. Overigens geldt dat bij een uitbreiding van elke individuele onderneming het effect op de geurhinder aan sectorale wet- en regelgeving getoetst zal worden. Het scenario dat in figuur 6.19 is weergegeven zal dan ook niet op kunnen treden. Ten eerste is de vulgraad van de bouwvlakken veel hoger (80% voor intensieve veehouderijen) dan nu de realiteit is. Ten tweede

zijn er geur reducerende technieken beschikbaar die de emissies terug kunnen brengen met 85% en 45% voor respectievelijk varkens en kippen.

Figuur 6.20 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van het volbouwen van de bouwvlakken tot een vulgraad van niet meer dan 50% voor intensieve veehouderijen

In figuur 6.20 is weergegeven wat de geurbelasting zou zijn als niet wordt uitgegaan van een vulling van de bouwvlakken met intensieve veehouderijen van 80 % maar van 50 %. In figuur 6.21 is het rekenresultaat weer gegeven van een scenario waarbij er op gebiedsniveau rekening is gehouden met de inzet van de maximaal mogelijke geur emissie reducerende technieken voor varkens en kippen.

Figuur 6.21 Het effect op de achtergrond geurbelasting bij een vulgraad van 50% in combinatie met emissiereductie van 85% dan wel 45% voor varkens respectievelijk kippen

Door figuur 6.21 te vergelijken met figuur 6.18 wordt duidelijk dat de effecten ten gevolge van het in figuur 6.21 gepresenteerde scenario niet overal op eenzelfde manier zich manifesteren. De inzet van techniek op de bedrijven in de directe omgeving van Someren-Eind heeft daar lokaal een positief effect op de achtergrondwaarde binnen de bebouwde kom. Echter, rondom de bedrijven aan de Zandstraat neemt de achtergrondbelasting in het buitengebied daar ter plaatse juist wel toe.

Opgemerkt wordt dat, op basis van het provinciaal beleid dat in het plan is overgenomen, het op perceel-niveau bijna niet mogelijk zal zijn dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een

toename van de geurhinder. Ook geldt dat het aantal geurbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op geurhinder als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels. Wel is duidelijk dat strikte toepassing van de planregels op perceelniveau noodzakelijk is om verdere verslechtering van de gecumuleerde geurbelasting te voorkomen in het buitengebied maar ook binnen de kernen met aaneengesloten woonbebouwing.

6.10 Gezondheid

6.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Gedurende de planperiode zal sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoonosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen. Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toenemende schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er echter ruimte voor proces-geïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen.

GGD advies

Het beoordelen van een wens tot bedrijfsuitbreiding kan niet goed op basis van een generieke set voorschriften plaatsvinden. Elke casus dient op basis van een eigen risico-analyse te worden beoordeeld. De GGD (in Brabant) adviseert om daarbij rekening te houden met de onderstaande elementen.

- Een minimumafstand van 250 meter aanhouden tussen een veehouderij en woningen; deze afstand is vooral belangrijk bij nieuwe woningen, wijken (of nieuwe bedrijven)
- Het is ongewenst dat bepaalde combinaties van diersoorten op één bedrijf voorkomen
 - Geen varkens en pluimvee op één bedrijf
 - Geen rundvee en kleine herkauwers zoals geiten en schapen samen.
 - Geen geiten en schapen samen tenzij er een gescheiden bedrijfsvoering is
 - Rundvee en varkens kunnen wel samen, als er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering

Voor wat betreft geurhinder adviseert de GGD deze te beperken tot 12 % van de bevolking in de bebouwde kom, en 20 % van de bevolking in het buitengebied. Vanuit de bijlage bij de Wet geurhinder en veehouderij kan worden afgeleid dat de norm van 14 OU/m³ die in de geurverordening van de gemeente Someren een hoger hinderpercentage in zich draagt dan waar de GGD richtlijn vanuit gaat²⁰.

²⁰ Opgemerkt wordt dat er signalen zijn dat de relatie tussen geurblootstelling en geurhinder ten tijde van het vaststellen van de Wgv is onderschat en dat een norm van 5 OU/m³ de volksgezondheid beter beschermd.

Endotoxine

De blootstelling aan stoffen uit de veehouderij kunnen leiden tot negatieve gezondheidseffecten. Volgens de Gezondheidsraad is endotoxine een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden van veehouderijen aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Daarom is in de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid' de blootstelling aan endotoxine en de advieswaarde van de Gezondheidsraad als insteek gekozen. Het endotoxine toetsingskader 1.0 biedt de mogelijkheid om bij de vergunningverlening aan veehouderijen uit voorzorg bescherming te bieden aan omwonenden.

Het toetsingskader 1.0 haakt in op de lopende ontwikkeling van het landelijke Endotoxine toetsingskader en maakt gebruik van de daaruit voortkomende onderzoeksresultaten. Op basis van de verkregen nieuwe kennis en wetenschappelijke inzichten is met het Endotoxine toetsingskader 1.0 per locatie en voor iedere individuele varkens- of pluimveehouderij in Nederland te bepalen of de endotoxineblootstelling naar de omgeving te hoog zal zijn of niet. Te hoog betekent in deze dat de blootstelling hoger is dan de advieswaarde van 30 EU/m³ van de Gezondheidsraad.

Wanneer uit de toetsing van een vergunningsaanvraag dan wel milieumelding blijkt dat sprake is van een overschrijding van de advieswaarde, dan gaat de gemeente of provincie het gesprek (dialoog) aan met de veehouder. Daarin wordt de problematiek en de ontstane situatie besproken. Vervolgens worden de mogelijkheden verkend om de aanvraag aan te passen tot standstil of emissiereductie is bereikt. Ook kan worden nagegaan of schriftelijk instemming met uitstel op de besluitvorming op de vergunningaanvraag mogelijk is. Afhankelijk van de uitkomst van de dialoog besluit het bestuur van de gemeente of provincie hoe het verder moet met de vergunningsaanvraag. Het is aan het bestuur om de keuze te maken, elke keuze heeft juridische aspecten tot gevolg.

Naast het traject van de vergunningen kan de 'Notitie handelingsperspectieven' ook in het kader van de ruimtelijke ordening worden toegepast. Voor uitbreidingen van pluimvee of varkenshouderijen geldt dezelfde handelwijze als voor de vergunningsaanvragen van dit type bedrijven. Bij woningbouwontwikkelingen kan ook de toetsing plaatsvinden aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxine.

Uitgangspunt is dat de gemeenten en provincie, totdat er een landelijk toetsingskader beschikbaar komt, willen voorkomen dat nieuwe of grotere gezondheidsrisico's voor omwonenden ontstaan. Anders gezegd, gemeenten en provincie willen uit voorzorg voorkomen dat door lopende en nieuwe vergunningsaanvragen en milieumeldingen de endotoxine advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt overschreden en daar waar deze al is overschreden er wordt voorkomen dat de overschrijding toeneemt. Dit betekent dat bij de vergunningverlening of bij milieumeldingen een standstil van de emissie fijnstof endotoxine gewenst is en bij voorkeur een reductie van de emissies wordt bereikt.

Zo lang er geen landelijk toetsingskader is voor endotoxine zitten er risico's aan elke keuze die gemaakt wordt. Dit betreffen zowel risico's voor de agrarische ondernemers als voor de bescherming van omwonenden. De risico's zijn zowel in financiële, maatschappelijke als juridische zin. Om die redenen is de doelstelling van het handelingsperspectief om op vrijwillige

basis te handelen. Als met toepassing van de dialoog er uit vrijwilligheid niet minimaal een standstil wordt bereikt, zal de aanvraag aan het college van B&W worden voorgelegd voor de definitieve besluitvorming. Bij minimaal een standstil kan de aanvraag op basis van de mandaatregeling op ambtelijk niveau worden afgerond.

Op dit moment wordt al gehandeld conform het handelingsperspectief. De ODZOB adviseert de gemeente op basis van de aangevraagde vergunningen, toets aan de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad en maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de vergunningsaanvraag. Met deze informatie voert de gemeente ambtelijk de dialoog met de agrarische ondernemer en verzoekt de gemeente om de aanvraag aan te passen zodat minimaal een standstil wordt gerealiseerd. De ondernemer krijgt daarna de gelegenheid om zich te beraden op de situatie, in de praktijk vraagt de gemeente namelijk om minder dieren aan te vragen of een andere staltechniek toe te passen.

6.10.2 Gevolgen voor de gezondheid

Door de GGD is, in het Handboek Gezondheid Effect Screening, een gestandaardiseerde beoordeling voorgesteld die de blootstelling aan geur vertaalt naar milieugezondheidskwaliteit. In tabel 6.2 wordt deze methodiek kort samengevat. Deze methodiek wordt gebruikt om het effect van de berekende gevallen te bepalen op de te verwachten milieugezondheidskwaliteit.

Tabel 6.2 Berekende geurbelasting in relatie tot hinder en de bijbehorende milieugezondheidskwaliteit vanuit de GES-methodiek

Berekende geurbelasting op de gevel (OUe/m ³)	Hinder (%)	Ernstige hinder (%)	GES-score	Milieugezondheidskwaliteit
0-1	0-5	0	1	Goed
1-5	5-20	0-3	3	Vrij matig
5-6	20-25	3-5	4	Matig
6-14	25-39	5-8	6	Onvoldoende
14-35	≥39	≥8	7	Ruim onvoldoende
>35	*	*	8	Zeer onvoldoende

* deze categorie wordt in de GES-methodiek niet benoemd maar is toegevoegd om onderscheidend vermogen aan te kunnen brengen in het plangebied

Technische mogelijkheden om de gezondheid (verder) te verbeteren

Gekoppeld aan de Regeling ammoniak en veehouderij zijn voor een groot aantal verschillende diergroepen emissie arme stalsystemen beschreven, gericht op het verminderen van geur en fijnstof emissies. In het onderstaande overzicht worden de meest vergaande emissie reducerende technieken op een rijtje gezet. Voor de meeste diergroepen geldt dat door de inzet van (al dan niet gecombineerde) lucht-behandel-systemen, de emissies van geur en fijnstof kunnen worden teruggebracht. Voor melkkoeien zijn de beschikbare stof-reductie-systemen niet erg efficiënt en kan niet meer dan 35 % reinigingsrendement worden behaald. Opgemerkt wordt dat er voor de meeste andere categorieën rundvee, en voor schapen en paarden er überhaupt geen systemen beschikbaar zijn die de emissies van geur en fijnstof terug kunnen brengen.

Voor de reductie van fijnstof vanuit stallen voor varkens en pluimvee bestaan redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van fijnstof emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 80 %. Daarnaast zijn er ook stalsystemen beschikbaar die, zonder dat de ventilatielucht behandeld dient te worden, kunnen zorgen voor een afnemen van de emissies van fijnstof door aanpassingen aan met name de vloeren van de stallen en de mest-opvang-systemen.

Voor de reductie van geur bestaan er voor varkens ook redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van de geur emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 85 %. Voor de pluimveesector zijn dergelijke hoog-rendement systemen (nog) niet beschikbaar: het maximaal haalbare geur-reinigings-rendement vanuit een pluimveestal is voornamelijk niet meer dan 45 %. Alle andere stalsystemen, die wel de emissies van ammoniak en fijnstof in zekere mate terug kunnen brengen, hebben verder geen effect op de emissies van geur vanuit een pluimveestal.

DIERGROEP		meest vergaande geur-reductie technieken	meest vergaande stof-reductie technieken
A1	melkkoeien	niet vastgesteld	chemisch luchtwassysteem tot 35% reductie
A2	zoogkoeien	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A3	vrouwelijk jongvee	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A4	vleeskalveren	luchtwassysteem tot 85% reductie	gecombineerd luchtwassysteem tot 80% reductie
A6	vleesstieren	niet beschikbaar	niet beschikbaar
A7	fokstieren	niet vastgesteld	niet beschikbaar
B1	schapen	niet beschikbaar	niet beschikbaar
C	geiten	niet beschikbaar	niet beschikbaar
D1.1	fokzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.2	kraamzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.3	guste zeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D2	dekberen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D3	vleesvarkens	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
E1	opfokhennen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E2	legkippen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E3	jonge vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E4	vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E5	vleeskuikens	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F1	jonge vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F2	vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F3	oude vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F4	vleeskalkoenen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G1	vleeseendouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G2	vleeseenden	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
K	paarden/ponies	niet beschikbaar	niet beschikbaar

In tabel 6.3 zijn de effecten van de twee scenario's op de milieugezondheidskwaliteit weergegeven.

Tabel 6.3 Effecten van de geurbelasting op de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied, uitgedrukt in het percentage van het aantal woningen in het plangebied

Berekende geurbelasting op de gevel (OUe/m ³)	In de huidige situatie	In het scenario van figuur 6.21	Milieugezondheidskwaliteit
<3	0	0	Vrij matig tot goed
3-14	68	46	Onvoldoende tot matig
14-35	87	86	Ruim onvoldoende
>35	36	59	Zeer onvoldoende

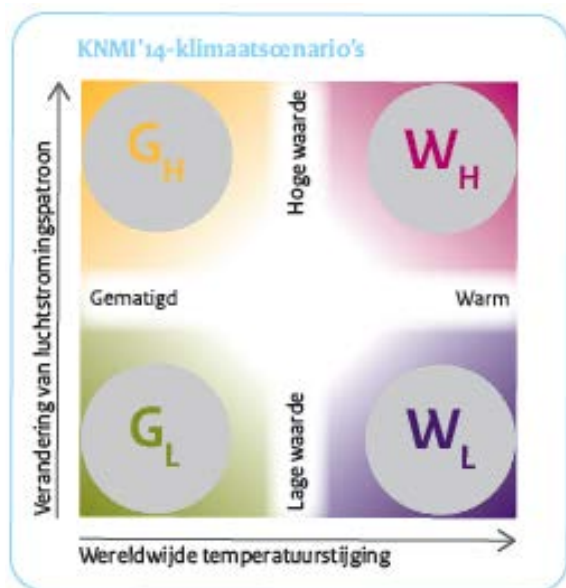
Op basis van tabel 6.3 wordt vastgesteld dat in de huidige situatie, wat betreft geur, de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied als onvoldoende kan worden aangemerkt. Als het scenario uit figuur 6.21 gerealiseerd zou worden neemt de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied verder af. De inzet van beschikbare technische maatregelen (op nieuwe en bestaande dierverblijfplaatsen) is nodig om lokale verslechtering te voorkomen. Omdat de milieugezondheidskwaliteit in het gebied onvoldoende blijft wordt dit aspect licht negatief beoordeeld.

6.11 Klimaat en duurzaamheid

6.11.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Klimaat

Het is onzeker hoe het toekomstige klimaat er precies uit ziet. Op basis van de wereldwijde temperatuurstijging heeft het KNMI vier klimaatscenario's ontwikkeld voor Nederland. In de G-scenario's (Gematigd) is er sprake van 1 °C mondiale temperatuurstijging in 2050 en in de W-scenario's (Warm) is er sprake van 2 °C stijging in 2050 ten opzichte van 1981-2010. In de GH en de WH scenario's is er daarnaast ook sprake van verandering van luchtstromingspatronen waardoor bijvoorbeeld de zomers droger worden. Samen geven de scenario's de hoekpunten weer waarbinnen klimaatverandering waarschijnlijk zal plaatsvinden (zie figuur 6.15.).

Figuur 6.15 KNMI '14 Klimaatscenario's

De verschillende scenario's bevatten relevante afgeleide effecten (op basis van onder meer de klimaateffectenatlas) van klimaatverandering binnen en rondom het plangebied:

- Hittestress (meer tropische dagen / nachten).
- Wateroverlast door meer extreme neerslag
- Droogtestress

Hittestress

Boven een zekere grens leiden hoge temperaturen tot hittestress. Deze hittestress kan leiden tot een verminderd thermisch comfort, slaapverstoring, gedragsverandering (grotere agressie) en verminderde arbeidsproductiviteit. Hittestress kan ook tot serieuze hitte gerelateerde ziekten leiden zoals: huiduitslag, krampen, oververmoeidheid, beroertes, nierfalen en ademhalingsproblemen. Soms kan hittestress zelfs sterfte tot gevolg hebben.

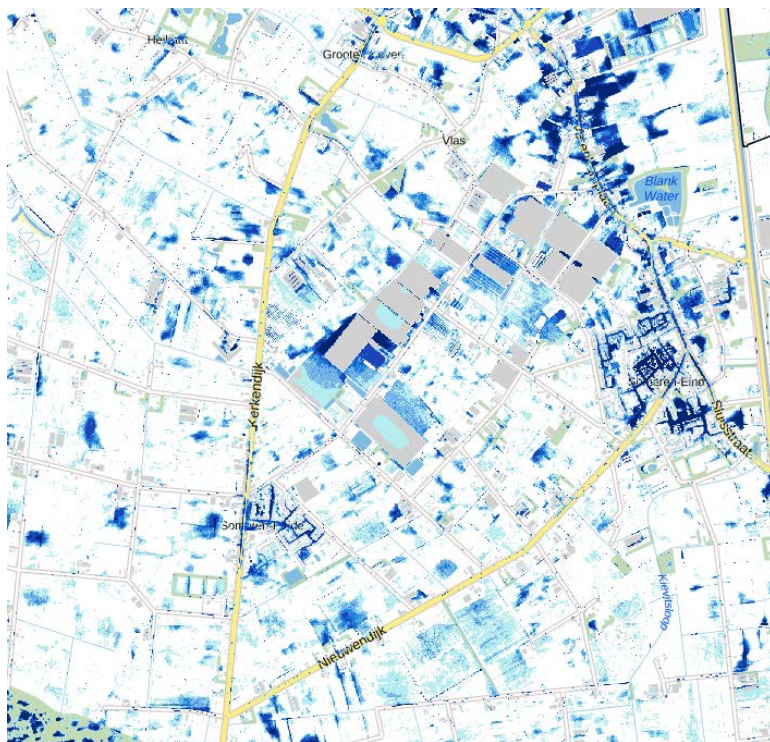
Tijdens hittegolven nemen zowel het bezoek aan ziekenhuizen (voor noodgevallen) en sterfte beduidend toe. In Nederland stijgt tijdens hittegolven de sterfte met 12 % (ongeveer 40 doden per dag extra). De meest gevoelige mensen voor hitte-gerelateerde ziekten en sterfte zijn ouderen boven de 75 en chronisch zieken, met name als zij hart-, ademhaling- en nieraandoeningen hebben.

In het plangebied is in de huidige situatie zeer beperkt sprake van een hitte-eiland effect (UHI). Ten opzichte van de omgeving is de temperatuur stijging 0,2 - 0,4 graden (bron: klimaateffectenatlas).

Wateroverlast

Door klimaatverandering veranderen neerslagpatronen veranderen. Als gevolg hiervan zullen er vaker overstromingen plaatsvinden door hevige regenbuien. In verstedelijkte gebieden staan straten vaker blank en dit zorgt voor de nodige overlast. In figuur 6.16 is aangegeven op welke

plaatsen in het plangebied water zich kan ophopen als gevolg van extreme neerslag (1:1000 jaar).

Figuur 6.16 Uitsnede wateroverlastkaart (bron: Klimaateffectatlas): Deze kaart laat globaal zien op welke plekken in het stedelijk gebied neerslag zich kan ophopen (blauw= waterdiepte > 5 cm)

Droogtestress

In de zomer kan de bodem zo ver uitdrogen, dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Ze ondervinden dan droogtestress. Eerst sluit een plant zijn huidmondjes om waterverlies via verdamping te voorkomen, maar uiteindelijk kan hij geheel of gedeeltelijk afsterven.

Droogtestress komt vooral voor op bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Op zware kleigrond (vooral komklei) ontstaat echter ook makkelijk droogtestress.

In de landbouw leidt droogtestress tot een afname van de gewasopbrengst. Gewassen die slecht tegen droogte kunnen zijn bijvoorbeeld groenten, aardappelen en bieten. Op basis van de klimaateffectenatlas kan gesteld worden dat het risico op droogtestress in het plangebied beperkt is (jaarlijkse opbrengstderving < 10 % bij gras).

(Duurzame) energie

Somerens heeft zichzelf ten doel gesteld om jaarlijks 2 % minder CO₂ uit te gaan stoten en in 2050 energieneutraal te zijn. Daarbij is uitgesproken dat alle haalbare en beschikbare vormen van duurzame energie, naast verbeteringen in de toekomst, noodzakelijk zijn om deze doelstelling te realiseren. Om deze doelstelling haalbaar te maken dienen alle partijen, zowel inwoners, bedrijven als overheden mee te werken aan het realiseren van energiebesparing (door middel van fysieke aanpassingen en gedragsverandering) en het duurzaam opwekken van de resterende energievraag. De gemeente Someren kiest er daarom voor om op lokaal niveau te

beginnen: op het eigen grondgebied. Via de gemeentelijke website worden bewoners en ondernemers op verschillende manieren gestimuleerd om duurzaamheidsmaatregelen te treffen²¹.

Vanuit de glastuinbedrijven zelf vinden er verschillende initiatieven plaatsen om de bedrijfsvoering te verduurzamen. Onder meer via de Duurzame Energiecoöperatie Asten-Someren²². Doel van deze coöperatie is om duurzame alternatieven te vinden voor warmte, elektriciteit en CO₂. Begin 2018 heeft Geothermie Brabant B.V. in opdracht van de ondernemers voor elk bedrijf de exacte warmtevraag in kaart gebracht. Deze inventarisatie geldt als beginpunt voor de zoektocht.

6.11.2 Effecten

Beoordeeld wordt in hoeverre het plan anticipeert op de gevolgen van klimaatverandering en bijdraagt aan de verschillende landelijk, provinciale en gemeente duurzaamheidsdoelstellingen.

Klimaat

Door een verdere verdichting met glastuinbouw in het plangebied zal kans op hittestress toenemen. In het bestemmingsplan zijn geen specifieke maatregelen opgenomen om de gevolgen van hittestress tegen te gaan. Bijvoorbeeld door meer groen of water op te nemen in het plan of verplichtingen op te nemen voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot schaduwwerking, kleur daken, et cetera. Ook op het gebied van wateroverlast zullen effecten door extra verdichting toenemen. Met betrekking tot wateroverlast zijn geen aanvullende maatregelen, zoals toepassen waterdoorlatende verharding, benoemd in het bestemmingsplan. Wel wordt een minimale groenzone van 7 meter gehanteerd om het gehele glastuinbouwgebied en worden de overhoeken gebruikt voor groen en/of piekwaterberging. Omdat het plan verder geen randvoorwaarden en uitgangspunten heeft opgenomen met betrekking tot klimaatadaptatie, en daarmee de kans bestaat dat de effecten toenemen als gevolg van de verdere invulling van het plangebied, is het effect op dit aspect licht negatief (-).

Verschiedende mitigerende maatregelen kunnen dit effect verzachten. Met betrekking tot wateroverlast kan gedacht worden aan de berging van hemelwater in de openbare ruimte, het toepassen waterdoorlatende verharding, aanleg van extra van groenstroken inclusief wadi's, waterberging op daken van bedrijfsgebouwen en kassen, dimensionering van het watersysteem en riolering op een bui van minstens 60 mm, bij voorkeur meer. Met betrekking tot hitte zijn er de volgende mogelijkheden voor mitigatie en optimalisatie:

- Zorgen voor schaduw. Dit werkt het beste door het plaatsen van bomen
- Laat de straten oost-west lopen, zodat er altijd aan 1 kant schaduw is voor fietsers of voetgangers
- Zorgen voor schaduw bij laden en lossen. Dit kan door een afdak, door een slimme inrichting van de gebouwen in de ruimte. Ook is het slim om de laden en lossen plekken zo te situeren dat zij rond het middaguur in de schaduw vallen, zodat de hittestress voor werknemers beperkt blijft
- Aanleg van zonnepanelen. Dit heeft een koelende werking voor de gebouwen

²¹ Via de website van de gemeente wordt o.a. het gebruik van zonnepanelen gestimuleerd: <https://www.someren.nl/duurzaamheid/zonnepanelen-snel-en-zonder-kosten.html>, en het gebruik van een elektrische auto: <https://www.someren.nl/duurzaamheid/elektrische-auto-gebruiken.html>, et cetera

²² <https://www.glastuinbouwnederland.nl/nieuws/duurzame-energiecoöperatie-asten-someren-opgericht/>

- Aanleg van witte daken (in plaats van zwart bitumen). Dit is een simpele en kostenefficiënte maatregel, waardoor er minder koeling/airconditioning nodig is en het binnenklimaat prettiger is
- Aanleg van groene daken. Dit is ook een kosten efficiënte maatregel, die de natuur in de omgeving ten goede komt. Ook mogelijk om voor de werknemers een groen dak als lunchplek ter beschikking te stellen
- Rode of witte bestrating, in plaats van asfalt. Dit vermindert de warmteuitstraling aanzienlijk

Duurzaamheid

In de huidige situatie en autonome ontwikkeling vindt zoals beschreven verduurzaming plaats op initiatief van de gevestigde bedrijven. Het bestemmingsplan bevat verder geen randvoorwaarden en uitgangspunten met betrekking tot een verdere verduurzaming van het gebied. De beoordeling is neutraal.

Maatregelen voor de verduurzaming van het gebied kunnen zijn:

- Zonnepanelen en zonneboilers op de daken van de agrarische bedrijven. Dit in combinatie met bijvoorbeeld het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's en busjes.
- Gebruik maken van de warmte uit het riool (riothermie). Op sommige plekken is er veel warmte beschikbaar in het riool. Deze warmte zou dan gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld gebouwen mee op te warmen. Om dit financieel rendabel te maken moet dit wel worden gecombineerd met onderhoud/vervanging van het riool. Een andere optie is als je warmte wint uit bijvoorbeeld oppervlaktewater, dat je deze warmte dan loost op het riool. Afhankelijk van de situatie op het RWZI kan dit kosten en energie schelen, omdat het rioolwater dan minder verwarmd hoe te worden op het RWZI
- Licht: natuurlijk licht beter benutten (bijvoorbeeld door diffuus glas en dubbel glas) en kunstlicht energie-efficiënt inzetten (bijvoorbeeld door leds te gebruiken)
- Zonne-energie - Een van de opties om zonne-energie te oogsten en te benutten is een semigesloten kas. In de zomer wordt die mechanisch gekoeld; de zonnewarmte wordt geoogst en opgeslagen en in de winter benut voor verwarming
- Aardwarmte - In de bodem kan vanaf een diepte van 500 meter warm water aanwezig zijn. Deze warmte kan in de kas benut worden
- Bio-energie - Als duurzaam alternatief voor aardgas. Met lokaal beschikbare biomassa kan de sector voor circa 10 % van het glastuinbouwareaal de energievraag invullen
- Duurzame(re) elektriciteit - Het opwekken van elektriciteit in eigen beheer met energie-efficiënte warmtekrachtkoppeling (wkk)

7 De effecten op een rij

In hoofdstuk 4, 5 en 6 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat. Voor de meeste toetsingscriteria worden de milieueffecten van de worst case beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, rekening houdend met de voorgestelde planregels. Voor de cijfermatig benaderde criteria (stikstof, geur en fijn stof) worden eerst de worst case effecten beschreven zonder rekening te houden met de (aanvullende) planregels.

Emissies vanuit de landbouw kunnen, zonder maatregelen, er voor zorgen dat er negatieve effecten optreden als alle mogelijkheden die het plan biedt, zonder rekening te houden met de voorschriften uit de planregels. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Maar ook de luchtverontreiniging (met fijn stof) vraagt om maatregelen om ervoor te zorgen dat de grenswaarden niet worden overschreden. Vastgesteld is dat de afname van het aantal agrarische ondernemingen, in combinatie met de werking van de regels in het plan, de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

Van de overige beoordelingscriteria is vastgesteld dat een zeker negatief effect op de kwaliteit van het landschap door het ontwikkelen van de glastuinbouw in Vlasakkers niet kan worden voorkomen. De ontwikkelingen die daar mogelijk worden gemaakt zijn namelijk van een dusdanige omvang dat de voorgeschreven maatregelen slechts ten dele de negatieve gevolgen op het landschap kunnen voorkomen.

Door de relatief hoge geurbelasting in het hele gebied is het aspect gezondheid ook licht negatief beoordeeld. Tot slot geldt dat er een kans bestaat op een toename van de hittestress, vooral in het glastuinbouw gebied. En omdat er in plan verder geen randvoorwaarden en uitgangspunten zijn opgenomen met betrekking tot klimaatadaptatie, en daarmee de kans bestaat dat de effecten toenemen als gevolg van de verdere invulling van het plangebied, is ook het effect op het toetsingscriterium 'klimaat' licht negatief beoordeeld.

Tabel 7.1 De effecten op een rij van de gereguleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Natura 2000		
- Depositie uit veehouderij	--	0
- Depositie uit glastuinbouw	--	0
- Impact op natuur- en landschapswaarden		0
• NNN (voorheen EHS)		0
• Beschermde soorten Wnb		0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Vanuit glastuinbouw		-
• Cumulatieve beoordeling		-
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterhuishouding		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Klimaat		-
• Duurzaamheid		0

8 Uitvoerbaarheid van het plan - alternatief

In dit hoofdstuk worden vanuit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt beoordeeld op uitvoerbaarheid. De beoordeling vindt plaats op het onderdeel stikstof. Uit voorgaande hoofdstukken blijkt namelijk dat wat betreft de uitvoerbaar in relatie tot de andere milieuthema's geen belemmeringen worden verwacht. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt beschreven welke technieken er ingezet zouden moeten worden, op bedrijfsniveau en op stalniveau, om op basis van interne saldering te kunnen voldoen aan de gebruiksregel die als maatregel in het plan-alternatief is opgenomen.

8.1 Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van het worstcase scenario (bestemmingsplan zonder emissieplafond zoals beschreven in hoofdstuk 4).

Daarom is in het planalternatief de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie/depositie vanuit de betreffende inrichting plaats mag vinden. Doordat het bestemmingsplan op deze manier is ingericht, is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat het bestemmingsplan geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval. Als voldaan wordt aan strenge randvoorwaarden kan in individuele gevallen worden afgeweken van de generieke regel dat een toename van de emissie (ten opzichte van het huidig feitelijk planologisch juridisch legaal gebruik) leidt tot een strijdig gebruik van een dierenverblijfplaats. In sommige gevallen kan dit alleen door middel van een afwijkingsprocedure waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie.

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek in generieke zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volledig benutten van alle bouwvlakken die al eerder bij recht zijn toegekend. In paragraaf 4.4.4 blijkt dat dit planscenario overeen kan komen met de inzet van bijvoorbeeld 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij en 60 % emissie reductie in de melkveehouderij. Vanuit het perspectief van de gebiedsbenadering is daarmee in paragraaf 4.4.4 vastgesteld dat, in redelijkheid, het bestemmingsplan uitvoerbaar is omdat, op basis van de genoemde gemiddelde emissie reductie, de gebiedsemissie afneemt van 113.392 kg/jaar tot 93.147 kg/jaar.

Ten behoeve van de haalbaarheidsbeoordeling op bedrijfsniveau is in bijlage 7 het scenario gepresenteerd waarbij is uitgegaan van een aanvullende technische reductie op een intensieve veehouderij van 85 % in combinatie met een aanvullende technische reductie op een melkveestall van 60 %, in combinatie met de maximale groeimogelijkheden die er nog mogelijk zijn op de bij

recht toegekende bouwvlakken. Deze groei manifesteert zich door de toename van het aantal dieren ten opzichte van de aantallen in de referentie situatie.

8.2 Meer gedetailleerde analyse

In aanvulling op de gebiedsanalyse zoals gepresenteerd in paragraaf 8.1 wordt in deze paragraaf in meer detail (namelijk per bedrijf) de uitvoerbaarheid van de geboden wijzigingsbevoegdheden getoetst. Bij de gepresenteerde gegevens is uitgegaan van een maximale vulgraad van de bebouwing in het bouwvlak van 80 % en 50 % voor respectievelijk intensieve en niet-intensieve veehouderij.

8.2.1 Primaire beoordeling van de uitvoerbaarheid

Door op bedrijfsniveau de emissie van de huidige situatie te vergelijken met het generiek vastgestelde plan-scenario (85/60) is een eerste beoordeling van de uitvoerbaarheid uitgevoerd. Als blijkt dat de toename van het aantal dieren, in combinatie met de inzet van de bijbehorende techniek, zorgt voor een afname van de bedrijfsemissies luidt de primaire bedrijfsbeoordeling: 'bedrijfsemissie neemt af'. Dit is op 16 van de bedrijven het geval. Dit zijn met name intensieve veehouderijen.

8.2.2 Secundaire toetsing van de uitvoerbaarheid

De generiek vastgestelde emissiereductie die ten grondslag ligt aan het plan-scenario volstaat dus op een aantal bedrijven niet om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt ook te kunnen realiseren. De Regeling ammoniak en veehouderij biedt echter expliciet de mogelijkheid om op een stal die door maatregelen aan de bron al minder emissies veroorzaakt, ook een gaswasser na te schakelen waardoor de emissies verder afnemen. Deze maximaal mogelijke inzet van techniek is in bijlage 7 toegepast ten behoeve van een secundaire toetsing van de haalbaarheid van de mogelijkheden die het plan biedt. Uit de weergegeven berekeningen blijkt dat op een vijftal bedrijven een dergelijke verdergaande inzet van de beschikbare technische middelen er voor kan zorgen dat de maximaal haalbare mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt gerealiseerd zouden kunnen worden.

Er blijven dus in het plangebied 17 bedrijven over die de absoluut maximale vulgraad van 80 % respectievelijk 50 % niet zullen kunnen realiseren zonder dat de emissie toe zal nemen. Van deze 17 bedrijven zijn er zeven die wel kunnen groeien tot een meer realistische vulgraad van 50 % respectievelijk 20 %. Voor een onderbouwing van deze realistische vulgraden wordt verwezen naar de praktijkervaringen die staan beschreven in bijlage 6.

De resterende tien bedrijven die op basis van deze uitgangspunten ook niet de mogelijkheden hebben om binnen het bouwvlak zich te ontwikkelen zijn de bedrijven met als ID-nummer 3, 10, 11, 12, 18, 20, 25, 26, 29 en 37. Verreweg de meeste van deze bedrijven houden jongvee, paarden of schapen. De Rav biedt voor de stallen voor deze diergroepen geen mogelijkheden om een emissie-arme stal te realiseren. Uitbreiding van de bestaande stallen biedt dus vanuit de Rav geen mogelijkheden tot interne saldering. Ontwikkelingen op deze bedrijven is dus alleen mogelijk op basis van een buitenplanse procedure. Ook zijn er een aantal melkrundveehouderijen die onvoldoende interne salderingscapaciteit hebben om binnen de planregels gebruik te kunnen maken van de maximale mogelijkheden die hen wordt geboden. Ook voor deze categorie geldt dat ontwikkelingen in principe wel mogelijk zijn op basis van een buitenplanse procedure.

Daarmee wordt aan deze bedrijven dezelfde mogelijkheden geboden als aan de ondernemers die de nu bij recht toegekende bouwvlakken willen uitbreiden, binnen de grenzen die in het beleid van de provincie biedt.

9 Leemten in kennis en monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen. Daarnaast wordt kort ingegaan op de monitoring van de beschreven effecten in het planMER.

9.1 Leemten in kennis

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Someren (aanvullende) maatregelen nemen.

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

Geconstateerde leemten in kennis en informatie:

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Someren
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura 2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor kunnen in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig zijn

9.2 Monitoring en evaluatie

Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer moet 'het bevoegd gezag dat een plan heeft vastgesteld onderzoeken wat de gevolgen van de uitvoering van dat plan zijn wanneer de in het plan voorgenomen activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen'. Dit betekent dat een evaluatie moet worden uitgevoerd op het moment dat een m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteit op grond van het bestemmingsplan buitengebied Someren plaatsvindt. In het planMER moet een begin van een dergelijke evaluatie zijn opgenomen.

Het advies is om regelmatig de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied in het algemeen en in de agrarische bedrijfstak in het bijzonder te onderzoeken. Wanneer uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten van het voorliggende planMER, dan is het wenselijk om te beoordelen of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Omdat de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven voor een deel ook op grond van wet- en regelgeving zijn beoordeeld, is het ook belangrijk om regelmatig wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen. Ook wanneer hieruit blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten.

Van het voorliggende planMER, is het wenselijk om te beoordelen of aanpassingen aan het beleid of het bestemmingsplan nodig zijn. Een goede basis voor het regelmatig onderzoeken van de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied en de agrarische bedrijfstak, is het volgen van de aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen en meldingen op grond van Activiteitenbesluit. Op basis van de resultaten van het voorliggende planMER is het hierbij vooral belangrijk de volgende onderwerpen te overwegen:

- De effecten op Natura 2000-gebieden wat betreft de stikstofdepositie
- De effecten op de woon- en leefomgeving wat betreft de geuremissie

Hierbij is het ook belangrijk om te bepalen op welke manier de effecten van de verschillende activiteiten binnen een ontwikkeling en van activiteiten binnen andere ontwikkelingen elkaar versterken of verzwakken. Overigens moet bij sommige afzonderlijke ontwikkelingen bij agrarische bedrijven een besluit-m.e.r. worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van een dergelijk besluitMER kan beoordeeld worden of de voor dit planMER gebruikte uitgangspunten juist waren. Mocht dit niet zo zijn, dan moet worden beoordeeld of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Bijlage 1

Stappen in uitgebreide m.e.r.- procedure en koppeling m.e.r.- procedure met besluit

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project

Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.

Openbare kennisgeving

Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.

Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau

Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb.

Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.

Advies Reikwijdte en detailniveau

Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen

Milieueffectrapportage (MER)

De initiatiefnemer stelt een MER op.

Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit

Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage

Inspraak

Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.

Advisering door de Commissie m.e.r.

De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking

Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.

Evaluatie

Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.

vormvrij

6 weken

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb²³) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken oplopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

- Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
- Korte toelichting op het voornemen
- Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

²³ Een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve MER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het MER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage 2

Begrippen en afkortingen

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.- procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluidsdruk niveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Gebiedszonering

In de Verordening Ruimte fase 2 is een drietal gebieden aangewezen voor intensieve veehouderijen. Er wordt onderscheid gemaakt in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de [Vogelrichtlijngebieden](#) en [Habitatrichtlijngebieden](#). Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura 2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NOx

Stikstofoxiden.

NO2

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM10

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog niet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

µg/m3

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage 3

Wettelijke kaders en beleidsdocumenten

In deze bijlage worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven.

Nationaal

Ruimte en milieu (algemeen)

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Rijksoverheid wil dat de belangrijkste economische regio's, woongebieden en werkgebieden goed bereikbaar en leefbaar zijn. Deze doelen staan in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) beschrijft het kabinet 3 doelen voor de periode tot 2028:

- Verbetering concurrentiekracht
- Verbetering bereikbaarheid
- Verbetering leefomgeving, milieu en water

Om de leefomgeving, het milieu en het water te verbeteren, neemt het Rijk onder meer de volgende maatregelen:

- Bescherming wederopbouwgebieden De Rijksoverheid heeft 30 gebieden aangewezen die van nationaal belang zijn. Het gaat om wederopbouwgebieden uit de periode 1940-1965. Gemeenten leggen de bescherming van deze wederopbouwgebieden vast in bestemmingsplannen
- Maatregelen tegen overstromingen. Het kabinet neemt maatregelen om mensen en gebouwen te beschermen tegen overstromingen. Onder andere via het Deltaprogramma
- Maatregelen voor kwaliteit bodem, water en lucht. De Rijksoverheid wil dat de bodemkwaliteit, waterkwaliteit en luchtkwaliteit blijven voldoen aan de (internationale) normen
- Natuurnetwerk. Ruimte voor natuur en verbindingen tussen natuurgebieden, zodat flora- en faunasoorten zich kunnen ontwikkelen en overleven

Wet Ruimtelijke Ordening

De Wro gaat over het maken van ruimtelijke plannen. Ruimtelijke plannen regelen hoe Nederland er nu en in de toekomst uit moet zien. Dit zijn hoofdzakelijk bestemmingsplannen en structuurvisies. De Wro bepaalt hoe deze plannen gemaakt moeten worden en hoe deze gewijzigd kunnen worden. Daarbij regelt de Wro de overheidstaken en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en (overheids)instellingen. Het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro) is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.

Wet milieubeheer (Wm)

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Daarin staat hoe overheden, zoals gemeente en provincies, het milieu moeten beschermen. De belangrijkste hulpmiddelen om te zorgen voor een schoon milieu zijn:

- Milieuplannen
- Milieukwaliteitseisen
- Milieueffectrapportage (MER)
- Vergunningen
- Milieujaarverslag
- Handhaving

Ook bevat de wet de regels voor financiële maatregelen om een schoon milieu te stimuleren.

Ecologie

Natuurbeschermingswetgeving

De nieuwe Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 inwerking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet, en de Boswet. De wet kan worden onderverdeeld in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

- De gebiedsbescherming is gericht op waardevolle natuurgebieden zoals Natura2000-gebieden. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de nieuwe wet noodzakelijk
- Bij de soortbescherming van de inheemse dier- en plantensoorten wordt onderscheid gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de nieuwe wet noodzakelijk
- De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als Nationaal Natuur Netwerk vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie te behouden en te herstellen is het Natura2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van Beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Om de natuur in Europa te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (inclusief de aangewezen gebieden) zijn in Nederland in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt. Voor activiteiten of projecten die

schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningsplicht. Bescherming van de Natura2000-gebieden loopt langs drie sporen; Aanwijzing, Beheerplan & Vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en is verankerd in de Wet ruimtelijke ordening. Het is ontwikkeld ter voorkoming van isolatie van natuurgebieden (met als gevolg uitstervende dieren en planten). De Ecologische Hoofdstructuur vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid en levert samen met het Natura2000-netwerk een bijdrage aan het behoud en de versterking van biodiversiteit in Europa. De in Nederland vastgestelde EHS bestaat uit; bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden, verbindingzones; landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) & de grote wateren (kustzone Noordzee, IJsselmeer en Waddenzee).

Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Het Natuurnetwerk Nederland moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Geur

Wet geurhinder en veehouderij (ministerie van VROM, 2007)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. Deze wet normen geeft voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)

Het MER de gevolgen van de ammoniakdepositie op natuur beschrijft en daarbij toetst aan de Wav. De Rav geeft emissiefactoren voor ammoniak voor verschillende stalsystemen.

Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Het de wettelijke ammoniakemissies vastlegt waaraan uiterlijk in 2013 aan moet worden voldaan

Mestwet - mestverwerkingsplicht

Ter voorkoming dat het mestoverschot in de landbouw terecht komt en voor milieuproblemen zorgt, geldt per 1-1-2014 de Mestverwerkingsplicht. De mestverwerkingsplicht is de verplichting voor landbouwers om een deel van het bedrijfsoverschot (in kg fosfaat) te laten verwerken. Hieronder wordt zowel het exporteren van dierlijke meststoffen verstaan als het verbranden of vergassen van dierlijke meststoffen. Covergisten, scheiden, hygiëniseren, drogen, korrelen of andere bewerkingsmethodes van dierlijke mest vallen niet onder mestverwerking.

Lucht

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste bepalingen opgenomen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is een samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid, regionale en lokale overheden om de luchtverontreiniging te verminderen en de kwaliteit van de lucht te verbeteren. Het gaat om gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden en mensen dus te veel schadelijke stoffen inademen. Voor deze gebieden zijn Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL's) opgesteld. Die vormen samen met het nationale plan de basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 5) is de wettelijke basis voor het NSL opgenomen. De uitvoering van het NSL moest ervoor zorgen dat overal in Nederland uiterlijk in juni 2011 de grenswaarde voor fijn stof en in januari 2015 de grenswaarde voor stikstofdioxide werd gehaald.

Wet Inrichting Landelijk Gebied

Deze wet vormt het kader voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied. De WILG trad op 1 januari 2007 in werking en bevat twee delen: het Investeringsbudget Landelijk Gebied en het instrument landinrichting. Het ILG gaat in op de totstandkoming van het rijksmeerjarenprogramma en provinciale meerjarenprogramma's, en gaat in op de financieringsconstructie tussen rijk en provincies. Het instrument landinrichting biedt provincies de mogelijkheid om, als rijks- en provinciale doelen niet op vrijwillige basis te realiseren zijn, met overheidsbesluiten werken uit te voeren en samenhangende herverkaveling te realiseren. De WILG zal als 'aanvullingswet grondeigendom' toegevoegd worden aan de Omgevingswet, die naar verwachting in 2019 in werking zal treden.

Archeologie

Erfgoedwet

De Erfgoedwet, in werking sinds 1 juli 2016, bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De Erfgoedwet heeft 6 wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed vervangen waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, gaan naar de Omgevingswet die in 2019 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is een overgangsregeling in de Erfgoedwet opgenomen voor de periode 2016-2019.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdig stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemverstorende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgrondingen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemverstorende activiteit.

Provinciaal

Verordening Ruimte 2014 - provincie Noord-Brabant

De Verordening Ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant stelt eisen aan de door gemeenten op te stellen bestemmingsplannen en andere planologische maatregelen. In de Verordening is vastgelegd dat er alleen nog ontwikkelruimte wordt geboden aan veehouderijen als daarmee de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. De huidige omvang van alle veehouderijen is vastgelegd, zowel qua omvang van het bouwvlak als omvang van de bebouwing.

De voorwaarden voor een 'zorgvuldige veehouderij', waarbij ontwikkeling mogelijk is, zijn:

- Ontwikkelruimte is alleen mogelijk als dit op bedrijfsniveau bijdraagt aan een verdere verduurzaming door het treffen van (bovenwettelijke) maatregelen
- De som van het effect van alle bedrijven in een gebied mag de draagkracht van een gebied niet te boven gaan
- Door het bieden van een economisch perspectief aan de landbouw en agrofood door meer toegevoegde waarde van het product, transparantie en nieuwe verdienmodellen
- Er moet een zorgvuldige dialoog gevoerd moet zijn met de omgeving
- Is aangetoond dat de kans op geurhinder, voorgrond en achtergrond, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 %, waarbij in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemd percentage ontwikkeling kan worden toegestaan indien is aangetoond dat hierdoor proportioneel wordt bijgedragen aan de afname van de overschrijding
- Is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Hoofddregel is dat bedrijven niet groter groeien dan 1,5 hectare. Daarop zijn twee uitzonderingen benoemd. De eerste uitzondering betreft bedrijven met een veebezetting van ten hoogste 2 GVE per hectare en die blijvend beschikken over voldoende grond. Het streven van de provincie is er op gericht kringlopen zo veel mogelijk te sluiten; dergelijke bedrijven voldoen daaraan. Een tweede uitzondering betreft een uitbreiding boven de 1,5 hectare wanneer dit bijdraagt aan het oplossen van een zogenaamd knelpunt. Hieraan zijn strenge voorwaarden verbonden
- Belangrijke randvoorwaarde is dat een bestemmingsplan moet borgen dat nadat er toepassing is gegeven aan dit artikel ter plaatse alleen nog een zorgvuldige veehouderij is toegestaan

Structuurvisie Noord-Brabant

Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld tot 2025 met een doorkijk naar 2040. De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Zowel in het stedelijk als in het landelijk gebied zijn er ruimtelijke opgaven voor de provincie, waarbij thema's als klimaatverandering, economische specialisatie, achteruitgang van biodiversiteit en vele autonome ontwikkelingen in het landelijk gebied aan de orde komen.

Gemeente

Structuurvisie 2028

Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren. De gemeente is opgedeeld in 6 gebieden, waarvan het buitengebied van Someren er één is. Voor elk van de gebieden wordt beschreven wat de uitwerkingen van de kernambities betekenen op gebiedsniveau. Voor het buitengebied geldt het beleid 'behoud en daar waar

mogelijk versterken'. De EHS en waterwegen spelen hierin een belangrijke rol. Ook zijn de agrarische bedrijvigheid, wonen en recreatie belangrijke thema's.

Gemeentelijke geurverordening

De geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren is

Meerjarenprogramma Reconstructie Someren

De gemeente Someren geeft met het Meerjarenprogramma Reconstructie uitvoering aan de provinciale reconstructieplannen. Hierin is onder andere beschreven hoe om te gaan met de agrarische sector in Someren. Naast veehouderij is glastuinbouw een belangrijke sector binnen de lokale agrarische sector. In het kader van reconstructie (plattelandsontwikkeling) zijn een aantal projecten benoemd waarbij de focus ligt op het agrarische thema.

Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012

In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota laten opstellen, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid.

Nota Toerisme en Recreatie

Deze Nota geeft inzicht in de huidige positie van de gemeente Someren op het gebied van toerisme en recreatie, de gewenste ontwikkelingsrichting en welke stappen moeten worden genomen om dit te bewerkstelligen. Als grootste attractie heeft de gemeente Someren haar natuurgebieden en cultuurhistorische waarden.

Beeldkwaliteitsplan buitengebied

In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt. De diversiteit aan karakteristieke, natuurlijke en cultuurhistorische waardevolle landschappen worden als kenmerkende kwaliteiten van het buitengebied genoemd, net als de hoge dynamiek door intensief gebruik door bewoners, bewerkers en recreanten. In sommige gedeeltes van het buitengebied is het landschap onder druk komen te staan. Het beeldkwaliteitsplan is bedoeld voor het verbinden de landschappelijke kwaliteiten voor een duurzame ruimtelijke kwaliteit en diversiteit.

Bijlage 4

Literatuurlijst

Archaeo (2011) Nota Archeologiebeleid gemeente Someren. Naar een implementatie van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg in het gemeentelijk beleid.

Bureau BRET (2010). Beleidsvisie Toerisme & Recreatie Gemeente Someren 'De kracht van Toerisme'.

Gemeente Someren (2011). Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren.

Gemeente Someren (2013). Structuurvisie Someren 2028.

LNv, Dienst Regelingen (2009). Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

Ministerie van EZ (2009), Effectenindicator, geraadpleegd in december 2016

Ministerie van LNv, VROM en de provincies, 2007, Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNv en VROM en de provincies.

pers. Com. Geert Hoebe, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22-11-2016

Planbureau voor de Leefomgeving (2016). Balans van de leefomgeving

Provincie Noord-Brabant (2014). Structuurvisie 2010 - partiële herziening 2014

Provinciale Noord-Brabant (2015). Provinciale milieuverordening

Provincie Noord-Brabant (2016). Natuurbeheerplan

RIVM Rapport 2016-0058 (2016). Onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden

Provincie Noord-Brabant, 2014. Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerd januari 2019)

Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerd januari 2019)

Bijlage 5

Uitgangspunten voor de stikstof-, lucht- en geur-berekeningen

Uitgangspunten gebruikt in Geomilieu voor het berekenen van fijn stof en geur:

- De berekeningen zijn uitgevoerd met de STACKS+ module voor luchtkwaliteitsberekeningen van het softwarepakket Geomilieu (versie 4.50). Geomilieu (en daarmee de STACKS+ module) is door het ministerie van I&W goedgekeurd voor berekeningen conform standaardrekenmethode 1, 2 en 3 uit de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007.
- Doorrekening met meteo periode 1995-2004
- Terreinruwheid van modelgebied is 0,27 meter
- Zichtjaar is 2019 (alleen voor PM10 van belang i.v.m. achtergrondconcentraties)
- Totale PM10 concentratie is niet gecorrigeerd voor de bijdrage van stallen, die immers ook al in de achtergrond is opgenomen.
- Emissiepunthoogte is 5 meter boven maaiveld voor alle stallen (default hoogte in V-STACKS en AERIUS voor stallen)
- Uittreesnelheid is 0,4 m/s (default waarde in V-STACKS voor natuurlijk geventileerde stallen of stallen met horizontale uitstroming).
- Coördinaten gaan uit van het middelpunt van een stal of stallencomplex.
- Er is geen rekening gehouden met gebouwinvloed (de concentraties dicht bij de stal zouden daarmee hoger worden)

Gedetailleerde uitgangspunten voor de uitgevoerde stikstofberekeningen

	Dier categorie	IV_NIE TIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aaname voor benodigd stal oppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid
A1	melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	15	melkvee	5,1	5,1
A2	zoogkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	4,1	4,1
A3	vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	NIETIV	0	10	melkvee	4,4	4,4
A4	vleeskalveren tot 8 maanden	IV	1,8	0	vleesvee	0,18	0,095
A6	vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24	NIETIV	0	25	vleesvee	5,3	5,3

	Dier categorie	IV_NIE TIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd stal oppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid
	maanden (roodvleesproductie)						
A7	fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	6,2	6,2
B1	schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg1, 2	NIETIV	0	1,5	schapen	0,7	0,7
C1	geiten ouder dan 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,19	0,19
C2	opfokgeiten van 61 dagen tot en met 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,08	0,08
C3	opfokgeiten en afmestlammeren tot en met 60 dagen	IV	0	1,5	overig	0,02	0,02
D1.1	biggenopfok (gespeende biggen)	IV	2,25	0	varkens	0,03	0,0075
D1.2	kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	IV	2,25	0	varkens	0,42	0,12
D1.3	guste en dragende zeugen	IV	2,25	0	varkens	0,21	0,09
D2	dekberen, 7 maanden en ouder	IV	10	0	varkens	0,28	0,28

	Dier categorie	IV_NIE TIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd stal oppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid
D3	vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	IV	1	0	varkens	0,15	0,05
E1	opfokhennen en hanen van legrassen: jonger dan 18 weken	IV	0,13	0	legkippen	0,001	0,0006
E2	legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	IV	0,11	0	legkippen	0,001	0,0012
E3	(groot-)ouderdieren van vleeskuikens in opfok: jonger dan 19 weken	IV	0,13	0	vleeskuikens	0,025	0,0044
E4	(groot-)ouderdieren van vleeskuikens	IV	0,13	0	vleeskuikens	0,058	0,008
E5	vleeskuikens	IV	0,045	0	vleeskuikens	0,004	0,0004
F1	ouderdieren van vleeskalkoen en in opfok: tot 6 weken	IV	0,25	0	overig	0,02	0,003
F2	ouderdieren van	IV	0,25	0	overig	0,05	0,015

	Dier categorie	IV_NIE TIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aaname voor benodigd stal oppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid
	vleeskalkoen en in opfok: van 6 tot 30 weken						
F3	ouderdieren van vleeskalkoen en van 30 weken en ouder	IV	0,25	0	overig	0,06	0,06
F4	vleeskalkoen en	IV	0	0,33	overig	0,07	0,021
G1	ouderdieren van vleeseenden tot 24 maanden	IV	0	0,15	overig	0,032	0,032
G2	vleeseenden	IV	0	0,1	overig	0,019	0,019
H1	nertsen, per fokteef	IV	0	0	overig	0,25	0,25
I1	voedster inclusief 0,15 ram en bijbehorende jongen tot speenleeftijd	IV	0	0	overig	0,12	0,012
I2	vlees en opfokkonijnen tot dekleeftijd	IV	0	0	overig	0,02	0,02
J1	parelhoenders voor de vleesproductie	IV	0	0	overig	0	0
K1	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	5	5

	Dier categorie	IV_NIE TIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aaname voor benodigd stal oppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarheid
K2	paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	2,1	2,1
K3	volwassen ponys (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	3,1	3,1
K4	ponys in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	1,3	1,3
L1	struisvogelouderdieren	IV	0	0	overig	2,5	2,5
L2	opfokstruisvogels (tot 4 maanden)	IV	0	0	overig	0,3	0,3
L3	vleesstruisvogels (4 tot 12 maanden)	IV	0	0	overig	1,8	1,8

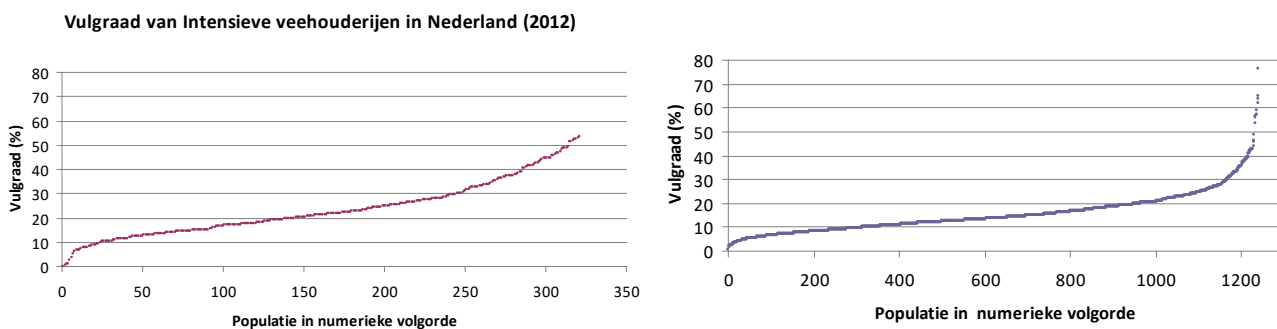
Bijlage 6

Gebruikelijke vulgraad van een bouwvlak

Uit de literatuur zijn geen duidelijke en eenduidige kentallen bekend die te gebruiken zijn voor de vulgraad van veehouderijen in Nederland. Daarom hebben wij ons gebaseerd op door Tauw verzamelde praktijkcijfers die voortkomen uit dossiers die wij hebben verzameld ten behoeve van meerdere procedures die betrekking hebben op het opnieuw vaststellen van een gemeentelijk bestemmingsplan landelijk gebied. De dossiers komen uit de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Limburg, Utrecht, Overijssel, Friesland, Utrecht en Noord Holland. In totaal zijn 321 bedrijven met intensieve veehouderij (i.c. kippen- en varkenshouderijen) en 1245 bedrijven met (melk)veehouderij meegenomen. Mede gezien de geografische spreiding, en omdat deze steekproef 5,8 % van het totaal aantal hokdierbedrijven²⁴ en 3,4 % van het totaal aantal graasdierbedrijven²⁵ omvat, lijkt er sprake van een redelijk representatieve populatie voor de sector in Nederland.

Van al deze bedrijven is voor de huidige situatie de vulgraad van het bouwvlak vastgesteld. Het oppervlak van de dierverblijven is daartoe uitgedrukt als percentage van de omvang van het vigerende bouwvlak. De onderstaande grafieken laten het verloop van de vulgraad zien binnen de populaties van beide steekproeven. Op de x-as van de grafieken zijn de bedrijven in numerieke volgorde gerangschikt: links staan de bedrijven met een lage vulgraad, naar rechts toe neemt de vulgraad steeds verder toe. Een vergelijking van beide curves laat zien dat er geen grote verschillen zijn tussen beide onderdelen van de veehouderij in Nederland. Wat opvalt is dat er bij de grote melkveehouderijen een aantal bedrijven lijken te zijn met een soms heel hoge vulgraad. Analyse van deze individuele gevallen leert dat er in de meeste van deze gevallen sprake is van illegale bebouwing die zich uitstrekt buiten het planologisch toegekende bouwvlak.

Vulgraad van niet IV bedrijven in Nederland (2012)

Figuur B1 Vulgraad van de Nederlandse veehouderij in 2012 (bron: verzameling gegevens van 15 Tauw projecten)

²⁴ Het totaal aantal hokdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 5.500

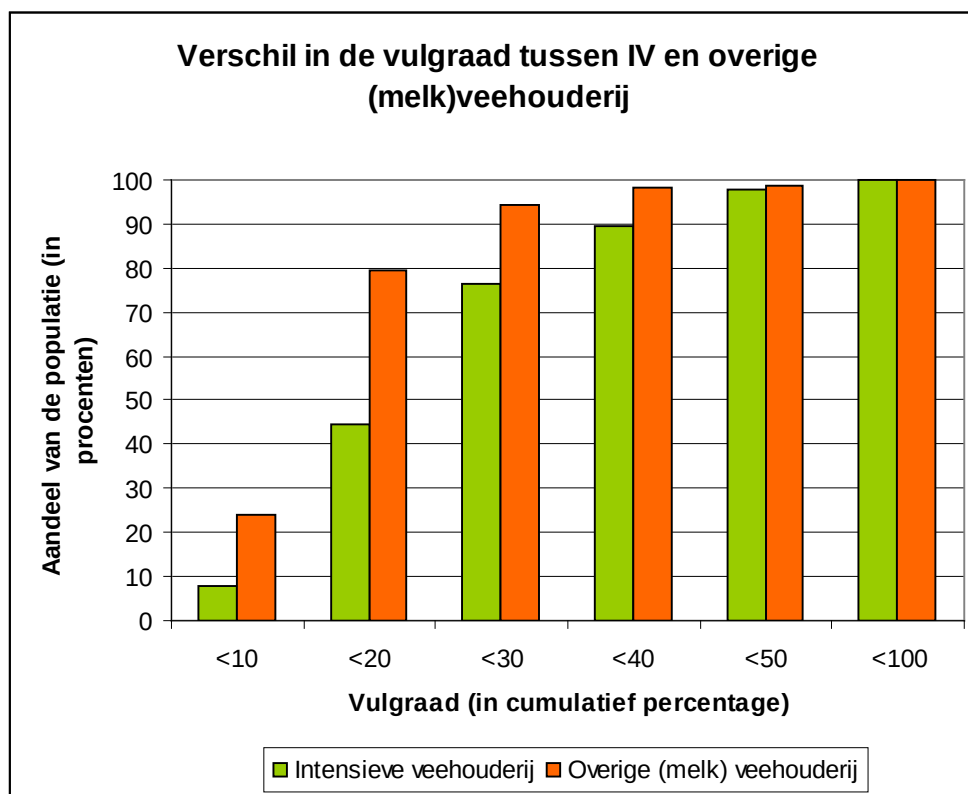
²⁵ Het totaal aantal graasdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 36.500

In een nadere analyse is ingegaan op het verschil in de vulgraad tussen intensieve veehouderij en de overige (melk)veehouderij. Onderstaande staafdiagram (figuur B2) geeft het resultaat weer van die analyse. Uit de staafdiagram is bijvoorbeeld af te lezen dat ongeveer 45 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 20 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 80 % van de overige (melk) veehouderijen. Uit de staafdiagram is ook af te lezen dat meer dan 75 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 30 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 95 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus voor de bedrijven met een relatief lage vulgraad geldt dat het aandeel overige melkveehouderijen beduidend groter is dan het aandeel intensieve veehouderijen.

Het doel van de analyse is echter om vast te stellen wat de maximaal haalbare vulgraad zou kunnen zijn. Uit de staafdiagram valt af te lezen dat ongeveer 98 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 50 %.

Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op 99 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus als is gekeken naar de maximaal haalbare vulgraad geldt dat dit (in 2012) ongeveer 50 % is geweest en dat er eigenlijk geen verschil is waar te nemen tussen de intensieve veehouderijen enerzijds en de overige (melk)veehouderijen anderzijds.

Figuur B2 Verskil in de vulgraad binnen twee sectoren van de Nederlandse veehouderij in 2012

Uit deze analyse blijkt dat, onder de huidige omstandigheden, 50 % geldt als een maximaal haalbare vulgraad voor heel Nederland. Er is geen reden om aan te nemen dat deze omstandigheden zo snel zullen veranderen dat de sector er over 10 jaar heel anders uit zal zien. Over 10 jaar zal er namelijk nog steeds een belangrijk deel van het bouwvlak gebruikt moeten zijn voor andere functies dan het houden van dieren.

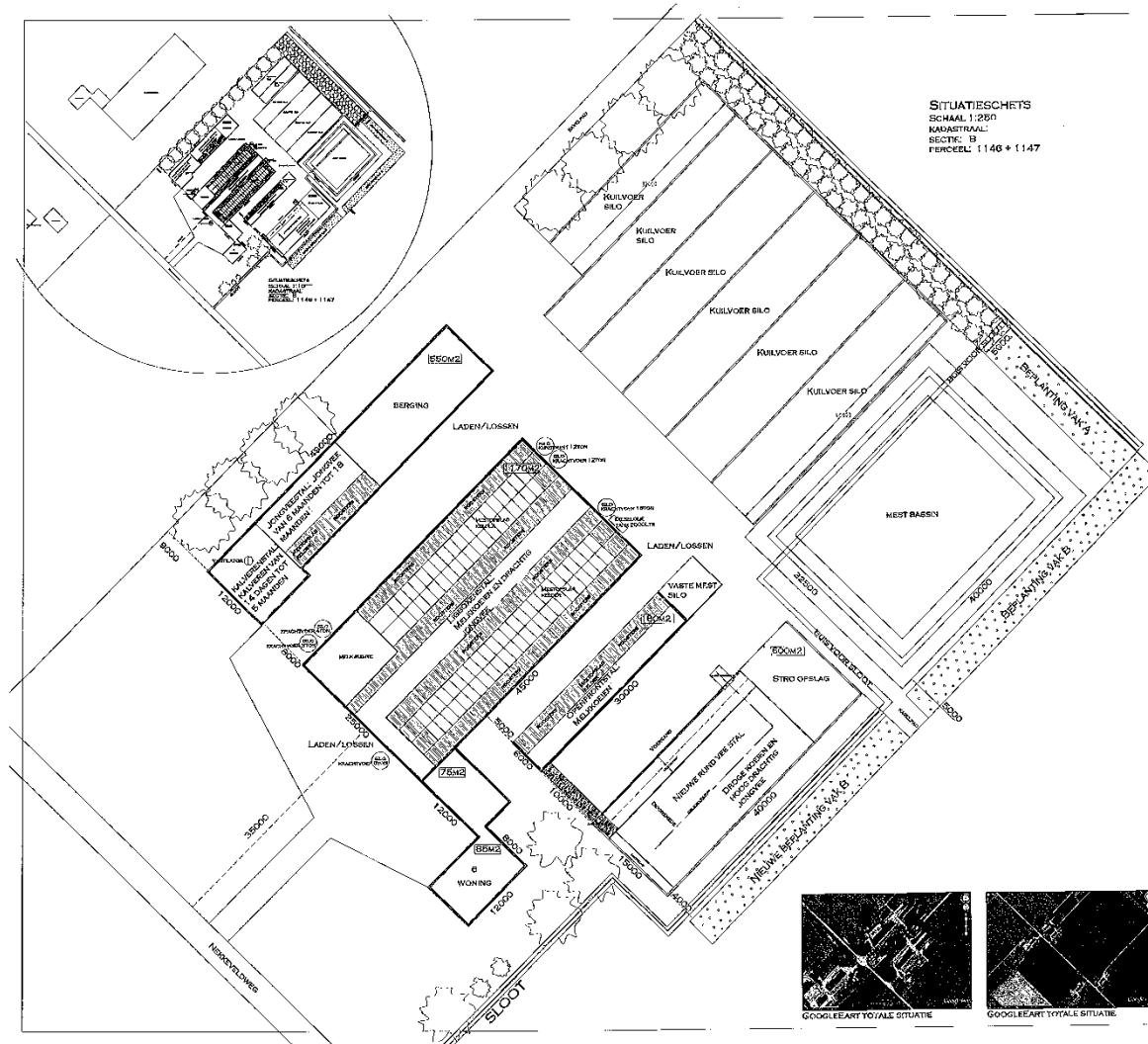
Duidelijk is wel dat er lokale omstandigheden kunnen zijn op basis waarvan een (veel) lagere vulgraad de werkelijkheid ter plaatse beter benaderd, vooral bij de melkveehouderij. Bij de melkveehouderij hangt de maximaal haalbare vulgraad namelijk heel sterk af van de regels in het bestemmingsplan die bepalen welke bouwwerken eventueel ook buiten een bouwvlak gerealiseerd mogen worden.

In de onderstaande figuur is een realistische invulling weergegeven van een nieuw ingerichte melkveehouderij waarbij het voorschrift geldt dat alle silo's binnen een bouwvlak gerealiseerd moeten zijn. In de onderstaande tabel is globaal weergegeven hoe een dergelijke bouwvlakvulling is opgebouwd.

Bouwvlakvulling op een modern bouwvlak met een melkveehouderij

Object	Globaal benodigd oppervlak (m ²)
Wonen en tuin	1.000
Mest silo's	1.500
Voersilo's	1.800
loodsen	550
Brandcorridor om melkveestal	1.400
Parkeer en manoeuvreer ruimte	540
groenstrook	2.000
dierenverblijf	2.000
Totaal	10.790
Vulgraad (percentage dierenverblijf op bouwvlak)	19 %

De conclusie van deze analyse is dat een vulgraad op een melkveehouderij van 50 % niet realistisch is als de verschillende silo's die voor de bedrijfsvoering nodig zijn binnen het bouwvlak gerealiseerd moeten worden. Voor nieuw ingerichte bouwvlakken is dan een vulgraad van 20 % veel aannemelijker. Op bestaande bouwvlakken in een historisch landschap waarbij rekening gehouden moet worden met landschappelijke elementen is soms sprake van een vulgraad van niet meer dan 10 %.

Figuur B3 Configuratie van een modern, nieuw ingericht perceel met een melkveehouderij

Bijlage 7

Emissie berekeningen en toetsing van de uitvoerbaarheid

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 2				
HS	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
			[KG/J/DIER]	[KG/J]
1	A 1.8.2	174	11,800	2053
1	A 1.100.1	26	13,000	338
1	A 3	140	4,400	616
2	A 1.100	150	13,000	1950
2	A 3.100	38	4,400	167
2	K 1.100	3	5,000	15
2	A 3.100	37	4,400	163
3	A 3	50	4,400	220
4	D 1.1.10	772	0,210	162
4	D 1.2.11	60	2,500	150
4	D 1.3.7	248	1,300	322
4	D 2.100	2	5,500	11
4	D 1.2.11	50	2,500	125
4	D 1.3.7	112	1,300	146
4	D 1.1.10	960	0,210	202
4	D 3.2.9	100	0,900	90
4	D 1.1.14	700	0,030	21
4	D 1.3.100	22	4,200	92
5	D 1.2.100	98	8,300	813
5	D 1.1.100.1	1300	0,690	897
5	D 3.100.2	17	3,000	51
5	D 1.3.101	298	4,200	1252
5	D 2.100	3	5,500	17
6	D 3.2.12.1	1560	1,200	1872
6	A 3	10	4,400	44
7	A 2.100	109	4,100	447
7	A 3.100	181	4,400	796
7	A 6.100	46	5,300	244
7	A 4.100	22	3,500	77
7	B 1.100	25	0,700	18
7	E 5.10	54800	0,035	1918
7	E 5.14	10415	0,035	365
8	D 3.100.1	481	3,000	1443
8	D 3.2.1.1	392	4,500	1764
8	D 1.1.100.1	278	0,690	192
8	D 1.3.12.4	164	0,630	103
8	D 2.4.4	1	0,830	1

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 2				
HS	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
			[KG/J/DIER]	[KG/J]
8	D 3.2.15.4.1	910	0,450	410
8	D 1.1.15.4.2	840	0,100	84
9	A 2.100	10	4,100	41
9	E 4.4.1	18600	0,250	4650
9	E 4.100	6600	0,580	3828
10	A 1.100	48	13,000	624
10	A 3.100	33	4,400	145
11	A 1.100.1	45	13,000	585
11	A 3.100	25	4,400	110
12	A 2	25	4,100	103
12	A 3	39	4,400	172
12	K 1	50	5,000	250
13	D 3.1.2	485	4,500	2183
13	D 3.1.1	152	4,500	684
13	A 3	8	4,400	35
13	D 3.2.7.1.1	1380	1,000	1380
13	C 1.1.1	1000	0,640	640
14	D 3.2.8	800	0,900	720
14	A 1.100	107	13,000	1391
14	A 3.100	70	4,400	308
15	A 4.100	1245	3,500	4358
15	K 1	11	5,000	55
15	A 3.100	133	4,400	585
16	B 1	10	0,700	7
16	E 5.14	57480	0,035	2012
17	C 1	576	1,900	1094
18	A 3	98	4,400	431
18	A 7	51	6,200	316
19	A 4.100	30	3,500	105
19	A 6	60	5,300	318
19	A 7	15	6,200	93
19	A 3	40	4,400	176
19	A 2	6	4,100	25
19	B 1	65	0,700	46
19	K 1	5	5,000	25
19	K 3	5	3,100	16
20	A 1.100.1	44	13,000	572

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 2				
HS	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
			[KG/J/DIER]	[KG/J]
20	A 3	49	4,400	216
21	A 4.100	1140	3,500	3990
21	K 1	3	5,000	15
22	A 1.100.1	20	13,000	260
22	A 1.5.1	140	11,800	1652
22	A 3.100	122	4,400	537
23	A 2.100	4	4,100	16
23	A 3.100	3	4,400	13
23	K 1.100	1	5,000	5
23	E 3.100	37400	0,250	9350
24	D 3.2.9.1	123	0,900	111
24	D 3.2.9.2	936	0,900	842
24	D 1.1.10.2	2268	0,210	476
24	D 1.2.11	144	2,500	360
24	D 1.3.7	480	1,300	624
24	D 2.2	2	1,700	3
25	A 1.100.1	60	13,000	780
25	A 3	10	4,400	44
26	K 1	8	5,000	40
26	K 2	6	2,100	13
26	K 3	2	3,100	6
27	E 3.1	20000	0,025	500
28	D 3.2.14	2400	0,150	360
28	D 3.2.15.4	1200	0,450	540
29	A 3	57	4,400	251
30	E 4.4.3	10000	0,435	4350
30	D 1.3.101	142	4,200	596
30	D 2.100	6	5,500	33
30	D 1.2.100	12	8,300	100
30	D 1.1.100.1	1240	0,690	856
30	D 3.100.2	105	3,000	315
30	E 4.4.1	12600	0,250	3150
31	E 5.14	116600	0,035	4081
32	D 3.100.2	50	3,000	150
32	D 3.2.7.2.1	25	1,500	38
32	E 4.100	5500	0,580	3190
32	D 1.3.10	270	2,600	702

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 2				
HS	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
			[KG/J/DIER]	[KG/J]
32	D 1.1.100.2	360	0,690	248
32	D 1.1.12.3	960	0,180	173
32	D 1.2.14	96	2,900	278
32	D 2.100	5	5,500	28
32	D 1.3.1	36	2,400	86
33	A 1.100.1	304	13,000	3952
33	A 30	156	4,400	686
33	A 7	1	6,200	6
34	A 4.100	990	3,500	3465
35	A 4.100	1990	3,500	6965
35	B 1	674	0,700	472
36	A 4.100	800	3,500	2800
37	B 1	49	0,700	34
38	E 3.3	57554	0,114	6561
38	E 3.8	24446	0,077	1882
				113932

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 2				
	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
		[DIER]	[KG/J/DIER]	[KG/J]
1	A 1.8.2	220	11,800	2593
1	A 1.100.1	72	13,000	933
1	A 3	209	4,400	918
2	A 1.100	201	13,000	2608
2	A 3.100	114	4,400	501
2	K 1.100	79	5,000	395
2	A 3.100	113	4,400	497
3	A 3	607	4,400	2669
4	D 1.1.10	986	0,210	207
4	D 1.2.11	274	2,500	685
4	D 1.3.7	462	1,300	601
4	D 2.100	50	5,500	276
4	D 1.2.11	264	2,500	660
4	D 1.3.7	326	1,300	424
4	D 1.1.10	1174	0,210	247
4	D 3.2.9	582	0,900	523

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 2				
	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
		[DIER]	[KG/J/DIER]	[KG/J]
4	D 1.1.14	914	0,030	27
4	D 1.3.100	236	4,200	991
5	D 1.2.100	948	8,300	7870
5	D 1.1.100.1	2150	0,690	1484
5	D 3.100.2	1930	3,000	5790
5	D 1.3.101	1148	4,200	4822
5	D 2.100	194	5,500	1069
6	D 3.2.12.1	7723	1,200	9267
6	A 3	626	4,400	2756
7	A 2.100	155	4,100	638
7	A 3.100	297	4,400	1308
7	A 6.100	92	5,300	490
7	A 4.100	668	3,500	2337
7	B 1.100	800	0,700	560
7	E 5.10	80629	0,035	2822
7	E 5.14	36244	0,035	1269
8	D 3.100.1	867	3,000	2602
8	D 3.2.1.1	778	4,500	3502
8	D 1.1.100.1	450	0,690	310
8	D 1.3.12.4	336	0,630	211
8	D 2.4.4	40	0,830	33
8	D 3.2.15.4.1	1296	0,450	583
8	D 1.1.15.4.2	1012	0,100	101
9	A 2.100	184	4,100	753
9	E 4.4.1	51998	0,250	12999
9	E 4.100	39998	0,580	23199
10	A 1.100	230	13,000	2986
10	A 3.100	306	4,400	1344
11	A 1.100.1	242	13,000	3144
11	A 3.100	320	4,400	1409
12	A 2	65	4,100	266
12	A 3	139	4,400	610
12	K 1	150	5,000	748
13	D 3.1.2	2836	4,500	12763
13	D 3.1.1	2503	4,500	11264
13	A 3	243	4,400	1070
13	D 3.2.7.1.1	3731	1,000	3731

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 2				
	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
		[DIER]	[KG/J/DIER]	[KG/J]
13	C 1.1.1	1000	0,640	640
14	D 3.2.8	2426	0,900	2184
14	A 1.100	215	13,000	2800
14	A 3.100	233	4,400	1024
15	A 4.100	4056	3,500	14198
15	K 1	517	5,000	2585
15	A 3.100	639	4,400	2812
16	B 1	2672	0,700	1870
16	E 5.14	146218	0,035	5118
17	C 1	576	1,900	1094
18	A 3	313	4,400	1378
18	A 7	137	6,200	850
19	A 4.100	289	3,500	1012
19	A 6	79	5,300	417
19	A 7	34	6,200	209
19	A 3	87	4,400	381
19	A 2	25	4,100	101
19	B 1	376	0,700	263
19	K 1	52	5,000	258
19	K 3	52	3,100	160
20	A 1.100.1	236	13,000	3068
20	A 3	337	4,400	1483
21	A 4.100	5060	3,500	17710
21	K 1	709	5,000	3543
22	A 1.100.1	98	13,000	1274
22	A 1.5.1	218	11,800	2572
22	A 3.100	239	4,400	1052
23	A 2.100	89	4,100	364
23	A 3.100	215	4,400	946
23	K 1.100	213	5,000	1065
23	E 3.100	53713	0,250	13428
24	D 3.2.9.1	566	0,900	509
24	D 3.2.9.2	1379	0,900	1241
24	D 1.1.10.2	2465	0,210	518
24	D 1.2.11	341	2,500	852
24	D 1.3.7	677	1,300	880
24	D 2.2	46	1,700	79

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 2				
	staltype	Dieraantal	Emissiefactor	Emissie
		[DIER]	[KG/J/DIER]	[KG/J]
25	A 1.100.1	224	13,000	2911
25	A 3	256	4,400	1126
26	K 1	150	5,000	752
26	K 2	148	2,100	312
26	K 3	144	3,100	448
27	E 3.1	63822	0,025	1596
28	D 3.2.14	3012	0,150	452
28	D 3.2.15.4	1812	0,450	815
29	A 3	708	4,400	3115
30	E 4.4.3	20350	0,435	8852
30	D 1.3.101	740	4,200	3108
30	D 2.100	141	5,500	773
30	D 1.2.100	610	8,300	5063
30	D 1.1.100.1	1838	0,690	1268
30	D 3.100.2	1450	3,000	4351
30	E 4.4.1	22950	0,250	5737
31	E 5.14	278578	0,035	9750
32	D 3.100.2	574	3,000	1721
32	D 3.2.7.2.1	549	1,500	823
32	E 4.100	9529	0,580	5527
32	D 1.3.10	503	2,600	1307
32	D 1.1.100.2	593	0,690	409
32	D 1.1.12.3	1193	0,180	215
32	D 1.2.14	329	2,900	954
32	D 2.100	57	5,500	316
32	D 1.3.1	269	2,400	645
33	A 1.100.1	434	13,000	5644
33	A 30	351	4,400	1545
33	A 7	79	6,200	490
34	A 4.100	6093	3,500	21327
35	A 4.100	5525	3,500	19337
35	B 1	4916	0,700	3441
36	A 4.100	5546	3,500	19410
37	B 1	4063	0,700	2844
38	E 3.3	93480	0,114	10657
38	E 3.8	60372	0,077	4649
				383491

Toetsing op perceelniveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario - gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			toets-scenario(85/60)			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel	
1	A 1.8	174	11,800	2053	220	5,100	1121	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
1	A 1.100	26	13,000	338	72	5,200	373					
1	A 3.100	140	4,400	616	209	4,400	918					
2	A 1.100	150	13,000	1950	201	5,200	1043	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	1023	niet uitvoerbaar	
2	A 3.100	38	4,400	167	114	4,400	501		4,4	501		
2	K 1.100	3	5,000	15	79	5,000	395		5	395		
2	A 3.100	37	4,400	163	113	4,400	497		4,4	497		
3	A 3.100	50	4,400	220	607	4,400	2669	bedrijfsemissie neemt toe	4,4	2669	niet uitvoerbaar	
4	D 1.1.10	772	0,210	162	986	0,032	31	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
4	D 1.2.11	60	2,500	150	274	0,375	103					
4	D 1.3.7	248	1,300	322	462	0,195	90					
4	D 2.100	2	5,500	11	50	0,825	41					
4	D 1.2.11	50	2,500	125	264	0,375	99					
4	D 1.3.7	112	1,300	146	326	0,195	64					
4	D 1.1.10	960	0,210	202	1174	0,032	37					
4	D 3.2.9	100	0,900	90	582	0,135	79					
4	D 1.1.14	700	0,030	21	914	0,008	7					
4	D 1.3.100	22	4,200	92	236	0,630	149					
5	D 1.2.100	98	8,300	813	948	1,245	1180	bedrijfsemissie neemt toe	0,12	114	uitvoerbaar	
5	D 1.1.100	1300	0,690	897	2150	0,104	223		0,0075	16		
5	D 3.100	17	3,000	51	1930	0,450	868		0,05	96		
5	D 1.3.101	298	4,200	1252	1148	0,630	723		0,09	103		
5	D 2.100	3	5,500	17	194	0,825	160		0,28	54		
6	D 3.2.12	1560	1,200	1872	7723	0,180	1390	bedrijfsemissie neemt toe	0,05	386	niet uitvoerbaar	
6	A 3.100	10	4,400	44	626	4,400	2756		4,4	2756		
7	A 2.100	109	4,100	447	155	4,100	638	bedrijfsemissie neemt toe	4,1	638	uitvoerbaar	
7	A 3.100	181	4,400	796	297	4,400	1308		4,4	1308		

Toetsing op perceelniveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario - gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			toets-scenario(85/60)			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel	
7	A 6.100	46	5,300	244	92	5,300	490		5,3	490		
7	A 4.100	22	3,500	77	668	0,525	351		0,095	63		
7	B 1.100	25	0,700	18	800	0,700	560		0,7	560		
7	E 5.10	54800	0,035	1918	80629	0,005	423		0,0004	32		
7	E 5.14	10415	0,035	365	36244	0,005	190		0,0004	14		
8	D 3.100	481	3,000	1443	867	0,450	390	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
8	D 3.2.1	392	4,500	1764	778	0,675	525					
8	D 1.1.100	278	0,690	192	450	0,104	47					
8	D 1.3.12.4	164	0,630	103	336	0,095	32					
8	D 2.4.4	1	0,830	1	40	0,280	11					
8	D 3.2.15.4	910	0,450	410	1296	0,068	87					
8	D 1.1.15.4	840	0,100	84	1012	0,015	15					
9	A 2.100	10	4,100	41	184	4,100	753	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
9	E 4.4.1	18600	0,250	4650	51998	0,038	1950					
9	E 4.100	6600	0,580	3828	39998	0,087	3480					
10	A 1.100	48	13,000	624	230	5,200	1194	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	1171	niet uitvoerbaar	
10	A 3.100	33	4,400	145	306	4,400	1344		4,4	1344		
11	A 1.100	45	13,000	585	242	5,200	1258	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	1233	niet uitvoerbaar	
11	A 3.100	25	4,400	110	320	4,400	1409		4,4	1409		
12	A 2.100	25	4,100	103	65	4,100	266	bedrijfsemissie neemt toe	4,1	266	niet uitvoerbaar	
12	A 3.100	39	4,400	172	139	4,400	610		4,4	610		
12	K 1.100	50	5,000	250	150	5,000	748		5	748		
13	D 3.1	485	4,500	2183	2836	0,675	1914	bedrijfsemissie neemt toe	0,05	142	uitvoerbaar	
13	D 3.1	152	4,500	684	2503	0,675	1690		0,05	125		
13	A 3.100	8	4,400	35	243	4,400	1070		4,4	1070		
13	D 3.2.7.1.1	1380	1,000	1380	3731	0,150	560		0,05	187		
13	C 1.1.1	1000	0,640	640	1000	0,190	190		0,19	190		

Toetsing op perceelniveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario - gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			toets-scenario(85/60)			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel	
14	D 3.2.8	800	0,900	720	2426	0,135	328	bedrijfsemissie neemt toe	0,05	121	uitvoerbaar	
14	A 1.100	107	13,000	1391	215	5,200	1120		5,1	1099		
14	A 3.100	70	4,400	308	233	4,400	1024		4,4	1024		
15	A 4.100	1245	3,500	4358	4056	0,525	2130	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	385	niet uitvoerbaar	
15	K 1.100	11	5,000	55	517	5,000	2585		5	2585		
15	A 3.100	133	4,400	585	639	4,400	2812		4,4	2812		
16	B 1.100	10	0,700	7	2672	0,700	1870	bedrijfsemissie neemt toe	0,7	1870	uitvoerbaar	
16	E 5.14	57480	0,035	2012	146218	0,005	768		0,0004	58		
17	C 1.100	576	1,900	1094	576	0,285	164	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
18	A 3.100	98	4,400	431	313	4,400	1378	bedrijfsemissie neemt toe	4,4	1378	niet uitvoerbaar	
18	A 7.100	51	6,200	316	137	6,200	850		6,2	850		
19	A 4.100	30	3,500	105	289	0,525	152	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	27	niet uitvoerbaar	
19	A 6.100	60	5,300	318	79	5,300	417		5,3	417		
19	A 7.100	15	6,200	93	34	6,200	209		6,2	209		
19	A 3.100	40	4,400	176	87	4,400	381		4,4	381		
19	A 2.100	6	4,100	25	25	4,100	101		4,1	101		
19	B 1.100	65	0,700	46	376	0,700	263		0,7	263		
19	K 1.100	5	5,000	25	52	5,000	258		5	258		
19	K 3.100	5	3,100	16	52	3,100	160		3,1	160		
20	A 1.100	44	13,000	572	236	5,200	1227	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	1203	niet uitvoerbaar	
20	A 3.100	49	4,400	216	337	4,400	1483		4,4	1483		
21	A 4.100	1140	3,500	3990	5060	0,525	2656	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	481	niet uitvoerbaar	
21	K 1.100	3	5,000	15	709	5,000	3543		5	3543		
22	A 1.100	20	13,000	260	98	5,200	510	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	500	niet uitvoerbaar	
22	A 1.5	140	11,800	1652	218	5,100	1112		5,1	1112		

Toetsing op perceelniveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario - gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			toets-scenario(85/60)			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel	
22	A 3.100	122	4,400	537	239	4,400	1052		4,4	1052		
23	A 2.100	4	4,100	16	89	4,100	364	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
23	A 3.100	3	4,400	13	215	4,400	946					
23	K 1.100	1	5,000	5	213	5,000	1065					
23	E 3.100	37400	0,250	9350	53713	0,038	2014					
24	D 3.2.9	123	0,900	111	566	0,135	76	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
24	D 3.2.9	936	0,900	842	1379	0,135	186					
24	D 1.1.10	2268	0,210	476	2465	0,032	78					
24	D 1.2.11	144	2,500	360	341	0,375	128					
24	D 1.3.7	480	1,300	624	677	0,195	132					
24	D 2.2	2	1,700	3	46	0,280	13					
25	A 1.100	60	13,000	780	224	5,200	1164	bedrijfsemissie neemt toe	5,1	1142	niet uitvoerbaar	
25	A 3.100	10	4,400	44	256	4,400	1126		4,4	1126		
26	K 1.100	8	5,000	40	150	5,000	752	bedrijfsemissie neemt toe	5	752	niet uitvoerbaar	
26	K 2.100	6	2,100	13	148	2,100	312		2,1	312		
26	K 3.100	2	3,100	6	144	3,100	448		3,1	448		
27	E 3.1	20000	0,025	500	63822	0,004	281	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
28	D 3.2.14	2400	0,150	360	3012	0,050	151	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
28	D 3.2.15.4	1200	0,450	540	1812	0,068	122					
29	A 3.100	57	4,400	251	708	4,400	3115	bedrijfsemissie neemt toe	4,4	3115	niet uitvoerbaar	
30	E 4.4.3	10000	0,435	4350	20350	0,065	1328	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
30	D 1.3.101	142	4,200	596	740	0,630	466					
30	D 2.100	6	5,500	33	141	0,825	116					
30	D 1.2.100	12	8,300	100	610	1,245	759					
30	D 1.1.100	1240	0,690	856	1838	0,104	190					
30	D 3.100	105	3,000	315	1450	0,450	653					

Toetsing op perceelniveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario - gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			toets-scenario(85/60)			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijke oordeel	
30	E 4.4.1	12600	0,250	3150	22950	0,038	861					
31	E 5.14	116600	0,035	4081	278578	0,005	1463	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
32	D 3.100	50	3,000	150	574	0,450	258	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
32	D 3.2.7.2.1	25	1,500	38	549	0,225	123					
32	E 4.100	5500	0,580	3190	9529	0,087	829					
32	D 1.3.10	270	2,600	702	503	0,390	196					
32	D 1.1.100	360	0,690	248	593	0,104	61					
32	D 1.1.12.3	960	0,180	173	1193	0,027	32					
32	D 1.2.14	96	2,900	278	329	0,435	143					
32	D 2.100	5	5,500	28	57	0,825	47					
32	D 1.3.1	36	2,400	86	269	0,360	97					
33	A 1.100	304	13,000	3952	434	5,200	2257	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
33	A 3.100	156	4,400	686	351	4,400	1545					
33	A 7.100	1	6,200	6	79	6,200	490					
34	A 4.100	990	3,500	3465	6093	0,525	3199	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
35	A 4.100	1990	3,500	6965	5525	0,525	2901	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
35	B 1.100	674	0,700	472	4916	0,700	3441					
36	A 4.100	800	3,500	2800	5546	0,525	2912	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	527	uitvoerbaar	
37	B 1.100	49	0,700	34	4063	0,700	2844	bedrijfsemissie neemt toe	0,7	2844	niet uitvoerbaar	
38	E 3.3	57554	0,114	6561	93480	0,017	1599	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
38	E 3.8	24446	0,077	1882	60372	0,012	697					